

T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Resim – İş Öğretmenliği Bilim Dalı

**10-13 YAŞ GRUBU ÖĞRENCİLERİNDE DESEN EĞİTİMİN GÖRSEL
SANATLAR DERSİNDE KULLANIMI**

Buket ALÇİÇEK
(Yüksek Lisans Tezi)

İstanbul – 2019

T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Resim – İş Öğretmenliği Bilim Dalı

**10-13 YAŞ GRUBU ÖĞRENCİLERİNDE DESEN EĞİTİMİN GÖRSEL
SANATLAR DERSİNDE KULLANIMI**

Buket ALÇİÇEK
(Yüksek Lisans Tezi)

Danışman
Prof. Dr. Erol BULUT

İstanbul – 2019

**Tüm Kullanım Hakları
M.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne Aittir
2019**

ONAY SAYFASI

Buket ALÇİÇEK tarafından hazırlanan “10-13 YAŞ GRUBU ÖĞRENCİLERİNDE DESEN EĞİTİMİN GÖRSEL SANATLAR DERSİNDE KULLANIMI” konulu bu çalışma 19/08/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda jüri tarafından başarılı bulunmuş ve yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ad-Soyad

İmza

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Erol BULUT

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Zeliha Nurdan BAYSAL

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Görkem Utku ALPARSLAN

ÖZGEÇMİŞ

- 2007 Kayseri Fevziye Memduh Güpgüpoğlu Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nden mezun oldu.
- 2011 Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim – İş Öğretmenliği Anabilim Dalı'ndan mezun oldu.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Görev Yaptığı Kurum : Özel Tarih İlkokulu & Ortaokulu
E – Posta : buketalcicekk@gmail.com
Telefon : 05413671684

ÖNSÖZ

Bu araştırmanın amacı, Sanat; insanın insan olma özelliklerinden biri ve en önemli özelliğidir. İnsanın, hayatı boyunca gördüğü, duyumsadığı pek çok eksiklik, çelişki veya hatalar; sanatın ve sanatın fonksiyonlarının yeterince kavranamayışından ve bunun sonucunda da sanatı hak ettiği yere oturtamayışından kaynaklanmaktadır. Bu eksiklik, çelişki ve hatalar ancak iyi bir sanat eğitimiyle giderilebilir. İyi bir sanat eğitimi desen eğitimi olmadan düşünülemez. Bu araştırmanın temel amacı çocuğun sanatsal gelişimindeki etkisini ortaya koymak ve çocuğun nesne ve figürlerin hem kendi içinde hem de birbirleriyle olan orantılarını doğru biçimde çizebilir duruma gelmesini ve bununla birlikte bilinçli tasarımlar yapılabilmek için yaratıcı düşüncelerini rahatlıkla ortaya koyabilmelerini sağlamaktır. Desen sadece resimde değil mimari, moda tasarımı grafik diğer görsel sanatlar alanlarında da en sağlam temeldir. Tasarımcı, mimar güçlü bir desenle tasarımını hayata geçirmede bir adım öndedir.

Bu çalışma görsel sanatların temeli olan desen eğitiminin, ülkemizde ortaokul Görsel Sanatlar Dersi'nde kullanımının daha etkin hale getirilerek öğrencilerin görsel algı seviyesini yükseltmek, gördüklerini, duygu, düşünce ve hayallerini, tasarımlarını daha doğru bir biçimde yansıtmaya yetilerinin gelişimini sağlamaktır.

Araştırmam ve Yüksek Lisans Eğitimim boyunca beni yönlendiren, kendimi resim sanatı konusunda da geliştirmemi sağlayan Tez danışmanım Prof. Dr. Erol Bulut'a, zorlandığım noktalarda sorularımı cevapsız bırakmayan Prof. Dr. Ümran BULUT'a ve Prof. Dr. Tayfun AKKAYA'ya ve araştırma süreci boyunca beni yönlendiren, fiasıyla yardımcı olan Dr. Öğretim Üyesi Görkem Utku ALPARSLAN'a ayrıca teşekkür ediyorum.

Buket ALÇİÇEK

25.05.2019

ÖZET

Bir Görsel Sanatlar Öğretmeni olarak sanat eğitiminin temeli olan desene ortaokul görsel sanatlar derslerinde yeterince yer verilmediğini sanat eğitiminin yetersiz ve eksik kaldığı ve hatta çocuğun algı seviyesine indirgenerek daha alt yaş gruplarında da kullanılması gerektiğini düşünüyorum. Her yaş grubunun algı seviyesi farklı olmakla birlikte eğitildikçe gerçeği daha iyi algıladıklarını deneyimledim.

Araştırmanın amacı, desen eğitiminin çocuğun sanatsal gelişimindeki etkisini ortaya koymak ve çocuğun nesne ve figürlerin hem kendi içinde hem de birbirleriyle olan orantılarını doğru biçimde çizebilir duruma gelmesini ve bununla birlikte bilinçli tasarımlar yapılabilmek için yaratıcı düşüncelerini rahatlıkla ortaya koyabilmelerini sağlamaktır. Bu etkinlikte bir nitel araştırma yöntemi olan eylem araştırması kullanılmıştır. Bu araştırmada öğrenenler bir özel okulun 10 kişiden oluşan 6. Sınıf öğrencileridir.

Bu etkinlik altı hafta sürmüştür. Altı hafta boyunca öğrencilere desenin tanımı, tarihçesi, çeşitleri ve desenin ölçütleriyle ilgili bilgi verilmiştir. Etkinlikte öğrenci günlüğü, haftalık ders değerlendirme formu, alan günlükleri, program değerlendirme formu ve görüşme ile veriler toplanmıştır. Ayrıca; öğrencilerin uygulama öncesi, uygulama sırası ve uygulama sonrası yaptıkları resimler karşılaştırılmıştır. Araştırma sonucunda genel olarak öğrenenlerin gelişme gösterdikleri saptanmıştır. Sanatsal açıdan gelişme kaydettikleri gözlemlenmiştir. Desen etkinliğinin öğrencilerin gerçeği olduğu gibi taklit edebilme, nesnelere ve figürleri mekanla ilişkilendirebilme yetilerinin geliştiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Desen, Sanat, Eğitim.

ABSTRACT

Design education has an important place in terms of artistic development. The main purpose of the research is to supply that artistic development of a child and child can create easily conscious designs with his creative thoughts. This research is drawn in the action research are students of private elementary school.

This research was continued during six weeks. The information was given about definitions of drawing, history, types of drawing dimensions during the research.

The research data is collected with student diary, program evaluation form and interview.

On the other hand, The paintings which the students made pre-application, application order, and after application, were collected and evaluated with Rubric (Graded Scoring Key)

Research findings base on observation drawings that the students made descriptive analysis and pre- application, application order, application as a result of the evaluation in terms of visual perception and artistic perception.

In addition, after the application is finished, designs of the students are evaluated the permanence of the applied program with Rubric. (Graded Scoring Key) And also, it is seen the development of students simulate the reality permanently, associating objects and figures with place with drawing –based activity program.

Key Words: Art, Education, Drawing, Design.

İÇİNDEKİLER

ONAY	i
ÖZGEÇMİŞ	ii
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
RESİMLER LİSTESİ	ix
TABLolar LİSTESİ	x
BÖLÜM I: GİRİŞ	1
1.1. Problem	1
1.1.1. Problem Cümlesi	3
1.2. Amaç	3
1.3. Önem.....	4
1.4. Sınırlılıklar	5
1.5. Sayıtlılar.....	5
BÖLÜM II: ALAN YAZIN	6
2.1. Desen Kelime Kökeni	6
2.1.1. Desen Nedir?	6
2.1.2. Sanat Tarihinde Desen.....	7
2.2. Desen Eğitimi	24
2.2.1. Desen Öğeleri	25
2.4. Çizgisel Gelişim Evreleri.....	29
2.4.1. Karalama Dönemi.....	30
2.4.2. Şema Öncesi Dönem	30
2.4.3. Şematik dönem (7-9 yaş).....	30
2.4.4. Gerçekçilik Gruplaşma Dönemi (9-12 yaş).....	30
2.4.5. Mantık (Görünürde Doğalcılık) (12-14 Yaş)	30

BÖLÜM III: YÖNTEM	32
3.1. Araştırma Modeli	32
3.2. Araştırma Ortamı	32
3.3. Araştırmaya Katılan Öğrenciler	33
Günlükler	34
3.4.1. Araştırmacı Günlüğü	34
3.4.2. Öğrenci Günlüğü	35
3.4.4. Görüşme	35
3.4.5. Video Kayıtları	35
3.4.6. Çalışma Grubunun Desen Uygulamalarını Değerlendirme Formu	35
3.4.7. Program Değerlendirme Formu	36
3.5. Verilerin Toplanması	36
3.6. Verilerin Çözümlemesi	37
3.7. Görsel Sanatlar Dersi Alan Öğrencilerin Görsel Sanat Çalışması Sırasında Etkin Olarak Desen Çizebilmelerini Sağlayabilme Amaçlı Uygulamanın Hazırlanma Süreci	37
3.7. Görsel Sanatlar Dersi Alan Öğrencilerin Deseni Etkin Bir Biçimde Kullanmalarına Yönelik Etkinlik Geliştirme Süreci.....	39
3.8. Görsel Sanatlar Dersi Alan Öğrencilerin Deseni Etkin Bir Biçimde Kullanmalarına Yönelik Etkinliğin Uygulanması	39
3.10. Verilerin Çözümlemesi	46
BÖLÜM IV: BULGULAR.....	47
4.1. Görsel Sanatlar Dersi Alan Öğrencilerin Desen Eğitimi Sonrasında Yaptıkları çizimle hiçbir bilgileri olmaksızın yaptıkları çizimlerin karşılaştırılması ile Desen eğitiminin etkililiğini ortaya koyan bulgular	47
4.1.1. Desen Eğitimi Etkinliğinin Görsel Sanatlar Dersi alan öğrencilere Gördüklerini ve tasarılarını kağıt üzerinde yansıtabilmelerine nasıl etkileri olmuştur?	47

BÖLÜM V: SONUÇ	137
5.1. Tartışma	138
5.2. Öneriler	138
KAYNAKÇA	139

RESİMLER LİSTESİ

- Resim 2.1.** “Vitruvius İnsanı”, 1490 Kağıt Üstüne Mürekkep ve Kalem, 34, 5x25, 5 cm. Galleria dell'Academi, Venedik 9
- Resim 2.2.** Grotesk Portre Çizimleri (Çingenerlerin Kandırdığı Adam), yak.1493. 10
- Resim 2.3.** Leonardo da Vinci, Genç Kadının Portresi yak.1475, Kağıt üzerine desen, Florence, Uffizi..... 11
- Resim 2.4.** Michelangelo, .Adem’in yaratılışı, 1511, Fresk (alçı & boya) Sistina Şapeli, Vatikan. 12
- Resim 2.5.** Rembrandt, Otoportresi, 1630.Kağıt Üzerine Desen..... 14
- Resim 2.6.** Jean Baptiste Simone Chardin, Kitap Okuyan Kadın ve Çocuk. Kağıt Üzerine Füzen..... 15
- Resim 2.7.** Antoine Watteau, Figürler.Kağıt Üzerine Desen..... 15
- Resim 2.8.** Jean Auguste Dominique Ingres Ingres, Nicolo Paganini’nin Portresi. Kağıt Üzerine Desen..... 16
- Resim 2.9.** Francisco Goya, Kral VII. Fernando ve Köpeği, Kağıt Üzerine Mürekkep Desen, 1814, İspanya. 17
- Resim 2.10.** Francisco Goya, Çember etrafında Danseden Figürler, 1816-1824. Mexico Art Museum..... 18
- Resim 2.11.** Gustava Courbet, Uyuyan Sarhoş Kadının Portresi, Kağıt Üzerine Desen, Litz Koleksiyonu. 19
- Resim 2.12.** Gustave Courbet, Oto Portre, Kağıt Üzerine Beyaz ve Siyah Füzen, Ornans, Fransa. 20
- Resim 2.13.** Claude Monet, Zaandam Yeldeğirmenleri, Kağıt Üzerine Pastelle Desen, 1871, Fransa. 21
- Resim 2.14.** Claude Monet, Şemsiyeli Kadın, Kağıt Üzerine Desen, 1886, Fransa..... 22
- Resim 2.15.** Roy Lichstein “Tension “1964 Modersn Sanatlar Müzesi, New York. Kağıt üzerine kurşun kalem ve kuru boya. 14, 6x14, 6 cm. 23
- Resim 3.1.** Atölyenin Planı 33

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 3.1.	Görsel Sanatlar Dersinde Desenin kullanılmasına Yönelik Etkinlik.....	40
Tablo 4.1.	01 Kodlu Öğrenci İlk Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması.....	116
Tablo 4.2.	01 Kodlu Öğrenci Son Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması.....	116
Tablo 4.3.	02 Kodlu Öğrenci İlk Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması.....	118
Tablo 4.4.	02 Kodlu Öğrenci Son Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması.....	118
Tablo 4.5.	03 Kodlu Öğrenci İlk Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması.....	121
Tablo 4.6.	03 Kodlu Öğrenci İlk Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması.....	121
Tablo 4.7.	04 Kodlu Öğrenci İlk Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması.....	124
Tablo 4.8.	04 Kodlu Öğrenci Son Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması.....	124
Tablo 4.9.	05 Kodlu Öğrenci İlk Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması.....	126
Tablo 4.10.	05 Kodlu Öğrenci Son Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması.....	126
Tablo 4.11.	06 Kodlu Öğrenci İlk Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması.....	128
Tablo 4.12.	06 Kodlu Öğrenci Son Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması.....	128
Tablo 4.13.	07 Kodlu Öğrenci İlk Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması.....	130
Tablo 4.14.	07 Kodlu Öğrenci Son Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması.....	130

Tablo 4.15. 08 Kodlu Öğrenci İlk Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması.....	132
Tablo 4.16. 08 Kodlu Öğrenci Son Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması.....	132
Tablo 4.17. 09 Kodlu Öğrenci İlk Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması.....	134
Tablo 4.18. 09 Kodlu Öğrenci Son Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması.....	134
Tablo 4.19. 10 Kodlu Öğrenci İlk Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması.....	136

BÖLÜM I: GİRİŞ

1.1. Problem

Okullarda öğrencilerin duyuşsal özellikleri ve eğitim gereksinmelerini karşılamaya yönelik eğitimi sağlayan en önemli uygulamalardan biri olan görsel sanatlar dersi; bireyin toplumsal bir varlık olabilme, kendini ifade etme, yaratıcılığını geliştirme, içinde yaşadığı ortamı tanıma, bir değer olduğunun bilincine vararak kişiliğini geliştirmesine ve kendini gerçekleştirmesine yardımcı olan temel derslerden biridir (Kahraman, 2014, s.222).

Sanat bir öğrenme yolu ve yöntemidir. Ruhsal ve etik bir eğitimidir. Sanat özgür düşünceye karar verme yeteneği geliştirir. Sanat eğitimi gerekli kılan etkenlerin başında toplumsal nedenler gelir. Günümüzde sanat eğitimi gerekli kılan en önemli neden, sanayi toplumlarının insanı mekanik bir ortama yönlendirilmesi ve duygusal değerlerden uzaklaştırılmasıdır. (Bilirdönmez ve Karabulut, 2016, s.345)

“Sanat” diye bir şey yoktur aslında. Yalnızca sanatçılar vardır. Bir zamanlar bazı adamlar renkli toprakla bir mağaranın duvarına kabaca bizon resimleri çiziktiriyordu; bugün de bazıları boya satın alıp duvar ya da tahta perdeleri resimliyor ve daha birçok başka şeyler üretiyorlar. Tüm bu etkinlikleri sanat diye tanımlamakta hiçbir sakınca yok, yeter ki bu sözcüğün yer ve zamana göre birbirinden değişik anlamlara gelebileceği unutulmasın ve günümüzde nerdeyse bir korkuluk veya tapınma aracı haline gelen ve büyük S ile başlayan Sanat'm var olmadığının bilincinde olunulsun (Gombrich, 2007, s.14).

Sahip olduğu materyaller ne kadar kısıtlı olursa olsun tarih boyunca hiçbir toplum sanattan yoksun kalmamıştır. Farklı zaman ve mekanlarda değişen sosyal ve kültürel koşullara bağlı olarak sanatın aldığı biçimler çeşitlilik gösterir (Farthing, 2014, s.8).

Gombrich'e göre; mağara duvarlarına renkli topraklarla kabaca bizon resimleri yapan ilk insanlardan günümüzde duvarlara tuvalere resimler yapan insanlara kadar geniş bir yelpazede yapılan birçok etkinlik vardır. Dünya sürekli bir değişim içindeyken sanatın bir noktada durması mümkün değildir (Süzen, 2018, s.21).

Tarihin ilk devirlerinden itibaren insanlar gerçekleri öğrenmek için değişik metotlar kullanmışlardır. Sonunda eğitim ve öğrenme yoluyla gerçeklere ulaşmanın zarureti ortaya çıkmıştır (Saray, 2008, s.9).

“İnsan çok yönlü eğitim gereksinimi olan bir varlıktır. İnsan eğitiminin başlıca yön ve bileşenlerinden biri de sanat eğitimidir. Sanat eğitimi bilim, teknik, felsefe ve kinestetik alan eğitimleriyle birlikte bireysel ve toplumsal eğitimin en vazgeçilmezlerinden biridir. Çünkü insanlar her nereye bakarlarsa baksınlar sanat ve tasarım çalışmalarını görebilirler. Sanat biçimleri ve tasarım ürünleri hemen her gün insanlara, kullandıkları bir sabah kahvaltısı tabağında, elbiselerinde, mobilyalarında, sofrta takımlarında görünür. (Mercin, Alakuş, 2007, s.15)

Sanatın tanımlarına baktığımızda sanat insanın bir parçası, insanlık tarihinin en başından beri onunla süregelen bir ifade etme biçimidir. Sanat eğitiminin temeli ise desendir. Başarılı sanat üretiminin yolu sağlam ve etkili bir desenle başlar. Bütün usta sanatçılar sanat tarihine mal olmuş eserlerinin yolculuğuna bazen birden fazla desenle inşa ederek başlamıştır. Desen yüzyıllardır bir anlatım biçimi bir dildir. Buna rağmen Görsel Sanatlar Dersi'nde desen eğitime yeterince yer verilmemektedir. Bazı tezler desen eğitiminin 14 yaş altı çocuğun resimsel gelişim evresine göre bakıldığında desen eğitimini kaldıramayacağı ve görsel sanatlar dersinden sıkılacağı yönündedir. Buna rağmen desen eğitime erken yaşlarda başlanmasının çocuğun sanatsal algı seviyesini daha fazla hızlandıracağını ve matematiksel zekayı da etkilediğini ve çocukların algı seviyesine indirildiğinde onları sıkmadan desen eğitimi verilebileceğini düşünüyorum.

Çalışmamı gerçekleştireceğim 10- 13 yaş grubu geç çocukluk dönemidir. Bu dönem zorlu bir süreç olan ergenliğin başlangıcıdır. Pedagojiye göre bu yaş grubu çocukların oyun kavramı şekil değiştirmekte olup sosyallikler farklı bir boyuta taşınmıştır.

10-13 yaş grubu çocuklar geç çocukluk döneminde olmaları, kendi dönüşüm süreçlerinde ergenlik gibi zorlu bir sürecin başlangıcında olmaları nedeniyle kritik bir dönem olarak kabul edilmektedir.

Bu yaş grubunun desen eğitimim ve bu eğitimin sonucu çocuklar kendi yaş dönemlerine göre refleksler göstereceklerdir.

Bu araştırmanın konusu; “10-13 yaş grubu öğrencilerinde desen eğitimi ve bu desen eğitiminin görsel sanatlar dersinde kullanımı” dır.

Araştırmaya başlamadan önce ortaokul görsel sanatlar dersinde öğrencilerin atölye çalışmalarında desenle ilgili çok az çalışma yapıldığı belirlenmiştir. Etkinlik öncesi öğrenciler için kurgulanan üç farklı doku ve forma sahip objeden oluşan kurguyu (natürmort) resmetmeleri istenmiştir. Bu bağlamda öğrencilere altı hafta sürecek bir etkinlikle desenin öğeleri (oran-orantı, ışık-gölge vs.), kısaca desenin tarihi anlatılmıştır.

Alan yazın bölümünde ise desenin tarihi ve sanatsal gelişime olan katkısıyla ilgili bilgiler bulunmaktadır. Bu bilgiler eşliğinde etkinlik planı hazırlanmıştır. Uygulamanın bittiğinde desen eğitiminin görsel sanatlar dersinde kullanımının, öğrencilerin ifade etmek istediği duyguyu, düşüncüyü tasarımı çizgileri aracılığıyla yansıtmaya yetisinin gelişmesine katkısı belirlenmiştir.

1.1.1. Problem Cümlesi

Araştırmada problem edinilen cümle: “Görsel Sanatlar eğitimi alan öğrencilerin sanatsal algılarını ve gördüklerini, duygu ve düşüncelerini iki boyutlu düzleme aktarma becerilerini geliştirmede desenin katkısı nedir?”

1.2. Amaç

Bu araştırmayı yapmanın asıl amacı, görsel sanatlar eğitimi alan öğrencilerin görsel algılarının gelişmesinde gördüklerini, duygularını ve düşüncelerini resme yansıtabilme becerilerinin gelişmesinde desenin katkısını belirlemek ve görsel sanatlar dersinde desenin daha etkin bir şekilde kullanılmasını etkinliklerde yer verilmesini sağlamaktır.

1. Aşağıdaki Ortaokul 10-13 yaş grubu öğrencilerinde görsel sanatlarda desenin önemini kavrama, sanat tarihinde desenle ilgili bilgi edinme ve kompozisyon hazırlarken dikkat edilmesi gereken kuralları öğrenmeye etkisi nedir?
2. Ortaokul 10-13 yaş grubu öğrencilerinde görsel sanatlar dersinde desen etkinliğinin Görsel sanat çalışması yaparken çizginin kullanımına, el göz koordinasyonunun gelişmesine etkisi nedir?

3. Ortaokul 10-13 yaş grubu öğrencinin görsel sanatlar dersinde desende oran- orantı konusunun nesnelere oranlarını doğru algılayabilme, kompozisyonda doğru konumlandırabilmelerine etkisi nedir?
4. Ortaokul 10-13 yaş grubu öğrencilerin görsel sanatlar dersinde desende perspektif konusunun, figürlerin, nesnelere uzaklaştıkça küçülüyormuş ve renkleri soluyormuş gibi görünmesini algılamalarına ve bunu resimde kullanmalarına katkısı nedir?
5. Ortaokul 10-13 yaş grubu öğrencilerinin görsel sanatlar dersinde üç boyutlu nesnelere iki boyutlu düzlem üzerine, üç boyutluymuş izlenimi vererek yansıtmasına etkisi nedir?

Ortaokul görsel sanatlar dersinde desen eğitiminin plastik değerlerin, sanat terimlerinin öğrenilmesine ve estetik anlayışa etkisi nedir?

1.3. Önem

Bu araştırmanın amacı 10-13 yaş grubu öğrencilerinde desen eğitiminin görsel sanatlar dersinde konumunu anlamaya ve çocukların oluşturdukları desenlerin belirli bir eğitim sonucunda ne şekilde evrildiğinin analiz edilmesidir. Araştırmanın diğer amaçları;

- 1- Ortaokul 10-13 yaş grubu öğrencilerinde görsel sanatlarda desenin önemini kavramalarında ve kompozisyon hazırlarken dikkat edilmesi gereken kuralları kullanmalarında nasıl bir değişim olduğunun analiz edilmesi.
- 2- Ortaokul 10-13 yaş grubu öğrencilerinde görsel sanatlar dersinde desen etkinliğinin Görsel sanat çalışması yaparken çizginin kullanımındaki ve el göz koordinasyonunun gelişiminin incelenmesi.
- 3- Ortaokul 10-13 yaş grubu öğrencinin görsel sanatlar dersinde desende oran- orantı konusunun nesnelere oranlarını doğru algılayabilme, kompozisyonda doğru konumlandırabilmelerine etkisinin incelenmesi.
- 4- Ortaokul 10-13 yaş grubu öğrencilerin görsel sanatlar dersinde desende perspektif konusunun, figürlerin, nesnelere uzaklaştıkça küçülüyormuş ve renkleri soluyormuş gibi görünmesini algılamalarına ve bunu resimde kullanmalarına etkisinin incelenmesi.

- 5- Ortaokul 10-13 yaş grubu öğrencilerinin görsel sanatlar dersinde üç boyutlu nesnelere iki boyutlu düzlem üzerine üç boyutluymuş izlenimi vererek yansıtmaya etkisinin incelenmesi.
- 6- Ortaokul görsel sanatlar dersinde desen eğitiminin plastik değerleri, sanat terimlerinin öğrenilmesine ve estetik anlayışa etkisinin incelenmesi.

Bu araştırmanın önemi literatüre yaptığı katkı ve kullandığı metodolojide aranmalıdır. Literatüre bakıldığında araştırmaya konu edilen yaş grubu ve metodoloji ile birleştirilerek böyle bir araştırmanın gerçekleştirilmediği görülmektedir. Bu anlamıyla araştırmanın özgün anlamı katılımcı aralığı ve metodolojisindedir. Bununla birlikte araştırmanın bir diğer önemi ise, konu hakkındaki araştırmacı ve uygulamacılara yön gösterme niteliğinde olmasıdır.

1.4. Sınırlılıklar

Elde edilecek bulgular;

1. Bu çalışmada kullanılmak üzere hazırlanan eğitim programı, desenin tanımı, tarihçesi, desen çeşitleri, desenin öğeleri, deseni çizilmek üzere kurgulanmış bir natürmort kompozisyonu ile
2. Çalışma grubu açısından, 2018–2019 eğitim öğretim yılı, bir özel ortaokul 6. Sınıftan 10 öğrenci ile
3. Bu çalışmada elde edilen veriler, öğrencilerle yapılan görüşmelerin içeriği, öğrenci günlükleri, haftalık ders değerlendirme formu, program değerlendirme formu kullanılmıştır.

1.5. Sayıtlar

Tez çalışmasındaki varsayımlar;

1. Çalışma grubunun, desen konusunda temel bilgilere sahip olduğu,
2. Çalışma grubunun, program planındaki derslere dayalı olarak, araştırmada kullanılan veri toplama araçlarında yer alan formlarda duygularını içten ve samimi bir biçimde yazdıkları varsayılmaktadır.

BÖLÜM II: ALAN YAZIN

Bu bölümde desen sözcüğünün etimolojik anlamı, türetildiği sözcükler anlatılmış, bunun yanında desenin öğeleri ve desen türleri açıklanmıştır. Daha sonra desen ve ilişkili kavramlara değinildikten sonra sanat ve desenin biçimsel ve düşünsel ilişkisine değinilmiştir.

2.1. Desen Kelime Kökeni

2.1. Desenin Tanımı ve Tarihçesi **Fr** dessin çizim, tasarım **Fr** dessiner taslağını çizmek, işaretlemek, betimlemektir. Desen sözcüğü ile ilgili tarihte en eski kaynak Osmanlı Ressamlar Cemiyeti Mecmuası (1911) dır. Bu kaynak kayıtlara geçmiş ve bu kelimenin kullanıldığı ilk yazılı kaynaktır.

2.1.1. Desen Nedir?

Sanatın insanın gelişimiyle eşzamanlı geliştiği düşünülduğünde, kuşkusuz sanatın da bir düşünme biçimi olduğu açıktır. İnsan, kendi gölgesini keşfettiği anda kendi varlığını şaşkınlıkla sorgulamıştır belki. Fakat dünya üzerinde yürümeye başlayan insan, ardında bıraktığı ayak izlerini keşfettiğinde geçmişi de keşfetmiş oldu. “iz bırakmak” şimdiki andan geçmişe bir tür yolculuk haline gelince, insan geçmişe doğru iz bırakmanın yollarını aradı. (Yıldız, 2016, s.157)

Çizim görsel sanatların temelidir. Bu, katı bir ifade olarak görülebilir fakat biz doğru olduğuna inanıyoruz. Başka hiçbir sanat aracı kötü çizimin üstünü kapatamaz. Soyut çalışmalar bile temel çizim becerilerinden büyük ölçüde faydalanır: “Picasso sanatı isteklerimiz kadar, öfkemize de şekil vererek gücü ele geçirmenin bir yolu, etrafımızdaki yabancı, düşmanca dünya ile bizim aramızda bir arabulucu olarak tasarlanan bir büyü formu olarak tarif eder.” Tarihsel süreçte insanoğlunun eylemleriyle yaşamda bıraktığı tüm izler, daha geniş anlamda düşünülduğünde bir işaretleme, dönüştürme ve kavramsallaştırma formuna dönüşmektedir (Türkmenoğlu, 2011, s.41).

Desen;

Görsel sanatlar alanında, özellikle resim çalışmalarında karakalem, füzen veya renkli kuru kalemlerle nesnenin birtakım özelliklerinden arındırılarak daha anlaşılır biçimlere sokularak yapılan çalışmalara verilen isimdir (Buyurgan ve Buyurgan, 2012, s.12).

2.1.2. Sanat Tarihinde Desen

Desenin Tarihçesine Göz Attığımızda desenin bir sanat dalı olarak nasıl geliştiğini görebiliriz (Mehmet, 2010, s.12).

Rönesans Döneminde Desen

Rönesans düşüncesi ile günümüze kadar süregelen insan ve doğayı rasyonel bir görüşle inceleme dönemi başlamıştı. Bu düşünceden çıkarak iki boyutlu yüzeyde oluşan resimde form, boşluk ve biçim yapısı rasyonel inceleme ve yöntemlerle ele alındı (Çelik, 1993, s.8).

Avrupa ülkelerinde, özellikle Rönesans döneminden itibaren plastik sanatlar büyük bir gelişme göstermiş. O dönemde sanatın beşiği sayılan İtalya’da, Giotto, Botichelli, Leonardo Da Vinci, Michelangelo, Rafael, Georgione, Veroneze, Titiano, Tiepolo, Caravaggio gibi büyük sanatçılar yaşamış, ölümsüz eserler yaratmış ve sayısız desen örneklerini bize miras olarak bırakmışlar (Mehmet, 2010, s.12).

Anatomi bilimi sayesinde ağaç gibi duran bedenler hayatiyet kazandı. Michelangelo’nun “İnsan yaratılışı” adlı freski o dönemin simgesi sayılabilir (Hogart, 1993, s.10-12).

Günümüzde gelişmiş resim sanatını, Rönesans’ta atılmış olan sanat ve bilimdeki bu güçlü temellere borçluyuz. Hangi sanatçıyı incelersek inceleyelim, bu sanatçının Rönesans’ın büyük ustalarının yapıtlarını inceleyip onlardan ders aldığını görürüz.

(Çelik, 1993, s.8)

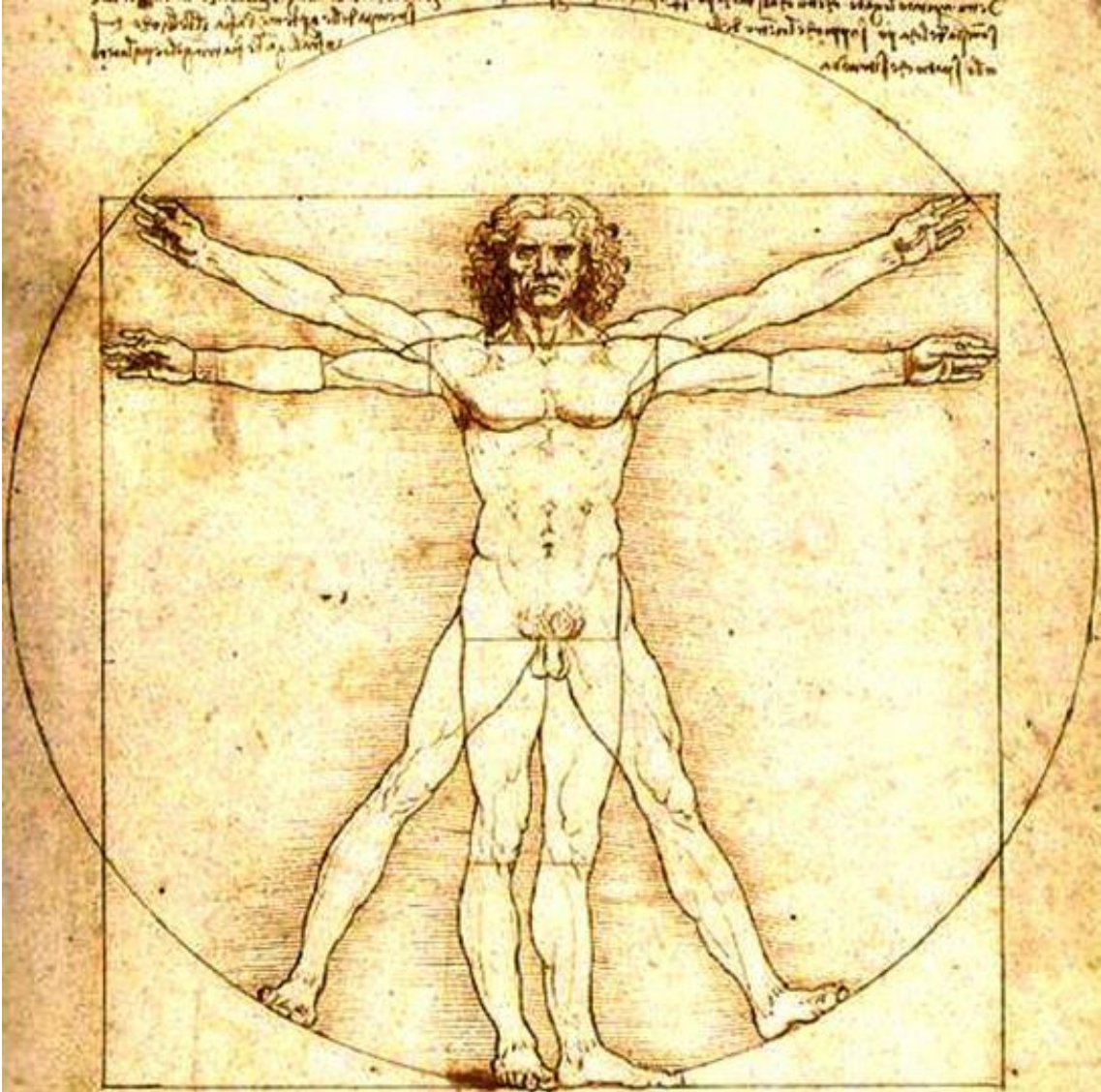
Leonardo da Vinci

Sanat tarihinde “Yüksek Rönesans” ifadesiyle anılan ve onbeşinci yüzyılın sonları ile on altıncı yüzyılın ilk çeyreğini kapsayan dönemin önemli şahıslarından biri olan Leonardo

Da Vinci yalnızca bir ressam değil bilim insanı olarak da kendini geliştirdi (Anonim, 2015, s.19).

Leonardo'nun bütün çağdaşlarından farklı yere konulmasının nedeni, sanatçılığının bilim insanlığı özellikleriyle iç içe geçmesi. Onun deseni, çizimini, sadece resim yapma sürecinde değil bilimsel yaratma sürecinde de kullandığını biliyoruz. <http://www.radikal.com.tr/radikal2/ronesansi-yaratan-desenler-1006213/>

Leonardo Da Vinci'nin ustası Verrocchio, resim yaparken arka planda yer alan manzarayı karşıt renkleri kullanarak değil aynı rengin farklı tonlarını kullanarak betimliyor, böylece ön plan ile arka plan arasındaki derinlik algısını vurguluyordu. Dolayısıyla resimde bazı yerler karanlık bazı yerler aydınlık görünüyor ve derinlik algısı yaratılıyordu. Yapılan şey aslında ışığın katı cisimler üstündeki etkisinden yararlanmaktı. Ancak Leonardo Da Vinci, chiaroscuro denilen bu tekniğin ustası olmuştu. Işığın daha az aydınlattığı yerlerde gözlemlediği nesnelerin detaylarını yakalamama halinden yola çıkarak yeni bir perspektif anlayışı geliştirdi (Erdoğan, 2015, s.17).

Resim 2.1. “Vitruvius İnsanı”, 1490 Kağıt Üstüne Mürekkep ve Kalem, 34, 5x25, 5 cm. Galleria dell'Academi, Venedik

Leonardo Da Vinci, oran orantı, insan bedeni gibi konularda çalışmayı sürdürdüğü sıralarda, 1489 yılında “İnsan Figürü Üzerine” adlı bir kitaba başladı. Kitabı bitiremedi ancak bu projesi için çeşitli çizimler yaptı. Oturan ve diz çöken figürlerin orantılarını inceleyip vardığı sonuçları önemli düşünürlerden Vitruvius’un oran- orantı kuramıyla karşılaştırdı. Leonardo Da Vinci, düşünürün “figür, daire ve kare içine kolları ve bacakları kenar çizgilerine degecek şekilde yerleştirilirse, insan bedeninin merkezinin göbek kısmı olacağını” ileri sürdüğü görüşünü görselleştirdi ve doğruladı (Anonim, 2015, s.47).

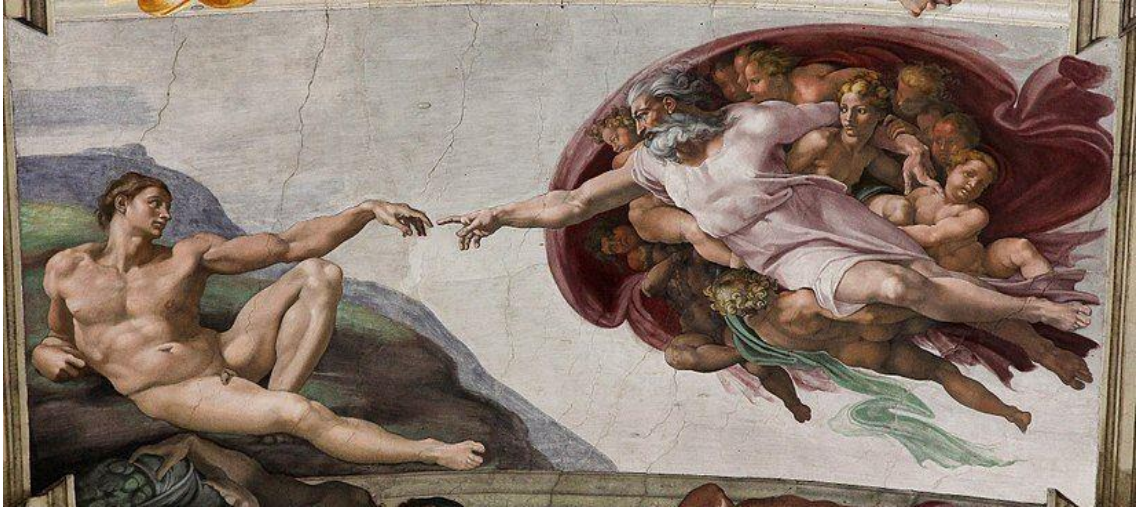

Resim 2.2. Grotesk Portre Çizimleri (Çingenelerin Kandırıldığı Adam), yak.1493.

Kağıt üzerine mürekkep ve kalem, 26x20, 5 cm Kraliyet Koleksiyonu, Birleşik Krallık.

Resim 2.3. Leonardo da Vinci, Genç Kadının Portresi yak.1475,
Kağıt üzerine desen, Florence, Uffizi.

Resim 2.4. Michelangelo, .Adem'in yaratılışı, 1511,
Fresk (alçı & boya) Sistina Şapeli, Vatikan.

Kaynak: <https://ceotudent.com/ademin-yaratilisi-ne-anlatmaya-calisiyor>

16. Yüzyıl'ın ortalarından itibaren sanatta en üst seviyeye geldiği ve artık aşilamayacağı fikri ortaya çıkmıştır. Bu yüzyıldan itibaren sanatçılar Maniyerizmle birlikte mimari, resim, heykel de kendi özelliklerini, isteklerini ortaya koyan Rönesans'ın klasik kalıplarını yıkan eserler ortaya konulmaya başlanmıştır. Maniyerist ressamla kendilerinden önceki ressamla kıyasla daha çok bireysel bakış açıları ile nesnelerin eserde farklı biçimde ve sembolik anlatım dilini keşfetmişlerdir. Rönesans'ın tam tersine üçgen ve dairesel kompozisyonlar yerine asimetrik, hareketli kompozisyonlar oluşturmaya başlamışlardır. Rönesans'ın perspektif algısından uzaklaşan oran ve ölçü kavramlarını da deforme etmiş; ışığı farklı biçimde kullanmışlardır (Akat, 2018, s.1).

<https://www.tarihlisanat.com/maniyerizm-sanat-akimi-sanatcilari/>

Formların uzaması, Rönesans'ta kusursuz bir biçimde tanımlanmış olan insan anatomisinin -bilerek- bozulmaya başlanması, Maniyerist resmin bir özelliğidir. Francesco Parmigianino (1503- 1540) Uzun Boyunlu Meryem (Pitti Galerisi, Floransa) adlı resminde bu tür deformasyonların en bilinen örneklerinden birini vermiştir. Artık sanatçı bireysel bir espriyle Rönesans ressamının hiç düşünmeyeceği düzenlemelere gidebilmektedir (Yıldız, 2018, s.1).

Bulutlar arasında uçuşan insan bedenleri görüyoruz. Fakat bunlardan hiçbirini tam olarak görmek mümkün değil. Bir patlama sahnesi karşısındaymışız gibi, yerle göğün birbirine karıştığı bir karman çormanlık içinde bir kol, bir bacak, bir kanat görülüyor, sonra bunlar yine birbirine karışıyor. Işık gölge, şimdiye kadar gördüğümüz bütün resimlerde hacim değerlerini, eşyaların kabartılarını göstermeye yarıyordu (İpşiroğlu, Eyuboğlu, 2013, s.89-90).

Barok Dönemde Desen Üslubu

“Barok” biçimsiz demektir ve üslupla ilişkili akıcı, neredeyse sonsuz formları ifade eder. Ağır bir süslemecilik, karmaşık ancak sistematik bir tasarım, renk, ışık ve gölgenin gösterişli bir şekilde ışığın, kompozisyonun önemli bir elemanı olarak kullanımı *Barok resimle* başlar. Barok resim aynı zamanda karanlığı da resimsel bir ifade biçimi olarak kullanmış, kullanılan renk kontrastlarından daha yoğun bir biçimde ışık-gölge kontrastlarına başvurmuştur. (Farthing, 2014, s.212-213).

Barok resim, ağırlıklı olarak Maniyerizm ve Klasisizm arasında kalan yüzyıllarda karşımıza çıkmaktadır. Yani etkilerini yoğun olarak gösterdiği dönemlerin 16. yüzyılın sonları ve 17-18. yüzyıllar olduğunu söylemek mümkündür. İtalya’da bu yüzyıllarda en önde gelen isim şüphesiz Caravaggio olmuştur. Ancak onun gibi ileriki yıllarında Roma’ya taşınan ya da kendi buldukları şehirlerde üsluplarını ilerletmeye çalışan birçok ressam da vardır (Tarman, s.8, 2018).

Asıl adı Michelangelo Merisi de Caravaggio olan ressam 1571 yılında Milano’da doğdu. (Anonim, 2015, s.7)

Caravaggio’nun bilinen ilk resmi olan “Meyve Soyan Çocuk”, kompozisyon açısından ressamın ustası Peterzano’nun etkilerini taşır. Figür’yarım boy ifadesiyle tanımlanan şekilde tasvir edilmiştir. Leonardo da Vinci’nin Milanolu takipçileri arasında yaygın kullanılan bu tasvir tarzı, ilk yıllarında Caravaggio’yu da etkilemiştir (Anonim, 2015 s.7).

Rembrandt Hollanda bütün dünyada “Rembrandt’ın ülkesi” olarak tanınır. Ressamın kendisi <http://www.oktayaras.com/rembrandt-ve-cevresi-desenler/tr/47265>

Resim 2.5. Rembrandt, Otoportresi, 1630.Kağıt Üzerine Desen.

Kaynak: <https://www.slideshare.net/ArdaGner/rembrandtsunumardagner>

Rokoko Akımında ve Desen Üslubu

Rokoko, kendi başına bir tarz olmaktan çok geç dönem Barok sanatın bir uzantısıdır. İki arasındaki ilişki ile Yüksek Rönesans ve Manyerist arasındaki ilişki arasında ilginç paralellikler vardır. Rokoko tarzı saray yaşamının barok biçimselliğine ve katılığı ile özdeşleşen “ağırbaşlı ve azametli” tarza bir tepkiydi.

Aşağıda rokoko dönemi sanatçılarından Jean Baptiste Chardin ve Antoine Watteau’a ait birer desen örneği verilmiştir.

Resim 2.6. Jean Baptiste Simone Chardin, Kitap Okuyan Kadın ve Çocuk. Kağıt Üzerine Füzlen.

Kaynak: https://arthive.com/jeanbaptistesimeonchardin/works/531053~Girl_reading_and_girl_playing

Resim 2.7. Antoine Watteau, Figürler. Kağıt Üzerine Desen.

Kaynak: https://www.google.com/search?q=antoine+watteau+drawing&rlz=1C1EJFC_enTR844TR847&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiik-_5jqbiAhUvsaQKHV2WA78Q_AUIDigB&biw=1034&bih=571#imgdii=_Hsefa2yBQZLsM:&imgc=5zT3HuMfQeGz1M:

Neo Klasizm Döneminde Desen Üslubu

Neoklasizm, 18. Yüzyılın sonundan 1830'lu yıllara kadar batı sanatına hakim olan bir üsluptu. (Fatrhing, 260, s.2014) İngres neoklasik üsluba içtenlikle bağlıdır (Farting, 2014, s.264).

Resim 2.8. Jean Auguste Dominique Ingres Ingres, Nicolo Paganini'nin Portresi.
Kağıt Üzerine Desen.

Kaynak: https://www.google.com/search?q=jean+auguste+dominique+ingres+drawings&hl=tr&authuser=0&rlz=1C1EJFC_enTR844TR847&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwj9ip7RkabiAhVRbVAKHaOCBV4Q_AUIDigB&biw=1366&bih=608#imgc=qP6SpFa2-1uWtM:

Romantizm Akımında ve Desen Üslubu

Romantizm;18. yüzyılın sonundan 19. Yüzyılın başına kadar Batı Sanatını, edebiyatını ve müziğini canlandırmış ve yaratıcılık ile sanatçı kavramı hakkındaki modern fikirleri şekillenmeye devam etmiştir. Bu akım, bireysel hayal gücünü ve özgür yaratıcılığı öne

çıkaran bazı felsefi, politik, sosyal ve sanatsal hareketlerin ve koşulların birleşmesiyle doğmuştur. (Farthing, 2014, s.266)

Goya'nın çapraz kesişmelerde kurduğu bu düzen, Rönesans resimlerinde çerçeve kenarlarını tekrarlayan dik ve yatık çizgiler kasnağına benzemiyor. Orada düzen, biçimleri resmin içinde derleyip toparlıyor ve göze durgunluk duygusu veriyordu.. böylece Goya resmin bütün olanaklarını görünüş güzelliğinden çok bir düşüncenin hizmetine sokmuş, bir insanlık dramını anlatmakta kullanmış oluyor.

Brueghel gibi zamanındaki halk hayatına, üslubunda da Greco gibi plastik şekli bozan, düşünceye uygun bir siyah- beyaz anlatımcılığına giden Goya, İspanyada gecikmiş bir Barok üslubunu temsil ediyor (İpşiroğlu, Eyüpoğlu, 2013, s.125-127).

Aşağıda Romantizm dönemi ressamlarından olan Goya'nın desen örneklerini görebiliriz.

Resim 2.9. Francisco Goya, Kral VII. Fernando ve Köpeği,
Kağıt Üzerine Mürekkep Desen, 1814, İspanya.

Kaynak: https://www.google.com/search?q=goya+drawings&rlz=1C1EJFC_enTR844TR847&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwi7gJTWkqbiAhXM_KQKHRGyA7EQ_AUIDigB&biw=1366&bih=608#imgdii=b-VcU2zcf7Ih2M:&imgcr=Je5oQZb97OA2sM:

Resim 2.10. Francisco Goya, Çember etrafında Danseden Figürler, 1816-1824. Mexico Art Museum.

Kaynak: https://www.google.com/search?q=goya+drawings&rlz=1C1EJFC_enTR844TR847&source=Inms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwi7gJTWkqbiAhXM_KQKHRGyA7EQ_AUIDigB&biw=1366&bih=608#imgrc=NmfVXbo5RYwdjM:

Realizm Akımı ve Desen Üslubu

Realizm'den önceki sanatlarda konular, şekiller seçilir en gösterişli bir şekilde yansıtılırdı. İşte doğayı olduğu gibi vermek, gerçekçi olarak canlandırmak için realizm ortaya çıktı. <https://www.arkhesanat.com/sanat-akimlari-nelerdir/>

Aşağıda bu akımın temsilcilerinden olan Gustava Courbet'nin desenlerinden bazılarını görebiliriz;

Resim 2.11. Gustava Courbet, Uyuyan Sarhoş Kadının Portresi, Kağıt Üzerine Desen, Litz Koleksiyonu.

Resim 2.12. Gustave Courbet, Oto Portre, Kağıt Üzerine Beyaz ve Siyah Füzeli, Ornans, Fransa.

Empresyonizm Akımı ve Desen Üslubu

Göz duyarlılığı Empresyonistlerde son kertesine varmıştı. Ressam nesnelerin izlenimini vermek istiyordu; belleğimizde yerleşmiş olan kalıplardan olduğu kadar, bunların bizde uyandırdıkları duygulardan da arınmış olan salt izlenimleri. Monet, Durant – Ruel'e yazdığı bir mektupta: Herşey güvercinboynu ya da punv alev gibi, renk ışıltıları içinde görünüyor bana. Bu parıltıyı, bu büyülü ışığı vermek istiyorum, diyor. (İpşiroğlu ve İpşiroğlu, 2009, s.156)

Aşağıda Claude Monet'in Desenlerinden bazılarını görebiliriz.

Resim 2.13. Claude Monet, Zaandam Yeldeğirmenleri,
Kağıt Üzerine Pastelle Desen, 1871, Fransa.

Resim 2.14. Claude Monet, Şemsiyeli Kadın, Kağıt Üzerine Desen, 1886, Fransa.

Kaynak: <http://www.monetpaintings.org/drawings/>

Kübizm Akımı ve Desen Üslubu

Kübizm, nesnelerin yapısını veren bir sanattır. Bu dönemde Resim sanatında yapı sorununa yaklaşan tek sanatçı Cezanne olduğu için onun kübizme olan etkisinden söz edilir. (İpşiroğlu ve İpşiroğlu, 2009, s.26).

Cezanne'in doğayı geometrik cisimlere ayırma düşüncesi ve bu tür çalışmaları, kübistlere yol göstermiştir.

Pop Art ve Desen

Pop art sanatçılarının ayırıcı niteliği, çağdaş yaşam üzerinde güçlü bir etkisi olan popüler kültürün bütün yönlerini ayırım gözetmeksizin resmediyor oluşlarıdır. Kullandıkları görsel unsurlar televizyonlardan, çizgi romanlardan, sinema dergilerinden ve her türlü reklâmdan alınıyordu. Pop sanatının dominant isimleri Andy Warhol ve Roy Lichtenstein deseni ve boyayı çizgi romanlara yaslayarak farklı bir görsel ve bağlamsal deneyimi sanatın içerisine yerleştirmiştir. <http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423879541.pdf>

Aşağıda Pop Art'ın önemli temsilcilerinden olan Roy Lichtenstein'in renkli desenlerinden birini görebiliriz.

Resim 2.15. Roy Lichtenstein "Tension" 1964 Modern Sanatlar Müzesi, New York.
Kağıt üzerine kurşun kalem ve kuru boya. 14, 6x14, 6 cm.

20. yüzyılın sonunda günümüzde ise, desen çalışmaları neoklasiklerle yeniden klasik çizgilere dönmüştür (Bulut, 2003, s.22).

2.2. Desen Eğitimi

Desen eğitimi sadece görsel sanat eğitimi alanlar için gerekli değildir. Desen eğitimi, bireyin matematiksel ve mantıksal düşünme kapasitesine, görsel ve yaratıcı düşünme yetisini de katmada çok önemli bir yere sahiptir (Kıvrak, 2015, s.16).

Desen çalışmak akılcı bir yöntem olarak plastik değerlerin, sanat terimlerinin ve kuramının öğrenileceği bir süreçtir. Bu süreç barındırdığı etkileyici ve eğitici dili ile kültürel ivmeyi yükselten yapıya sahiptir (Bulut, 2003, s.21).

Sanatsal anlamda desen, görsel bir dildir ve dış dünyayı nasıl gördüğümüzü, nasıl algıladığımızı görsel birikimlerimizin niteliğini ve iç dünyamızı nasıl yansıttığımızı gösterir. Cezanne'in "desen doğanın mantığını çıkarmaktır" sözünü çağdaş bir anlayışla sorgulayan, estetik algıda ölçütlendirme disiplini temellendiren bir dilin, desen dersi içeriğine egemen olması gerekir (Ayaydın, 2010, s.159).

Sanat kuramcısı Hal Foster'in "gerçeğin geri dönüşü"* olarak vurguladığı durumdan hareketle, sanatın nesneyle olan kadim bağlantısının gündelik yaşamın içerisindeki nesnelere gizli olması gerçeği desenin varlığıyla ilişkilendirilebilir (Albayrak, 2012, s.2).

14. yüzyılda Cennini plastik sanat eğitiminin temelinde biçimi dış görünüşü ile görebilmenin önemini belirtir. Deseni, "Zafer kemeri ve ressamın kılavuzu" şeklinde açıklar. Leonardo, "Desen Bilimi" tanımını yapan ilk büyük sanatçı olarak aynı zamanda olayın içsel boyutunu vurgulamıştır. "Kalıp, ne kadar da güzellik algılar, gözlerle. Yüzyıllar sonra bu görüşü Ingres: "Desen sanatın namusudur." sözü ile desteklemiştir.

Rembrandt da bu konuda resimden önce desen bilgisinin gerekli olduğunu belirtmiş hatta sanat eğitiminde en önemli aşamanın desen çalışmak olduğunu söylemiştir. 19. yüzyıl, klâsik anlayıştan farklı çizgilerin kullanılması ile betimlemenin gücünün azaldığına işaret eder. Ancak plastik sanat eğitiminin temelinde biçimi görebilmenin

önemini Matisse şöyle belirtir: Desen seçmek, ayıklamak, doğanın özünü göstermektir (Bulut, 2003, s.23).

“Degas ise” Desen biçim değildir, biçimi görme tarzıdır. derken aynı görüşü paylaşır. 20. yüzyıla gelindiğinde Kandinsky, desen eğitiminin tanımını: “Bir nesnenin dış görünüşünü değil de, onu oluşturan öğelerin gözlemlenmesi ve çizilmesinin eğitimi” şeklinde yapar. Sanat tarihi incelendiğinde görülür ki, birçok sanatçı araştırma, inceleme, izlenim, kroki, taslak, eskiz ve betimlemelerde hep desen çizmeyi bir alışkanlık haline getirmişlerdir. Desen eğitimi sadece görsel sanat eğitimi alanlar için gerekli değildir. Desen eğitimi, bireyin matematiksel ve mantıksal düşünme kapasitesine, görsel ve yaratıcı düşünme yetisini de katmada çok önemli bir yere sahiptir (Kıvrak, 2015, s.16).

2.2.1. Desen Öğeleri

Desen öğeleri; oran/orantı, ritm/denge/hareket, perspektif, mas-espas, ışık gölge, algılama, çizgide bütünlük, açık orta koyudur (Kıvrak, 2015, s.17).

Çizgi:

“Çizgi ressamın sihirli çubuğudur.” Modigliani. Çizgiyle Resim yapmak, tabiattaki nesnelerin görünüşünü tespit için başvurduğumuz yollardan biridir (Berger, 1999, s.50).

Çizgi bir uzunluğa, genişliğe, ton ve dokuya sahiptir. Uzunluğu ile genişliği arasında ters bir orantı vardır. Bulunduğu alanda, uzunluğuna göre genişliği artıyorsa çizgisel özelliğini yitirerek bir yüzey etkisi kazanır. Farklı çizim malzemelerine ve tekniklerine göre farklı yumuşaklık, sertlik ve akıcılıkta, kısa, kalın, ince gibi değişik özelliklere sahip çizgiler elde etmek mümkündür. Bu çizgi çeşitlerini bilinçli şekilde uygulamak desene biçim, boyut, hareket, ışık- gölge gibi değerler; dinamizm, ritm kazandırır (Gökçe, 2012, s.41-42).

Çizginin zaman üzerinde bıraktığı iz aynı zamanda bir tür bellek biçimini oluşturmaktadır ve değeri de buradan gelir.

Tarihsel belleğimize işleyen olayların kayıtları da bir şekilde çizgiler sayesinde olmuştur. Örneğin Francis Goya, “Savaşın Felaketleri” başlıklı gravür serisinde

toplumsal bir yıkımın dehşet verici kayıtlarını bir gazeteci edasıyla tutmuştur (Yıldız, 2016, s.161).

Valör/ Ton Değeri:

“Desen benim her zamanki endişemdir.” Eguene Delacroix

Valör terimi sanat sözlüğümüze Fransızcadan gelen valeur: değer kelimesinin karşılığı olarak girmiştir. Desendeki ışık ve gölgenin kuvvet derecelerini, açıktan koyuya uzanan ton değerlerini belirlemek için kullanılır. Valör hem resim hem de desen sanatının en önemli elemanıdır. Üç boyutluluğun verilmesi, derinlik algısının yaratılması, uzak yakın etkisinin verilmesi, kompozisyonun odak noktasının belirtilmesi amaçlanan atmosferin elde edilmesi, ışık ve gölgenin anlatımı hep farklı ton değerlerinin arasındaki farkları kotumak ve ton değerlerini doğru kullanmak bu açıdan önemlidir (Gökçe, 2012: 46-49).

Biçim –form:

“Benim için soyut bir şey değildir hiçbir zaman. Biçim her zaman bir şeyin simgesidir.”

Joan Miro

Görsel sanatların elemanlarından olan form ve biçim objeleri mekanda tanımlayan alanlardır. Gördüklerimizi ve tasarladıklarımızı simgelerler. Hem form hem biçim mekana işaret ederek mekanı tanımlar. Mekanın olmadığı bir durumda form ya da biçim var olamaz. Form ve biçim birbirinden farklıdır. Form üç boyutluluğu ifade eder biçim ise iki boyutluluğu (Gökçe, 2012, s. 55, 56).

Kompozisyon:

“Ressamın ne tarzı ne tekniği önemli değil –asıl önemli olan kurguladığı güzel gerçektir.” O.Rodin

Kompozisyon, bütün elemanlarla oluşturulan düzendir. Düzenleme ve kurgulamayı sağlayan kompozisyon desen sanatı için esastır. Kompozisyon terimi Latince “composito” kelimesinden gelmektedir ve birleşme, bağlantı oluşturma anlamı taşımaktadır. Bir ağacın gövdesi köklerini ve dallarını nasıl birleştiriyor ve birbirleriyle bağlantısını nasıl sağlıyor ise kompozisyon da desendeki öğeleri birleştirmekte, aralarındaki ilişkiyi oluşturmakta, eserde armoniyi yaratmakta ve bir bütün olarak algılanmasını sağlamaktadır. Kompozisyon farklı biçimsel öğeleri amaca uygun bir

biçimde belli bir sınırlılık içerisinde bir araya getirerek oluşturulan estetik bir düzendir (Gökçe, 2012, s 68).

Kompozisyonun temel ilke ve tekniklerini şöyle sıralayabiliriz:

***Ton zıtlığı:** Farklı ton değerlerinin kullanılmasıyla elde edilir. Desen çalışmaları 4 farklı ışık değeri seçilerek yapılandırılabilir.

***Ritim / Tekrarlama ve Çeşitlilik:** Çizgi leke, obje veya bir motifin amaca uygun bir biçimde tekrarlanarak çizimde kullanılması veya yan yana getirilmesi kompozisyonda bir ritim oluşturur.

***Simetri:** Kompozisyonda bir parça, diğer bütün parçaların ölçümü için birim olarak alınır. Simetri bu parçaların birbirleri ile olan ilişkilerini ve tekrarını düzenleyen metottur. Sanıldığı gibi bir objenin aynadaki görüntüsüyle oluşturduğu simetri değildir.

Bir desen çalışmasında kompozisyon tek bir standart parça temel alınarak oluşturulabileceği gibi bir objenin aynadaki görüntüsüyle oluşturduğu simetri değildir. (Gökçe, 2012:70)

***Oran:** Kompozisyon elemanlarının ve parçalarının birbirine göre olan büyüklüğü veya küçüklüğünden ortaya çıkan bir ölçüdür.

***Kompozisyon merkezi:** Çalışmada vurgulanarak, izleyicinin dikkatini çekmekle yükümlü olan herhangi bir alandır. Sanat eseri karşısındaki izleyicinin gözü ilk olarak kompozisyon merkezine odaklanır. Göz desen üzerinde kompozisyon merkezinden diğer alanlara ve oradan da tekrar merkeze doğru mütemediyen hareket halindedir. Kompozisyon merkezine aktif rol yüklenmiştir. İzleyicinin gözünün desen üzerinde nasıl gezineceğini, nasıl bir yol izleyeceğini belirlemek için sanatçı iyi bir plan yaparak kompozisyonun merkezini oluşturmalıdır (Gökçe, 2012, s.72).

***Yerçekimi:** Hayatımız boyunca yer çekiminin etkisinde yaşarız. Çevremizde herşeyin bu yerçekiminin etkisi ile aşağıya doğru hareket etmesini beklentileriz. Yerçekiminden dolayı beklentimiz ağır ve geniş kütlelerin hareketlerinin ise havaya doğru olmasının doğal olduğu yönündedir. Örnek olarak bir piramidi düşünelim. Hanginiz bir piramidin ters olarak sivri ucunun tepesinde olduğunu düşünebilir ya da bunun doğal olan olduğunu söyleyebilir. Bu nedenledir ki bir desen çalışmasında yerçekimine aykırı

olarak yerleştirilebilecek bir nesne ya da kitle izleyende rahatsızlık etkisi yaratır. Ancak bu sanatçı tarafından bilinçli bir şekilde uygulanabilir (Gökçe, 2012, s.73).

***Işık ve Gölge:** Işık bir kaynaktan doğan doğal ya da yapay enerjidir: Güneş, alev, lamba vs. Bu sayede objeleri görebiliriz (Civardi, 2005, s.4).

“Desen yaparken sadece kontur oluşturmak ve çizgilerle yetinmek doğru değildir. Desen- ayrıca ifadecilik, içerik, espas ve modle demektir.” Ingres (Gökçe, 2013, s.101).

***Perspektif:** Doğadaki üç boyutlu formları iki boyutlu düzleme aktarırken, yaşanan derinlik sorunu perspektif kurallarının uygulanmasıyla aşılabılır. Derinlik bir yanılsama sanatıdır ve mekânın derinliği, yakın uzak planların oluşturulması perspektif kurallarının uygulanması ile mümkündür. Perspektif kuralları ilk önce İtalya'da Rönesans döneminden itibaren uygulanmaya başlanmıştır. Çünkü o dönemin sanatının temel endişesi doğanın gerçekliğini resimlere yansıtılabilmektir. Desen yaparken perspektif kurallarının uygulanması ölçü, oran ve orantı için de sağlam bir yapı oluşturur. Derinlik aynı zamanda, formlar arasındaki mesafeleri algılamamızı da sağlar.

Objeler uzaklaştıkça gerçek ebadından daha küçük görünmektedir. Yakın olan formlar daha net, uzak mesafede bulunan objeler daha puslu görünmektedir. Işık gölge değerleri ve ton değerleri arasındaki zıtlıklar yakın planda belirgin, uzak planda daha yumuşaktır (Gökçe, Mehmet, 2013, s.67-111).

Sanatçının perspektifi yorumlamasının yanı sıra, ayrıca objenin yapısını araştırması da önemlidir. Bir objenin yapısı, onun parçalarının bütünle ilişki kurması yoluyla belirlenir. Bu nedenle objenin yapısıyla ilgili bir çizim ayrıca, içini yansıtmış gibi, temel yüzeyler, bölümlerinin açıları vb. gizlenmiş olan görüntülerle ilgili özelliklerin izlerini, tahmin edilebilir haliyle ortaya çıkartmaya çaba gösterir. Bu çeşit bir uygulama, her parçanın bir düzenlenmiş bütününün özgün oranlarını kurarak ve değerlendirerek perspektifin temsilini tamamlar (Civardi, 2010, s.3).

Desen türleri

Desen çizgisel ve lekesele olmak üzere iki ayrı türde incelenebilir.

Çizgisel desen; çizgilerin daha ön planda olduğu desen türleridir. Ton değerleri, ışık gölge de çizgi yoluyla anlatılır. Leonardo Da Vinci'nin birçok desenini örnek gösterebiliriz.

Lekesel desen; çizgisel anlatımlar daha geri plandadır. Daha çok lekeler ve lokal ton farklılıklarıyla fadeler ortaya konur.

Görsel Sanatlar Dersinde Desen Eğitimi

Görsel sanatlar eğitiminin çağdaş bireylerin yetiştirilmesindeki önemi her geçen gün daha iyi anlaşılmaktadır. Türkiye’de giderek bozulan kültür ortamı, daha iyi yaşam için daha güzel bir çevre özlemi, çocukların ve gençlerin işlenmeyi bekleyen yetenekleri ve yaratıcılıkları sanat eğitimini toplum için her zamankinden daha önemli ve zorunlu hale getirmiştir (Ayaydın, 2009, s.32).

Desende Kullanılan Malzemeler

Karakalem

Karakalemlerle ilk fark edeceğimiz şey ton ve karakterinin uyguladığımız basınca göre değişmesidir. Doğal olarak bazı insanlar sert ve tereddütsüz çalıştığı için daha kontrollü çalışan birine göre daha cesur çizgiler yaratmaktadır (Capon, 2018, s.37-38).

Ahşapsız Grafit Çubuklar ve Pasteller

Bunlar tamamen grafitten yapılmış, yaklaşık 5 ve 15 mm. arası çaplardan doğrudan ya da bu amaçta yapılan metal bir kabza kullanılarak tutulabilen, küçük çubuklardır. Yumuşaktan daha yumuşağa (B den 9B’ye) değişirler ve genellikle grafit macunundan üretilmiştir (Civardi, 2010, s.4).

Mürekkepler

Mürekkep belirli bir şekil ya da ayrıntının çiziminde kalem ya da fırça, arka planın boyanması ve doku efektleri için ise fırça ya da sünger kullanılarak uygulanabilir. Çeşitli püskürtme, sıçratma, kazıma (sgraffito) ve doku tekniklerinde de mürekkep kullanılabilir. (Capon, 2018, s.50)

2.4. Çizgisel Gelişim Evreleri

Bu bölümde çocukların yaş dönmelerine göre çizgisel gelişim evrelerinden bahsedilmektedir.

2.4.1. Karalama Dönemi

Karalama Devresi Çocuğun ilk karalama devresine geçişi, kas gelişimine, zeka, genel sağlık durumu ve resim çizmeye ayrılan zamana bağlı olarak birkaç hafta veya birkaç ay erken ya da geç olabilir. Genel olarak normal bir gelişim sürecini izleyen her çocuğun içgüdüsel olarak gerçekleştirdiği ilk eylemler rasgele, belirsiz, bilinçli olmayan, kontrolsüz karalamalar şeklindedir (Artut, 2004, s.225).

2.4.2. Şema Öncesi Dönem

Dört - yedi yaş arasında yaşanır. Bu evredeki çocuklar, artık resmetmek istediklerinin bilincindedirler. Çizgisel ifade belli bir olgunluğa ulaşmıştır. Çizgiyle temsil edilmek istenen obje, resme bakan tarafından rahatça anlaşılır (Kutluer, 2015, s403). Bu yaşlarda çok rastlanan tipik bir özellikte röntgen (saydam) resimdir. Çocuklar gerçekleri olduğu gibi değil, düşündükleri gibi çizerler (Ertuğ, 2014, s.3).

2.4.3. Şematik dönem (7-9 yaş)

Resimler daha belirgin ve ayrıntılıdır. İlk bakışta resmin ne olduğu kolaylıkla anlaşılabilir. Resimler daha gerçekçidir. Resimde mekânsal ilişki vardır. Çocuklar yer çizgisi kullanırlar. Yer çizgisi çocuğun kendisi ve çevresiyle olan ilişkinin boyutunu temsil eder. Bu dönemde kuşbakışı resim çizimleri ağırlıktadır (Ertuğ, 2014, s.9).

2.4.4. Gerçekçilik Gruplaşma Dönemi (9-12 yaş)

Çalışmanın yapıldığı yaş grubunu içermektedir. 9-12 yaşlardaki çocuk artık toplumun bir üyesi olduğundan haberdardır, bu haberdar oluşu çizgilerine yansıtmaya başlamıştır. Bu dönemdeki çocuğun daha önceki çalışmalarına orama ayrıntılı çizgiler çizdiği ve daha gerçekçi bir yaklaşımda olduğu gözlemlenmektedir. (Arıcı, 2006 :19)

2.4.5. Mantık (Görünürde Doğalcılık) (12-14 Yaş)

Bu dönemde ergende bilişsel, bedensel-fizyolojik ve toplumsal değişimler meydana gelip ergen artık soyut düşünmektedir. Mantık döneminde ergenler soyut ve çoklu

düşünerek karikatür, espiiri gibi ifadeleri yaşamlarına ve resimlerine sokmaktadırlar. Ergenler gerçeği yakalama çabası içine girmekte ve bazı ergenler hata yapmamak için taklide yönelip kopya resme yönelmektedirler (Geçen, 2018, s.70).

BÖLÜM III: YÖNTEM

Yöntem bölümünde çalışmada kullanılacak araştırma yöntemi, araştırmada kullanılacak olan atölyenin planı, çalışmada gönüllü olan öğrenci sayısı ve özelliklerinden, çalışmanın nasıl yapılacağından bahsedilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

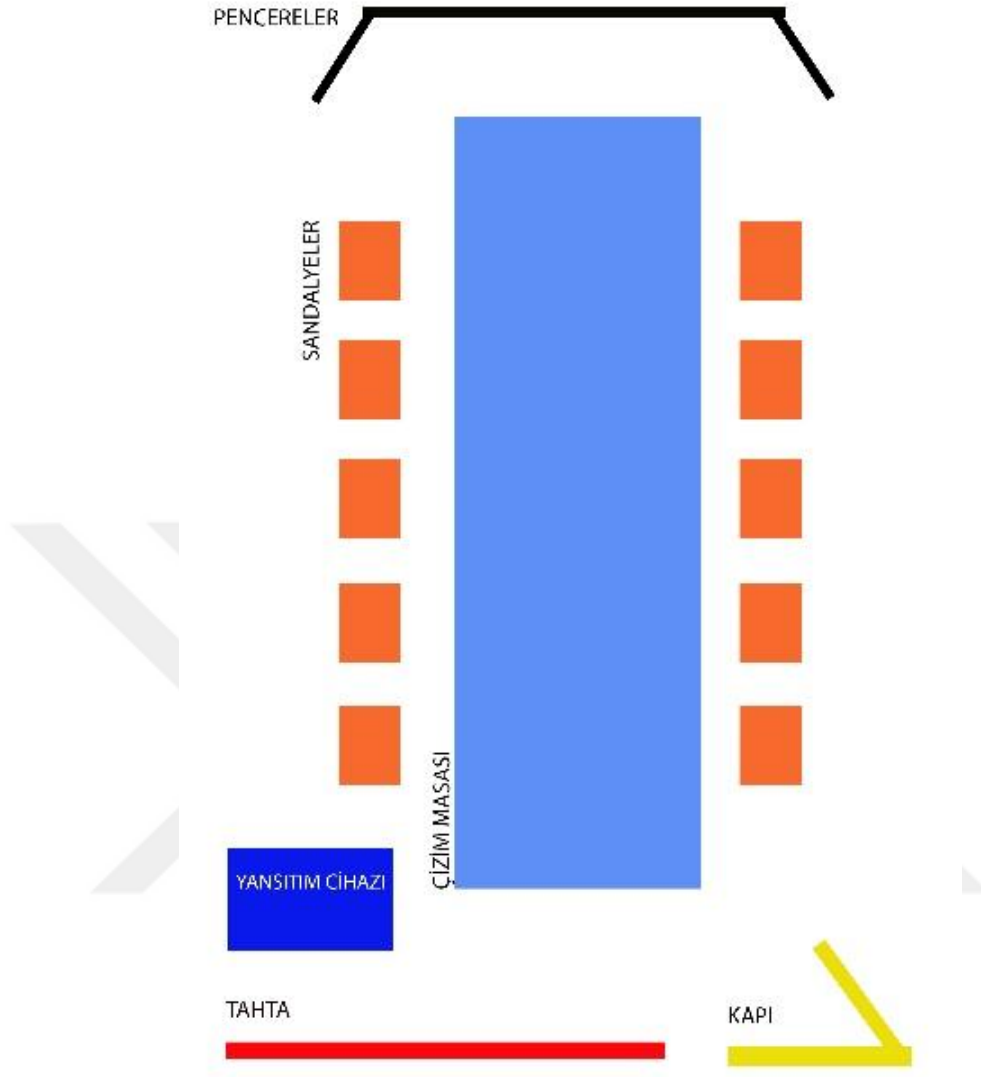
Çalışma, deseni geliştirme sanatı eğitime katkısının ölçülmesini ve görsel sanatlar dersinde desen eğitimine daha fazla önem verilmesini amaçlayan bir çalışmadır. Çalışmada bir nitel araştırma yöntemi olan eylem araştırması yöntemi tercih edilmiştir.

Son yıllarda özellikle eğitim alanında uygulanan yeni yaklaşımlardan biri de eylem araştırması uygulamalarıdır. Günümüzde de eylem araştırması her geçen gün biraz daha popüler olmaktadır. Bunun nedeni de insani ve sosyal faktörleri içeren karmaşık problemlerin çözümünde başvurulan önemli kaynaklardan birisidir (Fürüzan, 2011, s.1).

Çalışmada uygulayıcı ve araştırmacı aynı kişidir.

3.2. Araştırma Ortamı

Çalışma süreci boyunca resim atölyesi kullanılmıştır, uygulama için masalar ve şövaleler mevcuttur. Ayrıca atölye ortamında projeksiyon cihazı bulunmaktadır. Ağırlıklı olarak ortadaki uzun çizim masası kullanılmıştır. Şövaleler gerekmedikçe kullanılmamıştır.

Resim 3.1. Atölyenin Planı

3.3. Araştırmaya Katılan Öğrenciler

Bu araştırmaya katılım gösteren öğrenciler 2018 – 2019 Eğitim Öğretim Yılı, 6. Sınıfta görülen Görsel Sanatlar Dersi alan öğrenciler arasından seçilmiştir. Öğrenciler arasında on kişiden oluşan bir grup oluşturulmuş, görüşme, alan günlükleri ve öğrenci günlükleri gibi nitel araştırma yöntemleriyle bu öğrencilerden veri alınmıştır.

Çalışmada yer alan öğrencilerin isimleri;

01,

02,

03,

04,

05,

06,

07,

08,

09,

10 şeklinde kodlanmıştır.

Araştırmada nitel araştırma modeli olarak eylem araştırması kullanılmıştır.

Çalışmada öğrenci günlükleri, araştırmacı günlüğü, haftalık ve program değerlendirme formları uygulanıp uzman görüşleri alınmıştır.

Günlükler

Her hafta etkinlik sonrası öğrenci ve araştırmacı günlüğü oluşturulmuştur.

Daha sonrasında uzman görüşü alınmıştır.

Araştırmacı günlüğü ise etkinlik boyunca tutulmuştur ve araştırmacının düşüncelerini yansıtmaktadır.

3.4.1. Araştırmacı Günlüğü

Araştırmacı ve öğrenciler her hafta etkinlik süresince görüşlerini günlük aracılığıyla belirtmektedir.

3.4.2. Öğrenci Günlüğü

Öğrenciler çalışma sonrası günlüklerde çalışmayla ilgili görüşlerini belirtmektedir.

3.4.4. Görüşme

Bir diğer nitel araştırma yöntemi olarak görüşme kullanılmıştır. Uygulama sonrası öğrencilerle etkinlik hakkında görüşülüp ses cihazı ile kayıtlar alınmıştır.

3.4.5. Video Kayıtları

Öğrenciler desen çizerken araştırmacı tarafından video kaydı alınmıştır.

3.4.6. Çalışma Grubunun Desen Uygulamalarını Değerlendirme Formu

Çalışmanın ilk haftasında 10 kişilik öğrenci grubuna öncelikle üç farklı dokudan oluşan (cam, metal, kumaş) üçlü bir natürmort kompozisyon hazırlanıp desen ile ilgili herhangi bir teknik ve teorik bilgileri olmaksızın buldukları açıdan gördüklerini çizmeleri istenmiştir. Çalışma süresi 40 dakikadır. Ardından desenin tanımı, desenin tarihçesi hakkında bilgiler verilmiştir. İkinci hafta teorik bilgilendirme devam etmiştir. Desen türlerinden bahsedilmiştir. Lekeseli ve çizgisel desen hakkında bilgilendirme yapıp örnekler gösterilmiş ve öğrencilerden gösterilen örnekler arasında karşılaştırma yapmaları istenilmiştir. Üçüncü hafta desen çizerken kullanılacak malzemeler (kurşun kalem, füzen vs) Dördüncü hafta öğrenci grubuna desenin öğelerinden; kompozisyon özellikle çizgiden bahsedilmiştir. Çizgisel bir desen örneğinden basit bir çizim çalışması yapılmıştır. Beşinci hafta çalışma grubuna oran orantı, ölçü alma, ışık gölge ve kompozisyonun diğer öğelerinden bahsedilmiştir. Özellikle ışık gölge ve kompozisyonda ton zıtlığına dikkat çeken birkaç desen örneği gösterilmiştir. Çalışmanın son haftasında desende farklı dokuların yansıtılması ile ilgili bilgi verilmiştir. Farklı dokuların (cam, metal vb.) görsel özelliklerinden (ışığı yansıtması, şeffaf olması, sert bir dokuya sahip olması vs.) örnekler verilmiştir. Bu dokuları desende nasıl hangi çizgi teknikleriyle yansıtılabilecekleriyle ilgili örnekler verilmiştir. Çalışma grubu bu konudaki düşüncelerini yansıtmıştır. Bu çalışmayla grubun desen eğitimiyle

kompozisyon, ışık gölge, perspektif vs. konularındaki gelişimi gözlenmiştir. Daha sonra çalışma grubunun çalışmalarının değerlendirilme aşamalarında da öğrencinin desenleri hem araştırmacı tarafından hem de alan uzmanı tarafından değerlendirilerek, puanlamanın güvenilirlik hesaplamaları yapılmıştır. Uygulamanın değerlendirme sonuçları tezin bulgularında veri olarak kullanılmıştır.

Tezin bulgular kısmında veri olarak kullanılan çalışma grubunun desenlerinin kompozisyon, oran orantı, ışık gölge, çizgi değerlerinin kullanımı konusunda genel bilgilerinin yeterli olduğu varsayılmıştır.

3.4.7. Program Değerlendirme Formu

Program değerlendirme formunda yaklaşık on soru bulunmaktadır. Araştırmacı tarafından hazırlanıp uzman görüşleri alınmıştır. Ders programının etkililiğinin öğrenciler tarafından değerlendirilmesi için hazırlanmıştır. Bu formda öğrenciler uygulamayı genel olarak değerlendirmişlerdir.

3.5. Verilerin Toplanması

Veriler 6. Sınıf öğrencileriyle yapılan Görsel Sanatlar Dersinde altı hafta içerisinde toplanmıştır. Verilerin toplanması adına öğrenci ve araştırmacı günlükleri, haftalık ders ve uygulama değerlendirme formları kullanılmıştır. Ayrıca öğrencilerle görüşmeler yapılmıştır.

Uygulama boyunca öğrencilerin deseni, desenin öğelerini kavrama, desende kompozisyon bilgisi, ışık gölge, doku kullanımı, ölçü alma konularına yönelik olan etkinlik uygulamalı ve teorik bilgilerle işlenmiştir. Uygulama bir özel okulun altıncı sınıflarının Görsel Sanatlar Dersinde gerçekleştirilmiştir.

Altı haftalık program sonrası ilk hafta çizilen natüremort kompozisyonunun yeniden çizilmesi istenmiştir. Sonuçlar karşılaştırılmıştır.

3.6. Verilerin Çözümlemesi

Araştırma sürecinde elde edilen veriler, nitel araştırmalarda kullanılan betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Betimsel analiz, temel analizin alt alanıdır. Temel analizde toplanan veriler üzerinde hiçbir işlem yapmadan okuyucuya sunulmasıdır. Bu analizde araştırmacının verileri yorumlayarak değiştirmesi engellenmek istenmektedir. Temel analiz; betimsel ve betimsel-yorumlayıcı analiz olmak üzere ikiye ayrılır. Betimsel analiz; en alt düzeyde, basit analiz biçimidir. Verilerin olduğu gibi gösterildiği, betimlendiği, resmedildiği ve anlatıldığı bir ırdelemedir (Sönmez ve Alacapmar, 2013, s.160).

3.7. Görsel Sanatlar Dersi Alan Öğrencilerin Görsel Sanat Çalışması Sırasında Etkin Olarak Desen Çizebilmelerini Sağlayabilme Amaçlı Uygulamanın Hazırlanma Süreci

Görsel sanatlar dersi gören öğrencilerin duygu ve düşüncelerini veya gözlemleyebildikleri biçimleri desen aracılığıyla iki boyutlu düzleme aktarabilme yetilerinin gelişmesini amaçlayan uygulama hazırlanmıştır. Bu etkinlikte hedef öğrencilerin desen becerilerinin gelişmesi ile görsel sanatlar alanında yaptıkları çalışmaları daha doğru ve görsel açıdan daha yetkin hale getirebilmeleridir.

Etkinlik için 10 gönüllü öğrenci seçilmiş ve çalışma boyunca yapılacaklar konusunda bilgilendirilmişlerdir. 10 öğrenci her hafta yapılan etkinliklere düzenli olarak katılım sağlamıştır. Etkinlik için seçilen öğrencilerden daha önce resim kursu alan bir öğrenci hariç diğerleri desen ağırlıklı eğitim almamıştır. Daha önce resim kursu alan öğrenci de bilgilerine yenilerini ekleyerek uygulama boyunca her etkinlikte yer almıştır.

Uygulama süreci hafta hafta planlanmıştır. Her haftanın konusu doğrultusunda; materyal, kaynak ve yöntemler hazırlanmıştır.

Uygulamada işlenecek konular öğrencilerin görsel sanatlar eğitiminde desen konusunun önemini kavramalarını ve desen konusundaki bilgilerinin artmasını, deseni özellikle de iki boyutlu çalışmalarını tasarlamada kullanabilecek seviyeye gelmelerini sağlayabilecek seviyede düşünülerek 6 hafta olarak planlanmıştır. Her hafta için öğretim materyalleri öğrenimi etkili kılacak biçimde seçilmiştir. 35x 50 kağıtlar ile 2B resim

kalemleri ağırlıklı olarak tercih edilmiştir. Çalışma sonucunda öğrencilerin gösterdiği performans ile uygulamanın etkililiği ölçülür.

Etkinliğin sonucu şu şekilde olmuştur:

1. haftanın etkinlik konusu

I. Hafta Natürmort kurgusu hazırlanarak Öğrencilerin çizim yapması istenmiştir. Daha sonrasında da desenin tanımı ve öneminden bahsedilmiştir. Daha sonra kısaca desenin tarihinden bahsedilmiştir. Özellikle de Leonardo da Vinci, Michelangelo gibi ustaların eserlerinden örnekler verilmiştir.

Hemen ardından kompozisyon ile ilgili bilgi verilmiştir. Nesne ya da figürlerin kağıda nasıl yerleştirilmesi gerektiği boşluk ve doluluğun nasıl dengeli bir biçimde kullanılması gerektiğinden bahsedilmiştir. Açık ve kapalı kompozisyonlarla ilgili Rönesans ve barok dönemlerinden birer resimle örnek verilmiştir.

II. Hafta çizginin tanımı yapılmıştır. Çizgi örnekleri gösterilmiştir. Çizgisel ve lekesel desenlerle ilgili örnekler gösterilip karşılaştırma yapılmıştır. Çizgi çalışması içeren bir etkinlik yapılmıştır. Desen çizerken kullanılacak materyallerden bahsedilmiştir.

III. Üçüncü hafta oran orantı ve ölçü alma konuları işlenmiştir. Uygulama yapılmıştır. Öğrenciler birim ölçü belirleyerek kalemle ölçü alma tekniğini denemiştir. Bu sayede öğrencilerin çizim yaparken nesne ve figürlerin oranlarını karşılaştırarak daha doğru ölçülerde kağıda yansıtabilme becerilerinin gelişeceği düşünülmüştür.

IV. Hafta öğrencilerin, perspektif konusunda bilgi edinmelerini sağlanmıştır. Özellikle tek kaçıslı ve çift kaçıslı perspektifle ilgili basit bir çalışma yapılmıştır. Öğrencilerden ufuk çizgisinin altında ve ayrıca üstünde görünen iki ayrı dikdörtgenler prizması çizmeleri istenmiştir. Kaçısa giden çizgileri tek bir kaçış noktasında birleştirerek çizen öğrencilerin nesnelere ya da figürleri bizden uzaklaştıkça küçülen ya da daralan çizgilerle çizmeleri gerektiğini kavramaları hedeflenmiştir. Öğrencilere perspektif tekniği uygulanmış birkaç örnek çizim gösterilmiştir.

V. Haftan öğrencilerin ışık ve gölgeyi kavramaları için üzerinde farklı tonların harflerle gösterildiği bir küre resmi kullanılmıştır. Öğrencilerden küre görselini

kağıda aynı şekilde geçirmeleri istenmiştir. Bu sayede ton değerlerini algılamaları hedeflenmiştir.

VI. Hafta öğrencilerin dokuları incelemeleri ve doku farklılıklarını resme yansıtılmaları istenmiştir. Son olarak desen etkinliği izlencesi boyunca edinilen teknik ve teorik bilgiler eşliğinde ilk hafta düzenlenen natürmort kurgusunun yeniden çizilmesi istenmiştir.

Görsel sanatlar dersinde öğrencilerin deseni kullanmalarına yönelik 6 haftalık etkinlik teorik ve uygulamalıdır. I., II., III., IV., V., VI. Her hafta teorik bilgiler eşliğinde uygulama yapılmıştır.

Her hafta uygulamanın geçerliliğini hesaplamak için uzman görüşü alınmıştır.

3.7. Görsel Sanatlar Dersi Alan Öğrencilerin Deseni Etkin Bir Biçimde Kullanmalarına Yönelik Etkinlik Geliştirme Süreci

Etkinliğin tasarımı sonrası geliştirilme sürecine geçilmiştir.

Etkinlik için materyaller ve uygulama alanı (atölye) hazırlanmış, düzenlenmiştir. Duruma göre değişiklikler, eklemeler yapılmıştır.

Etkinlik için bir özel ortaokuldan onay alınmıştır. Ders sürecini ve etkinliğini değerlendirmek üzere; haftalık ders değerlendirme formu, program değerlendirme formları ve öğrenci günlükleri uygulanabilir bir biçimde düzenlenmiştir. Geliştirilen uygulamaya 15.04.2019 tarihinde başlanmıştır.

3.8. Görsel Sanatlar Dersi Alan Öğrencilerin Deseni Etkin Bir Biçimde Kullanmalarına Yönelik Etkinliğin Uygulanması

Bu süreçte uygulamadan bahsedilmektedir. 6 hafta süren ve her hafta 1 ders saatinden oluşan uygulamada öncelikle görsel sanatlar alanında öğrenim gören öğrencilerin deseni kullanma ve kavramalarına yönelik uygulama ve içeriği hakkında öğrenciler bilgilendirilmiştir.

Tablo 3.1.
Görsel Sanatlar Dersinde Desenin kullanılmasına Yönelik Etkinlik

GÖRSEL SANATLAR DERSİ ALAN ÖĞRENCİLERİN DESENİ KAVRAMLARI VE KULLANMALARINA YÖNELİK ETKİNLİK PLANI	
Öğrenci Grubu	EYUPSULTAN ÖZEL TARİH ORTAOKULU 6. SINIF ÖĞRENCİLERİ
Uygulama süresi	6 HAFTA
Ders Süresi	Haftada 1 DERS SAATI
Uygulamamın Amacı	ÖĞRENCİLERİN DESEN ARACILIĞIYLA SANAT ETKİNLİĞİNDE DUYGU VE DÜŞÜNCELERİNİ İFADE YÖNTEMLERİNİ GELİŞTİRMEK VE KOLAYLAŞTIRMAK
Kazanımlar	ÖĞRENCİLER DESEN BECERİSİ KAZANARAK YANSITMAK İSTEDİKLERİNİ İKİ BOYUTLU YÜZEY ÜZERİNDE DAHA NET BİR ŞEKİLDE YANSITABİLECEK
Dersin Yöntemi	TEORİK VE UYGULAMALI
Uygulama yöntemi	Eylem Araştırması

6 haftalık ders etkinlikte yer alan konuların çalışma grubuyla işlenmesi sonucunda genel anlamda öğrenenlerin; öncelikle gördüklerini çizebilme becerisi kazanarak, daha sonrasında bu beceriyi hissettiklerini, duygularını, düşüncelerini ve tasarılarını da iki boyutlu düzeye yansıtabilmek amacıyla kullanabilmeleri beklenmektedir.

I. Hafta Planı

I.HAFTANIN PLANI

KONU	KAZANIMLAR	YÖNTEM	KAYNAK VE MATERYALLER
DESEN NEDİR? DESENDE KOMPOZİSYON BİLGİSİ	1 -Desenin tanımını ve Görsel sanat alanında bir eser oluştururken kullanımını ve önemini Kavrayacaklardır.	Uygulama yapılır. (Natürmort çizimi) Uygulama sonrası desenin tanımı yapılır. Kısaca natürmorttan bahsedilir.	Gökçe, N. K. ve Mehmet, N. (2013)Desen Sanatı-1 Temel İlkeler ve Teorik Bilgiler: Hayalperest Yayınevi.
	2- Desen çizerken nesnelere boşluk ve doluluk oranını iyi ayarlayarak dengeli bir şekilde yerleştirmeyi kavrayacaklardır.	Görsel örneklerle desteklenerek açıklanır. Kompozisyonla ilgili bilgi verilerek çizimlerde yapılan hatalar tartışılır.	
	3- Resimde kompozisyonu kavrayacaklar.	Açık ve kapalı kompozisyon görseller üzerinde karşılaştırılır.	
	4- Açık ve kapalı kompozisyonu kavrayacaklardır.		

Ortaokul 6. Sınıf öğrencilerinin deseni Görsel Sanatlar Dersinde kullanmalarına yönelik olan programın 1. Haftasında ders planı çerçevesinde 15.04.2019 tarihinde “Desen”ve “Desenin tarihi” Görsel sanatlar alanında öğrenim gören öğrencilerin desenin tanımını kısaca desenin tarihçesini ve ayrıca resimde kompozisyonu, kompozisyon çeşitlerini kavramalarına yönelik olan program işlenmiştir.

İşlenen derste ilk olarak üç farklı dokudan oluşan kompozisyon hazırlanıp (metal çaydanlık, cam şişe, tenis topu) öğrencilerden çizmeleri istenmiştir. Uygulama sonrası desenin tanımı yapılmıştır. Kısaca desenin tarihçesinden bahsedilmiştir.

Hemen ardından resimde kompozisyon kurallarından bahsedilmiştir. Yapılan çizimler üzerinden kompozisyon hataları tartışılmıştır.

II. Hafta Planı

II. HAFTANIN PLANI

KONU	KAZANIMLAR	YÖNTEM	KAYNAK VE MATERYALLER
ÇİZGİSEL ve LEKESEL DESENLER	1-Çizgiyi kavrayacaklar.	Çizginin tanımı yapılır.	Gökçe, N.K. ve Mehmet, N. (2013) Desen Sanatı-1 Temel İlkeler ve Teorik Bilgiler: Hayalperest Yayınevi.
ARASINDAKİ FARKLAR NELERDİR?	2- Çizgi türlerini kavrayacaklar.	Farklı çizgi örnekleri gösterilir.	Çağlarca, S. (1994)' Resim' Kolay Çizim Yolları: İnkilap Yayınevi.
	3- Çizgisel ve lekesele desenleri kavrayacaklardır.	Lekesele ve çizgisel desenlere örnekler verilerek karşılaştırılır.	Barber, B. (2014) Sırları 1 -Temel Karakalem Teknikleri Çizimin Profil Yayıncılık.

22.04.2019 tarihinde işlenen II. Hafta dersinde çizginin tanımı yapılmıştır.

Basit bir çizgi çalışması uygulaması yapılmıştır.

Dersin sonunda, günlük ve haftalık ders değerlendirme formları dağıtılarak, öğrencilerin uygulama ile ilgili eleştirileri, fikir ve görüşleri alınmıştır.

Çizgi türlerinden bahsedilmiştir.

III. Hafta Planı

III. HAFTANIN PLANI

KONU	KAZANIMLAR	YÖNTEM	KAYNAK VE MATERYALLER
ORAN ORANTI	1-Oran orantıyı kavrayacaklar.	Uygulama yapılacak.	Capon, R. (2018)Kendi Kendine Öğren' Çizim': Hayalperest Yayınevi.
ÖLÇÜ ALMA	2- Ölçü alma tekniklerini kavrayacaklardır.	Görsel eşliğinde örnekler verilecek. Bir görsel referans alınarak uygulama yapılacak. Kalemle seçilen bir obje üzerinde ölçü alma tekniği uygulamalı olarak öğrenilecek.	Gökçe, N.K. ve Mehmet, N. (2013) Desen Sanatı-1 Temel İlkeler ve Teorik Bilgiler : Hayalperest Yayınevi.

29.04.2019 tarihinde III. Hafta dersinde, oran konusu işlenmiştir.

Oran orantı konusuyla ilgili bir görsel referans alınarak çizim yapılmıştır. Öğrenciler genel olarak zorlandıklarını belirtmişlerdir. Ama çizimleri bittiğinde kağıda daha dengeli bir şekilde yerleştirdiklerinin farkına varmışlardır.

Dersin sonunda, çalışma ders değerlendirme formlarında dersle ilgili eleştiri görüş ve fikirlerini belirtmişlerdir.

IV. Hafta Planı

IV.HAFTANIN PLANI

KONU	KAZANIMLAR	YÖNTEM	KAYNAK VE MATERYALLER
PERSPEKTİF NEDİR ?	Perspektifi kavrayacaklardır. Tek kaçışlı ve çift kaçışlı perspektifi kavrayacaklardır.	Görsel belgelerle perspektifin tanımı yapılır. Tek kaçışlı ve çift kaçışlı perspektife örnekler verilir. Basit bir tek kaçışlı perspektif uygulaması yapılır. Çocuklardan ufuk çizgisinin altında ve üstünde görünen birer dikdörtgenler prizması çizimleri istenir.	Capon, R. (2018) Kendi Kendine Öğren "Çizim": Hayalperest Yayınevi. Barber, B. (2014) Sırları 1 -Temel Karakalem Teknikleri Çizimin Profil Yayıncılık.

IV. Hafta ders, 06.05.2019 tarihinde perspektif konusu üzerine işlenmiştir. Öncelikle öğrencilerden kendi perspektif tanımlarını yapmaları istenmiş, daha sonra perspektifin tanımı yapılmıştır.

Tek kaçışlı ve çift kaçışlı perspektif örnek görsellerle açıklanmıştır. Ardından öğrencilerden tek kaçışlı perspektif tekniği ile birer dikdörtgenler prizması çizimleri istenmiştir.

Çalışmanın sonunda, haftalık ve günlük değerlendirme formlarında öğrenciler görüşlerini belirtmişlerdir. Perspektif konusunun desen çiziminde nasıl bir farkındalık yarattığına ilişkin sorular yanıtlanmıştır.

V. Hafta Planı

V.HAFTANIN PLANI

KONU	KAZANIMLAR	YÖNTEM	KAYNAK VE MATERYALLER
IŞIK- GÖLGE	1-Işık ve gölgeyi kavrayacaklardır. 2- Işık ve gölgenin resimde kullanılmasını kavrayacaklardır.	Görsel belgeler eşliğinde kuramsal bilgi verilecektir. Bir küre görseli referans alınarak basit bir ışık gölge çalışması yapılacaktır.	Gökçe, N.K. ve Mehmet, N. (2013) Desen Sanatı-2 Uygulama Teknikleri ve Pratik Öneriler: Hayalperest Yayınevi.

13.05.2019 tarihinde V. Hafta dersi yapılmıştır. Bu derste resimde ışık ve gölgenin kullanılmasına yöneliktir.

Dersin sonunda, çalışma grubuna açık uçlu sorular içeren günlük ve haftalık ders değerlendirme formları dağıtılarak, bu formlarda işlenen derse ilişkin görüşlerini ışık ve gölgenin resimde kullanılmasının resme etkisine yönelik sorulara verdikleri yanıtlarla göstermişlerdir.

VI. Hafta Planı

VI. HAFTANIN PLANI

KONU	KAZANIMLAR	YÖNTEM	KAYNAK VE MATERYALLER
DESENDE DOKU	1-Son olarak desende dokuyu kavrayacaklardır. 2- Doku farklılıklarını desene nasıl yansıtacaklarını kavrayacaklardır.	Görsel belgeler eşliğinde tanım yapılacaktır. Desende dokunun kullanımına yönelik örnekler verilecektir. Ders etkinliğinin ilk haftasında yapılan natürmort çalışması verilen bilgiler ve yapılan uygulamalar ışığında yenilenecektir.	

20.05.2019 tarihinde

Dersin sonunda, öğrencilere günlük ve haftalık ders değerlendirme formları dağıtılarak, grubun, bu formlarda işlenen derse yönelik görüşleri, dokunun desende kullanılmasının nasıl bir etki yarattığına ilişkin sorular yanıtlanmıştır.

Yeniden yapılan natürmort uygulaması sonrasında ilk çalışmalarla son çalışmalar arasındaki farklara bakılarak desen eğitiminin sanat çalışmasında nasıl bir etki yarattığına ilişkin sorular yanıtlanmıştır.

3.10. Verilerin Çözümlemesi

Betimsel analiz; en alt düzeyde, basit analiz biçimidir. Verilerin olduğu gibi gösterildiği, betimlendiği, resmedildiği ve anlatıldığı bir irdelemedir (Sönmez ve Alacapınar, 2013, s. 160).

BÖLÜM IV: BULGULAR

Bu bölümde eylem araştırması ile elde edilen bulgular yer almaktadır.

Bulgular etkinlik boyunca öğrencilerin yapmış olduğu çalışmalar, öğrenci günlükleri, görüşmeler sonucu ortaya çıkmıştır.

4.1. Görsel Sanatlar Dersi Alan Öğrencilerin Desen Eğitimi Sonrasında Yaptıkları çizimle hiçbir bilgileri olmaksızın yaptıkları çizimlerin karşılaştırılması ile Desen eğitiminin etkililiğini ortaya koyan bulgular

Bu bölümde araştırmanın bulgularına yer verilmiş ve öğrenci günlüğü, haftalık ders değerlendirme formu, alan günlüğü ve program değerlendirme formları betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir.

4.1.1. Desen Eğitimi Etkinliğinin Görsel Sanatlar Dersi alan öğrencilere Gördüklerini ve tasarılarını kağıt üzerinde yansıtılabilmelerine nasıl etkileri olmuştur?

Etkinlik boyunca öğrencilerin desen konusunda gelişimleri izlenmiştir. Öğrencilerin altı haftalık desen eğitimi sonrasında, desen konusunda hiçbir bilgileri olmaksızın çizdikleri kurguyu daha yeterli ve daha doğru bir biçimde iki boyutlu düzlem üzerine yansıtılabildikleri görülmüştür. Bu nedenle desen eğitiminin Görsel Sanatlar dersinde daha etkili bir biçimde kullanılması gerekmektedir.

Araştırmanın son haftasında yapılan etkinlik, öğrenciler tarafından değerlendirilmiştir. Çalışma grubunun değerlendirmelerine göre desen eğitiminin imgeledikleri ve gördükleri formları iki boyutlu düzleme yansıtılma becerilerine katkıları açısından değerlendirilmiştir.

I. Hafta 15.04.2019**Araştırmacı Gnlg/15.04.2019**

İlk Derste ğrenciler uzun çizim masası etrafında toplandı. Masanın ortasına yerleştirilen, üç farklı dokuya sahip obje kullanılarak oluşturulan natürmort kurgusu hazırlanmıştır. On öğrenciden farklı aıllardan gördükleri kurguyu 35x 50 cm. kağıda çizmeleri istenmiştir. Çalışma öncesinde grubun desen bilgisi yoktur.

Daha sonra desenin tanımı yapılmıştır. Ve ğrencilerin seviyesine uygun bir şekilde resimde kompozisyon bilgisi verilmiştir.

Öğrencilere birkaç natürmort ve figür ağırlıklı desen rneği gösterilmiştir.

Daha sonra desenin tarihi konusu kısaca işlenmiştir. Özellikle Leonardo Da Vinci ve Michelangelo gibi ustaların desenlerinden örnekler gösterilmiştir.

Yaklaşık 40 dk. Süren etkinlik sonunda öğrenciler genel olarak zorlandıklarını belirtmişlerdir.

Öğrenciler günlüklerde ve ders değerlendirme formlarında görüşlerini belirtmişlerdir.

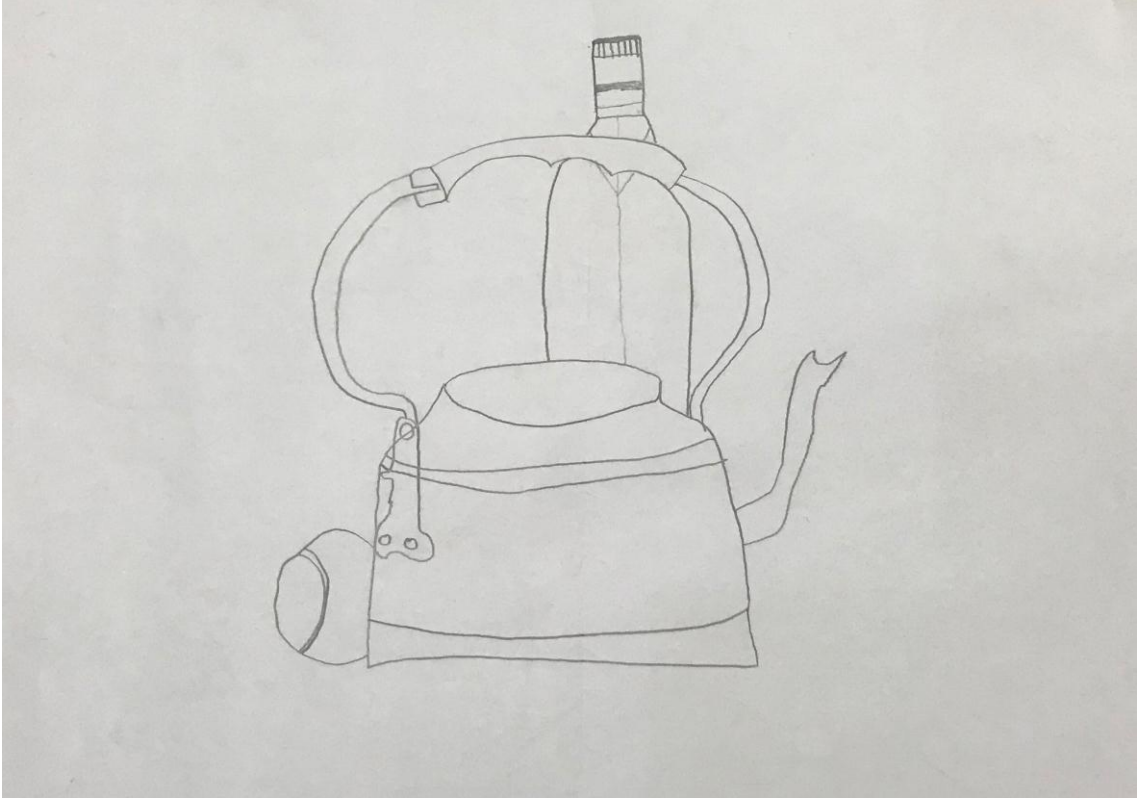
Araştırmacı gnlgnde belirtildiği üzere öğrenciler çizim sırasında zorlanmışlardır. Daha sonrasında gösterilen örneklerle kendi çalışmalarını kıyaslamışlardır.

Etkinliğin ilk haftasında öğrencilerin, natürmort kurgusunu referans alarak yaptıkları çizimler ve bazı öğrencilerin çalışma ile ilgili fikirleri aşağıdaki gibidir.

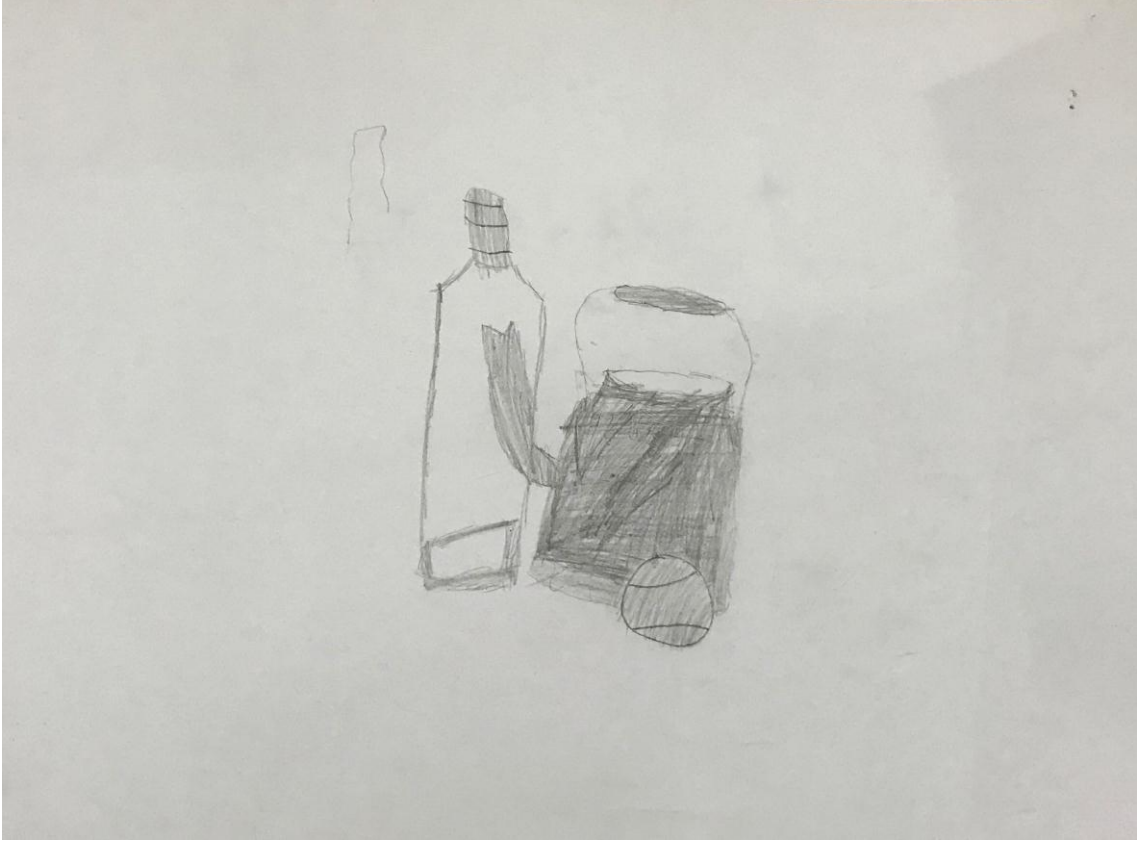
Öğrenci Çalışmaları

01- Kodlu Öğrencinin 15.04.2019 Tarihinde Gerçekleştirilen Natürmort Çalışması Aşağıdaki Gibidir.

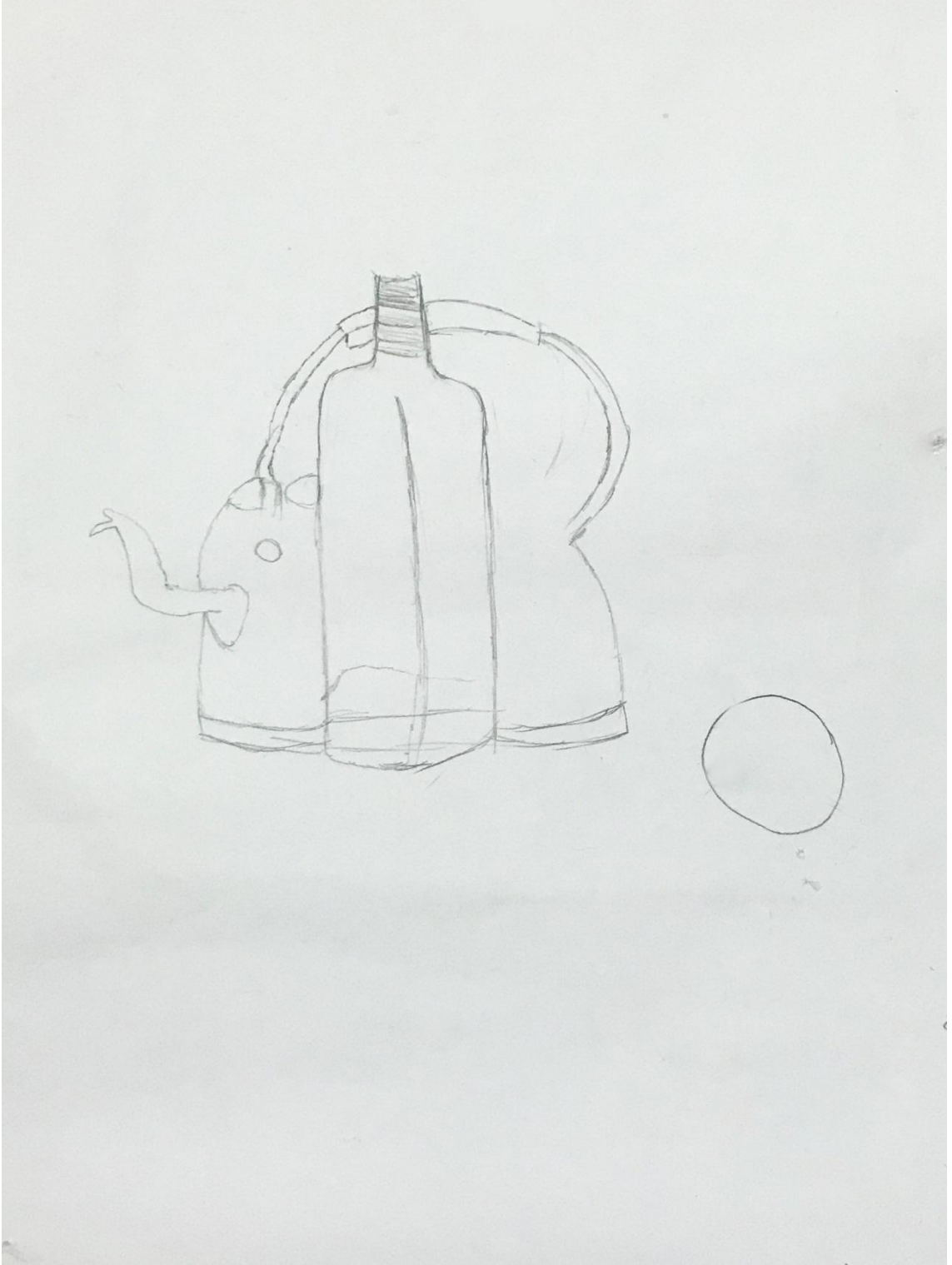

01 – Yukarıdaki görselde görüldüğü gibi ilk çalışmasında tamamen çizgisel ifade biçimi kullanmıştır.

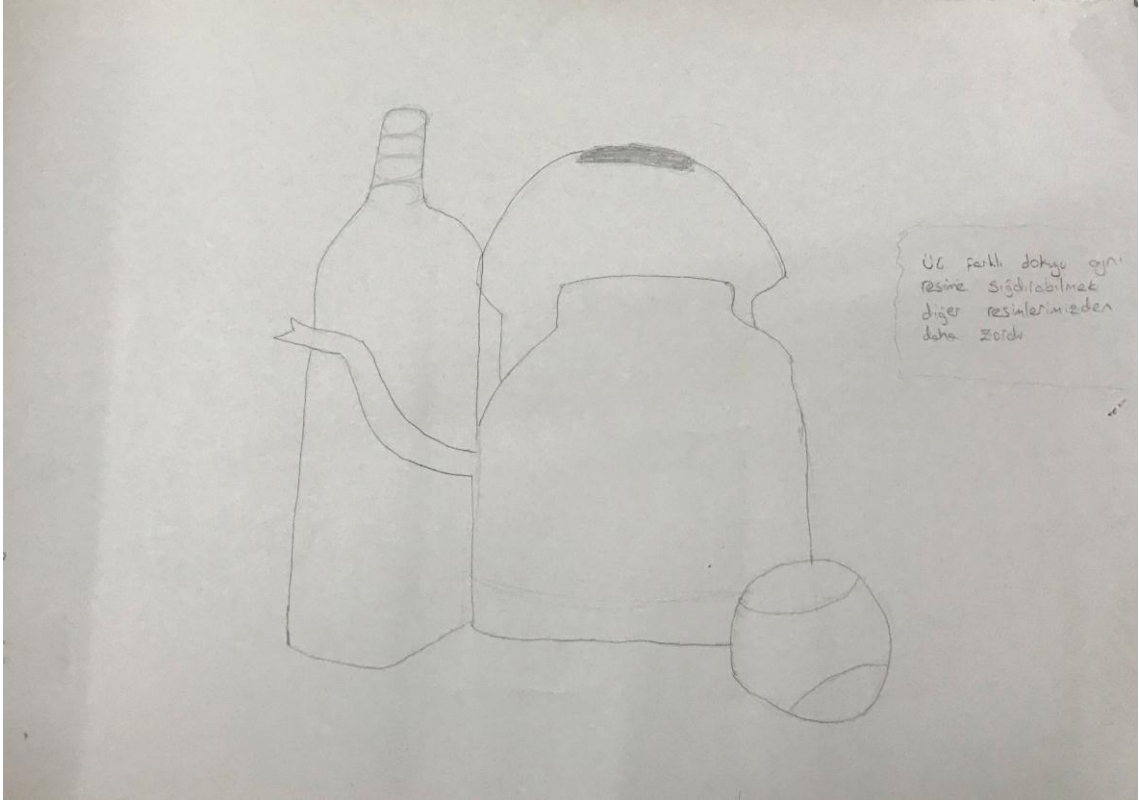
02- Kodlu Öğrencinin 15.04.2019 Tarihinde Gerçekleştirilen Natürmort Çalışması Aşağıdaki Gibidir.

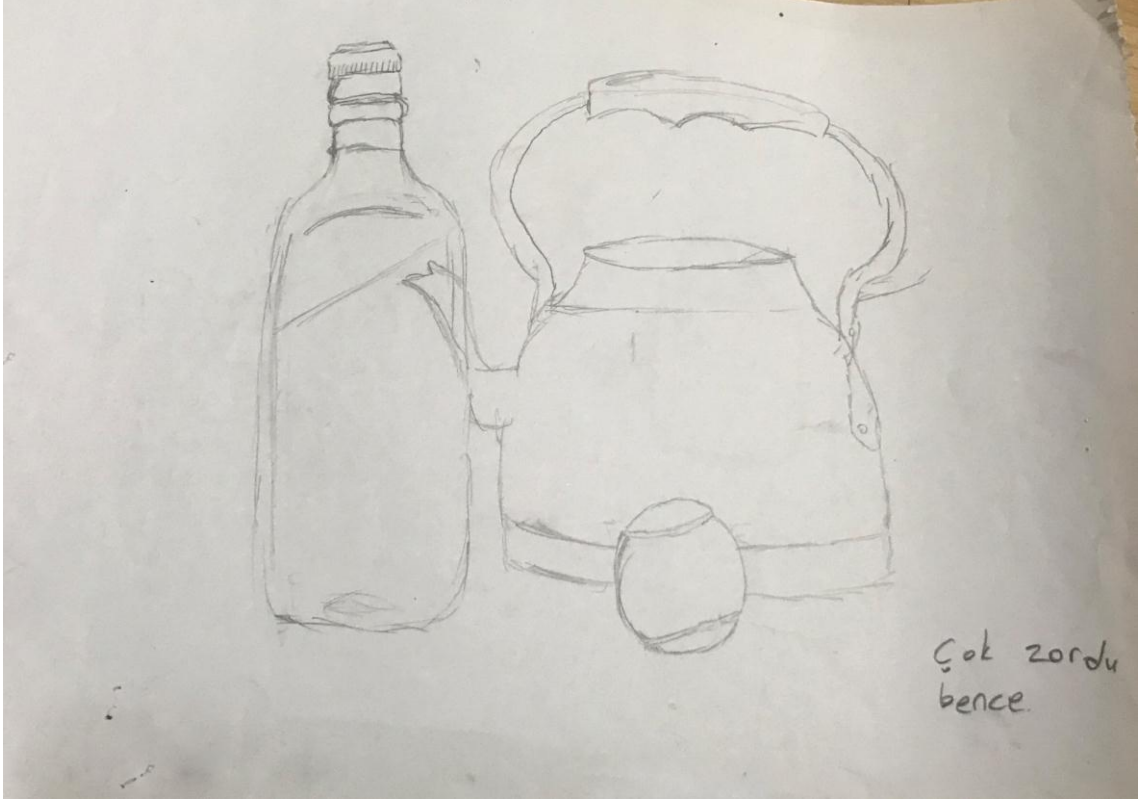
03- Kodlu Öğrencinin 15.04.2019 Tarihinde Gerçekleştirilen Natürmort Çalışması Aşağıdaki Gibidir.

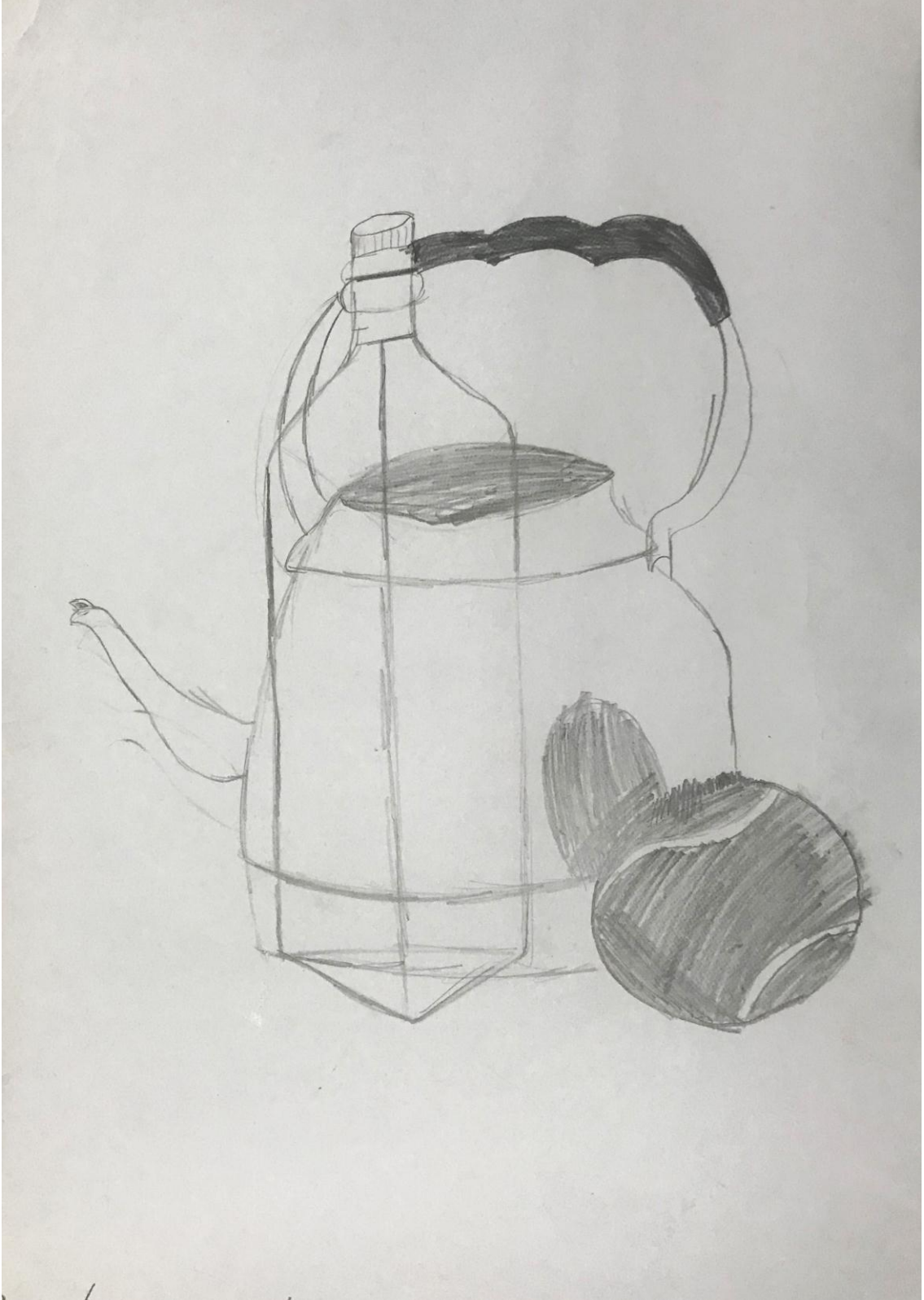
04- Kodlu Öğrencinin 15.04.2019 Tarihinde Gerçekleştirilen Natürmort Çalışması Aşağıdaki Gibidir.

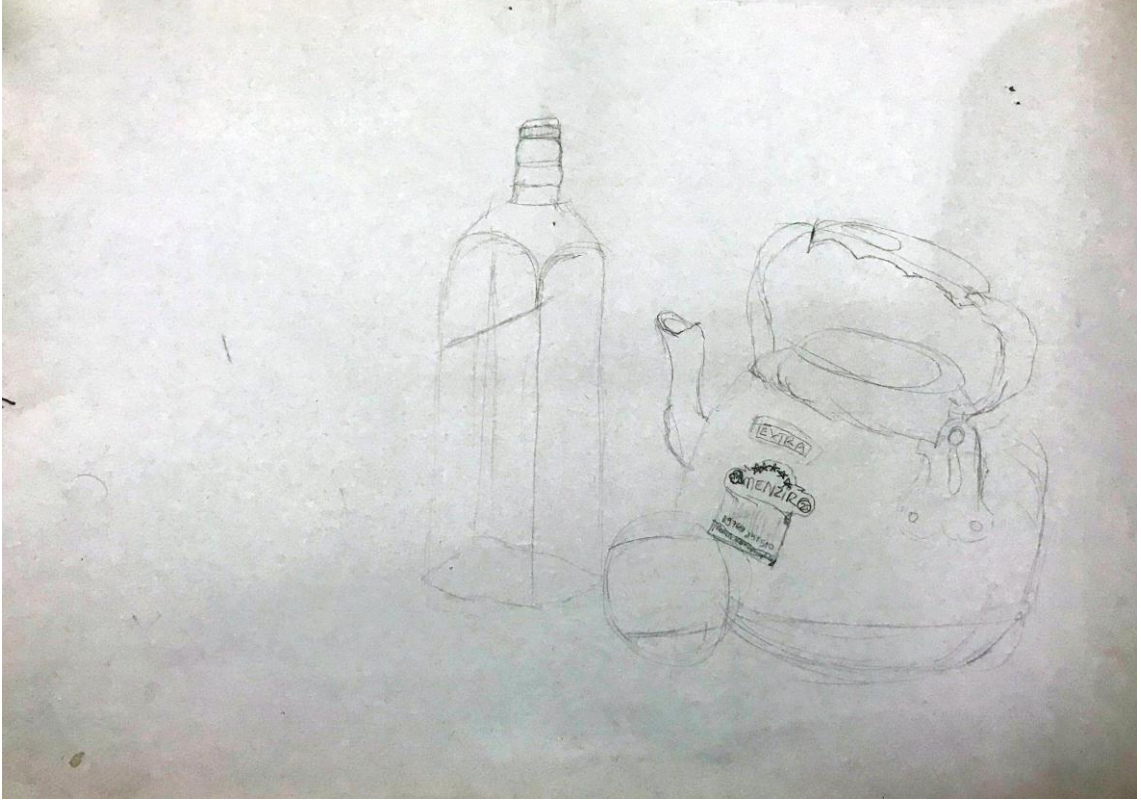
05- Kodlu Öğrencinin 15.04.2019 Tarihinde Gerçekleştirilen Natürmort Çalışması Aşağıdaki Gibidir.

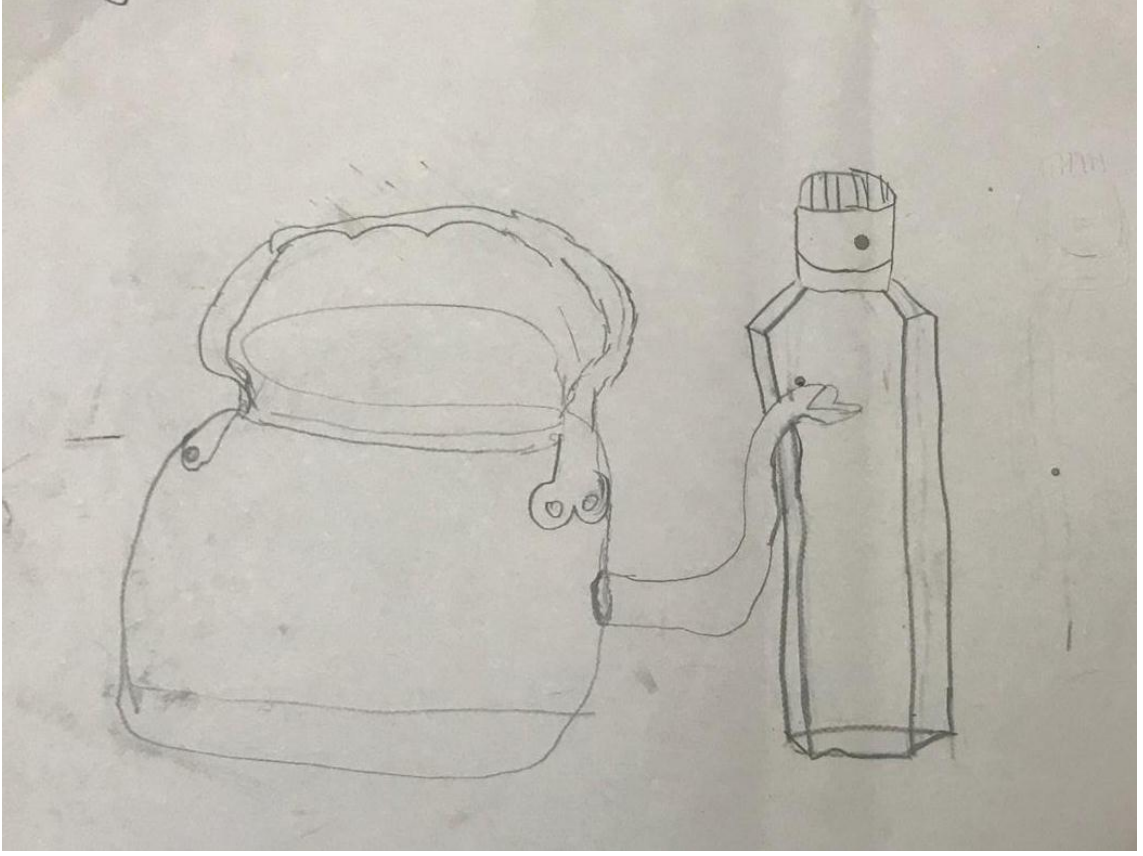
06- Kodlu Öğrencinin 15.04.2019 Tarihinde Gerçekleştirilen Natürmort Çalışması Aşağıdaki Gibidir.

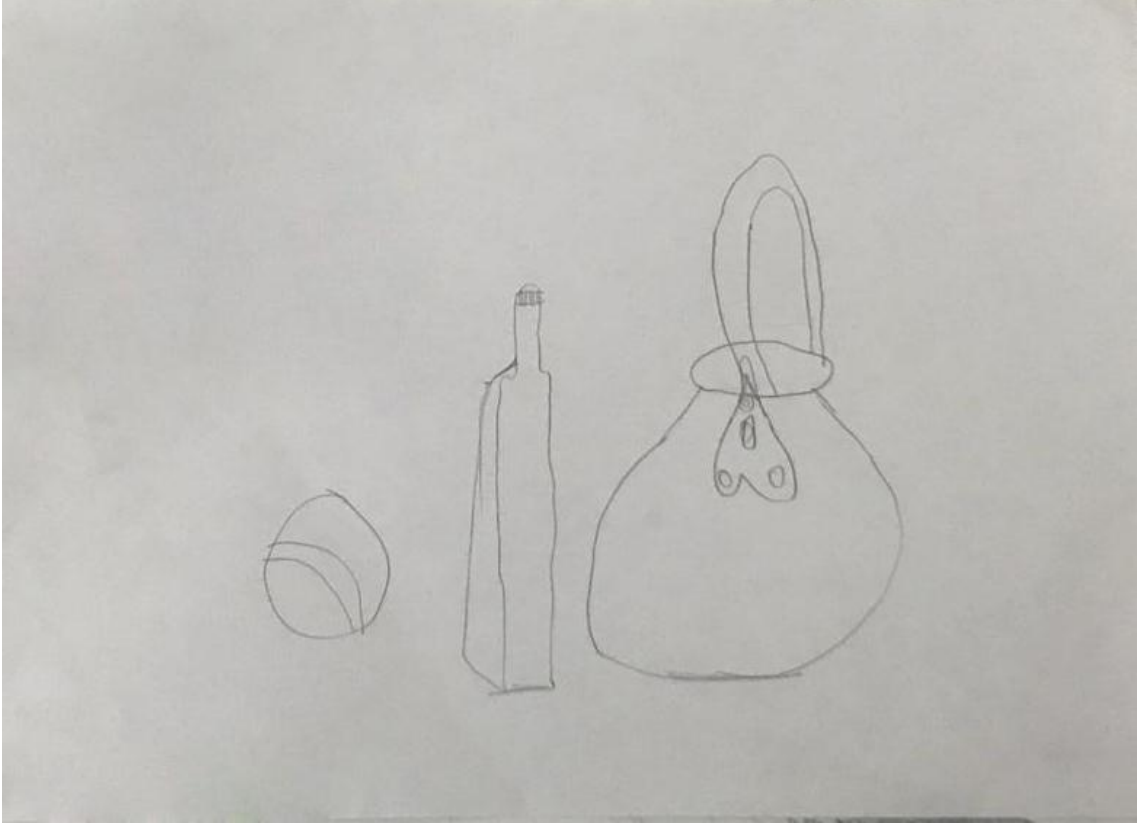
**07- Kodlu Öğrencinin 15.04.2019 Tarihinde Gerçekleştirilen Natürmort Çalışması
Aşağıdaki**

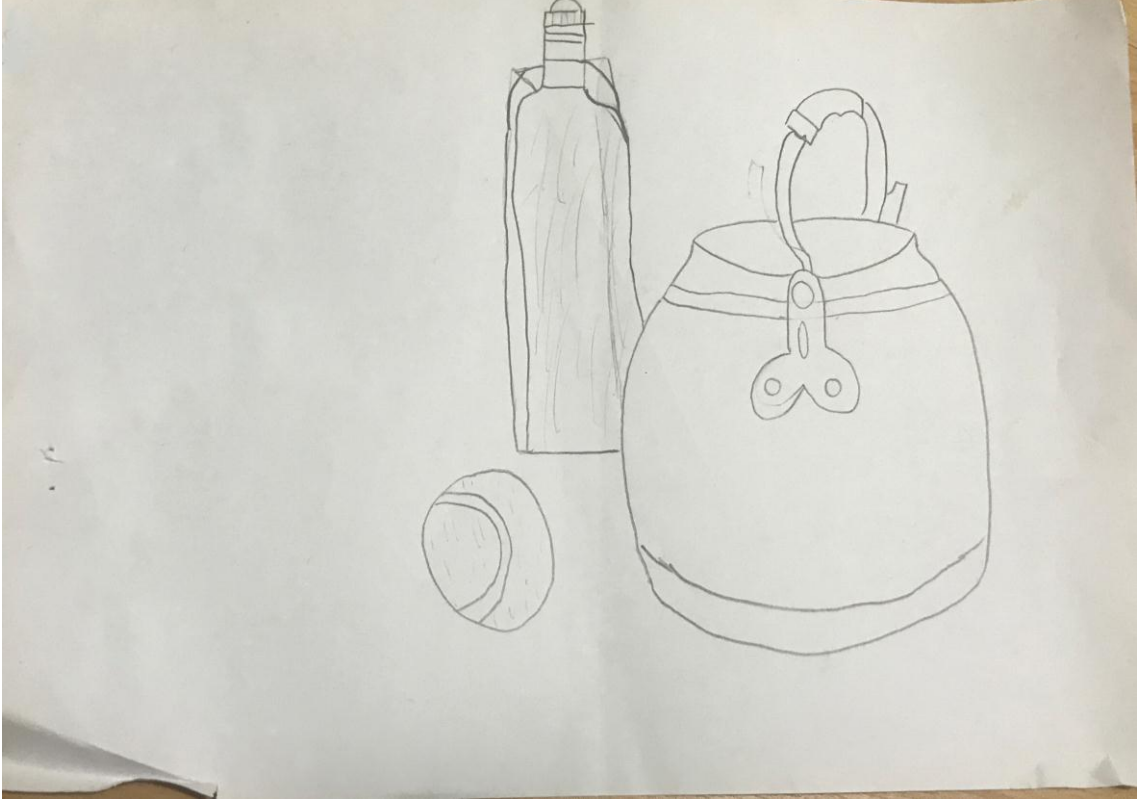
08- Kodlu Öğrencinin 15.04.2019 Tarihinde Gerçekleştirilen Natürmort Çalışması Aşağıdaki Gibidir.

09- Kodlu Öğrencinin 15.04.2019 Tarihinde Gerçekleştirilen Natürmort Çalışması Aşağıdaki Gibidir.

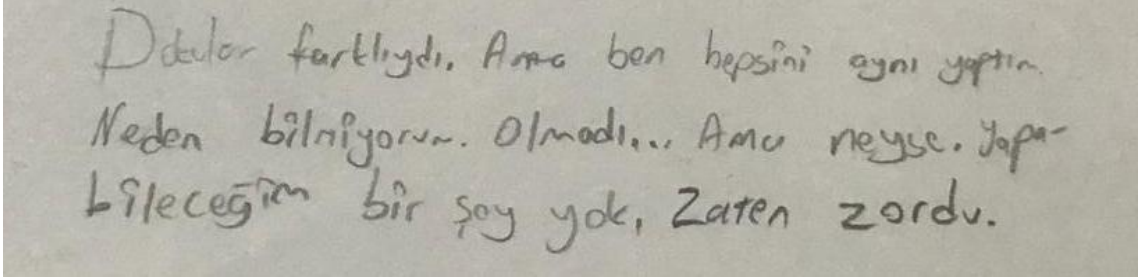

10- Kodlu Öğrencinin 15.04.2019 Tarihinde Gerçekleştirilen Natürmort Çalışması Aşağıdaki Gibidir.

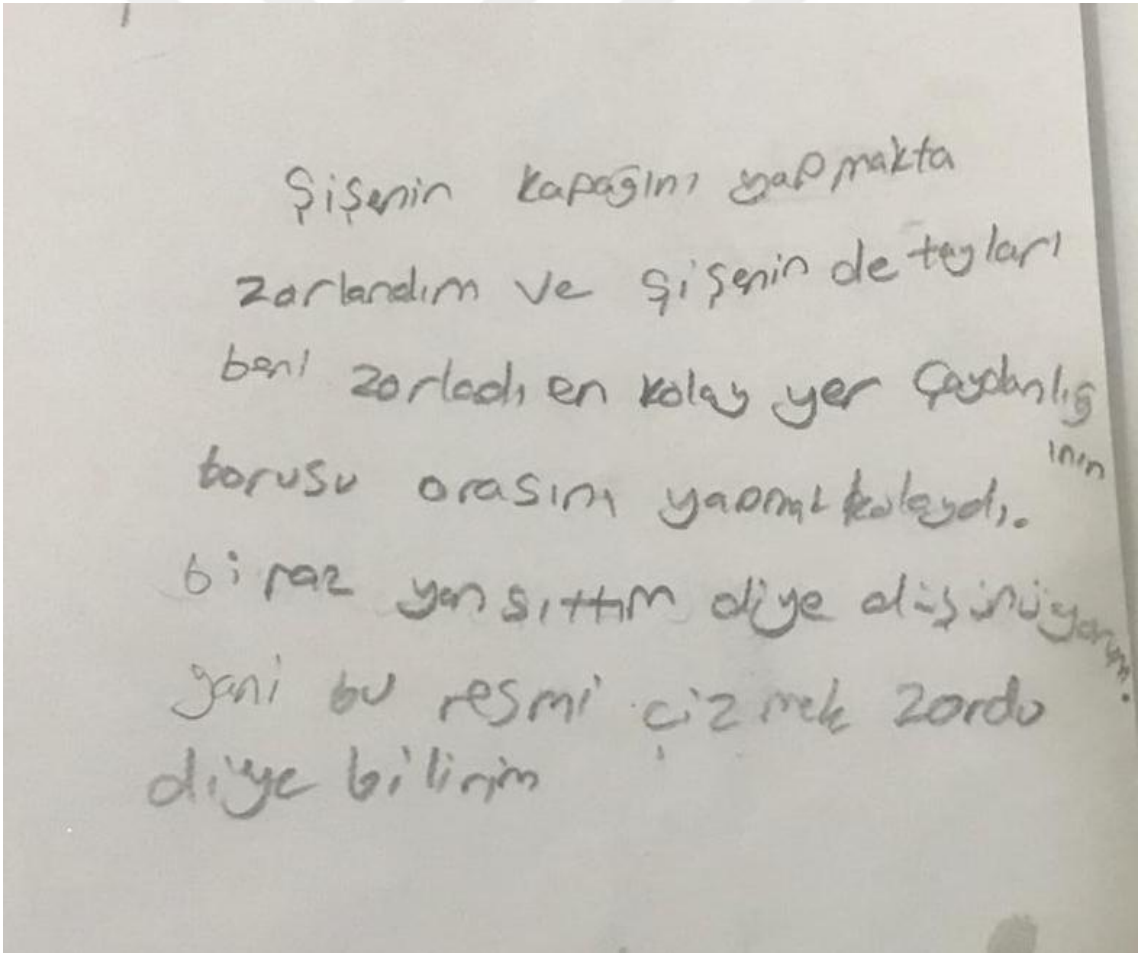
Öğrenci Günlükleri

07 –15.04.2019 -Öğrenci Günlüğü

07 – “Dokular farklıydı. Ama ben hepsini aynı yaptım..... Zaten zordu” şeklinde çalışmasıyla ilgili eleştiri yapmış ve etkinlikte zorlandığını ifade etmiştir.

08 – 15.04.2019- Öğrenci Günlüğü

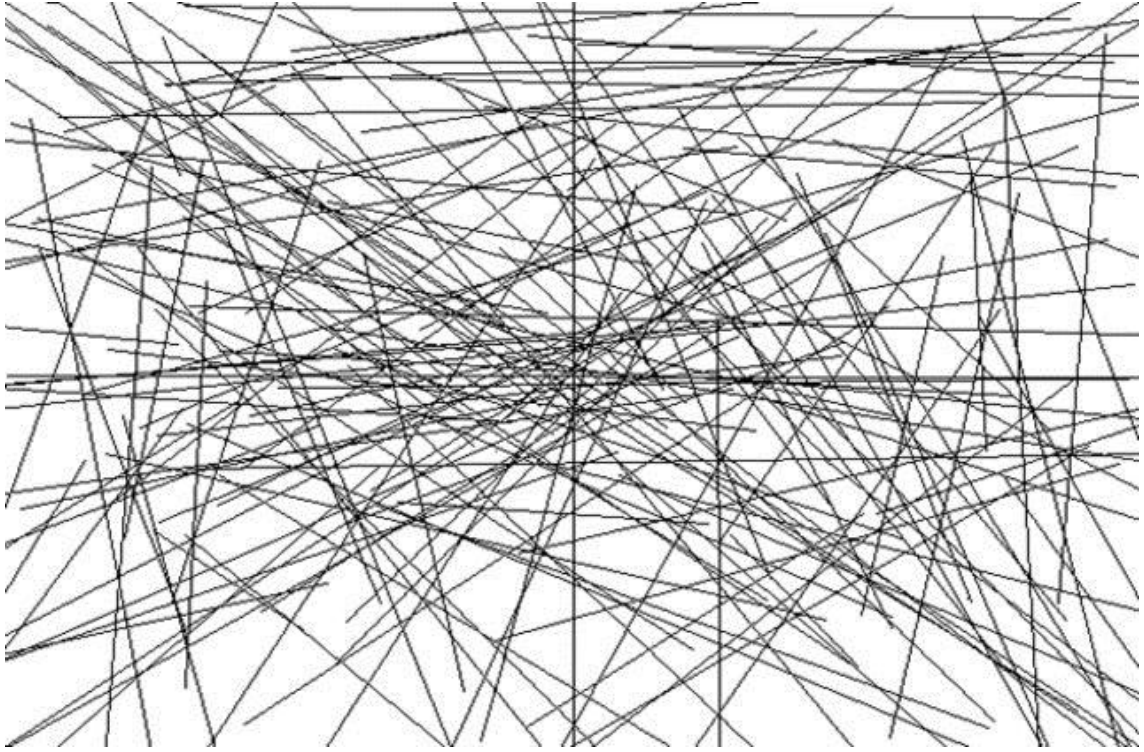
08- “Şişenin kapağını yapmakta zorlandım ve şişenin detayları beni zorladı..... yani bu resmi çizmek beni zorladı diyebilirim.” Şeklinde çalışmayı yorumlamıştır.

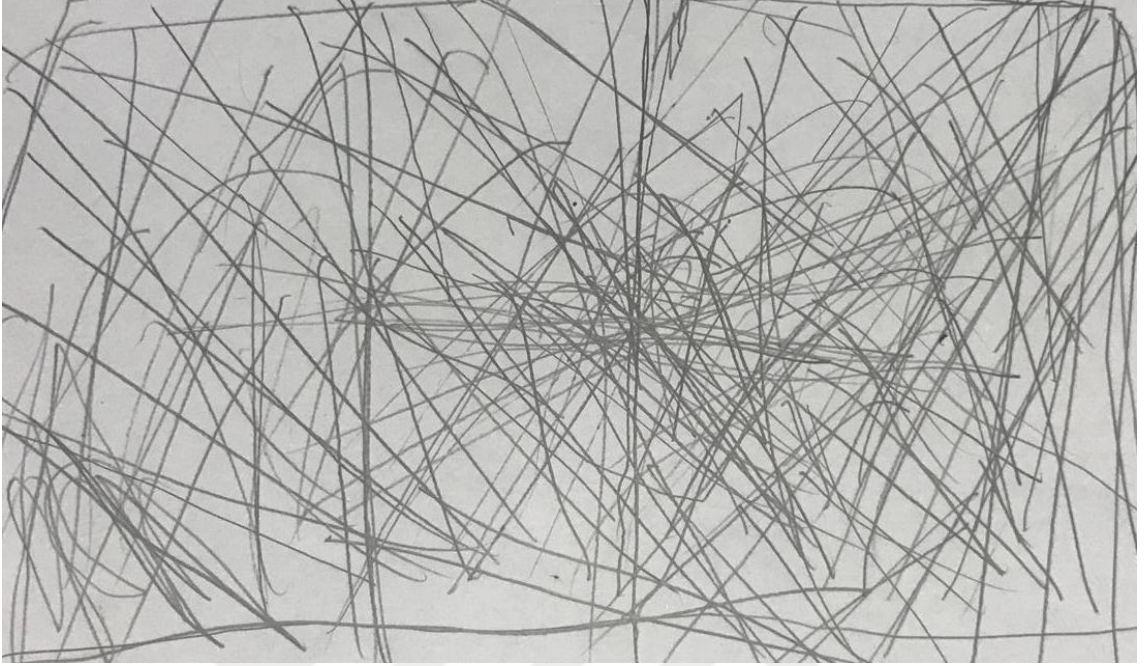
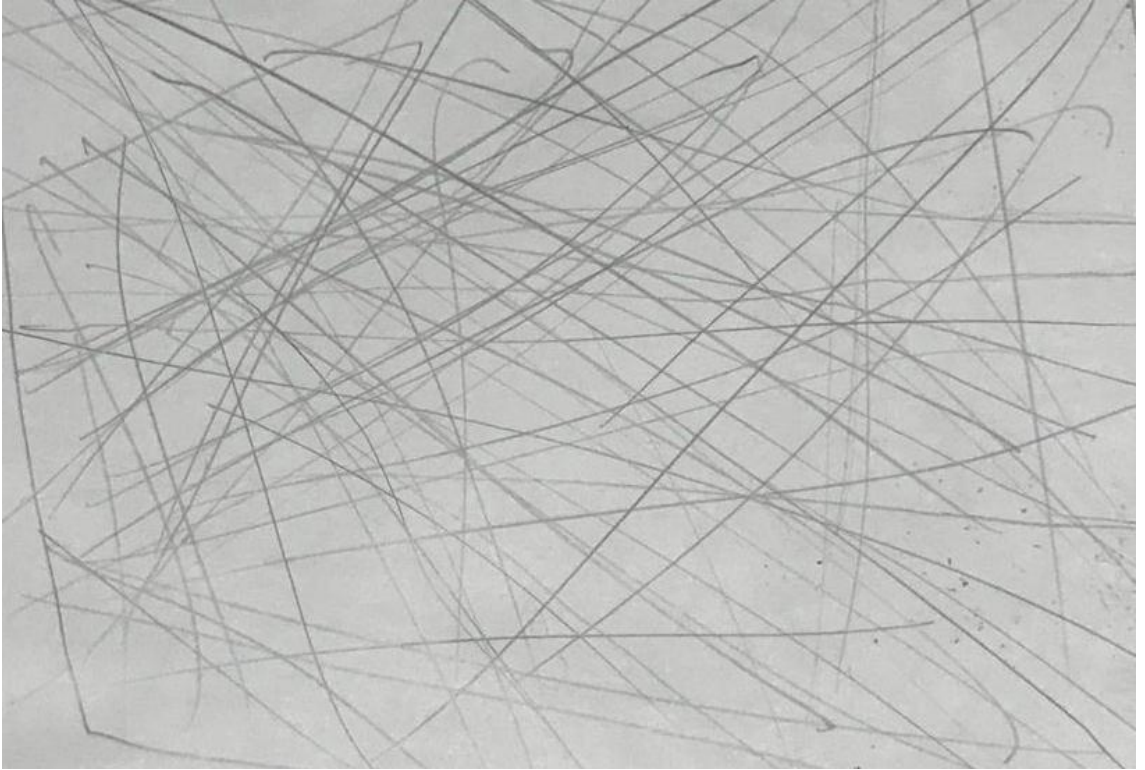
Haftalık Ders Değerlendirme Formları**03- 15.04.2019- Haftalık Ders Değerlendirme Formu**

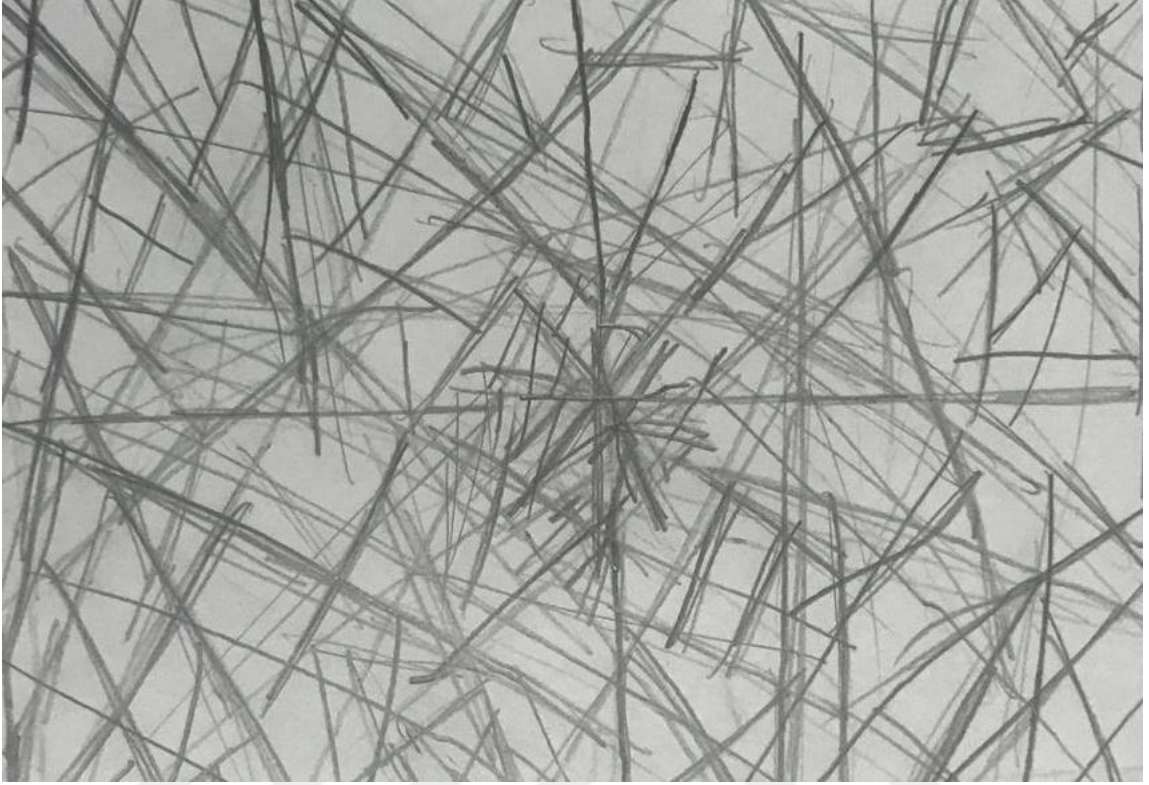
Haftalık Ders Değerlendirme Formu	Evet	Hayır
Çizdiğimiz natürmortta farklı özelliklere sahip üç farklı obje kullanılmıştır.	☒	☐
Yaptığımız çalışma resimde kompozisyonu kavramamız açısından yeterli olmuştur.	☒	☐
Kendi çalışmamı kurgu ile karşılaştırdığımda başarılı olduğumu düşünüyorum.	☒	☐
Çalışma süresinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	☐	☒
Düşünce = Sadece sürenin yeterli olduğunu düşünmüyorum ve bunun dışında herşey güzel		

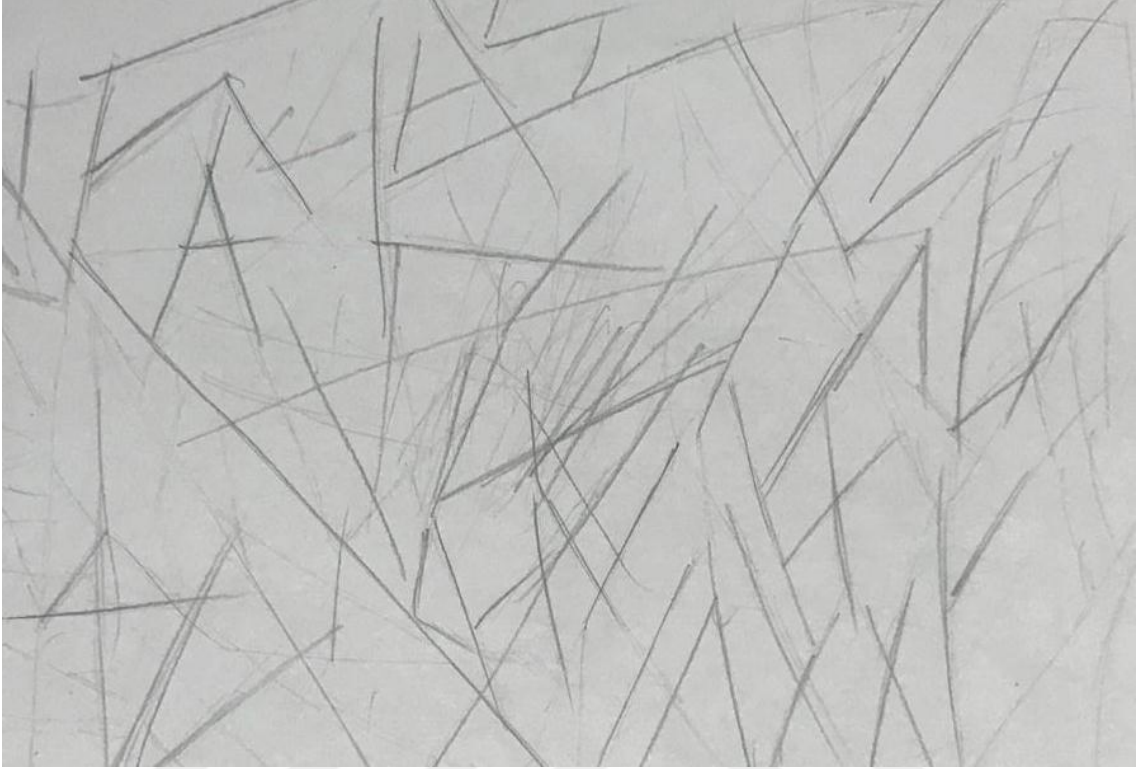
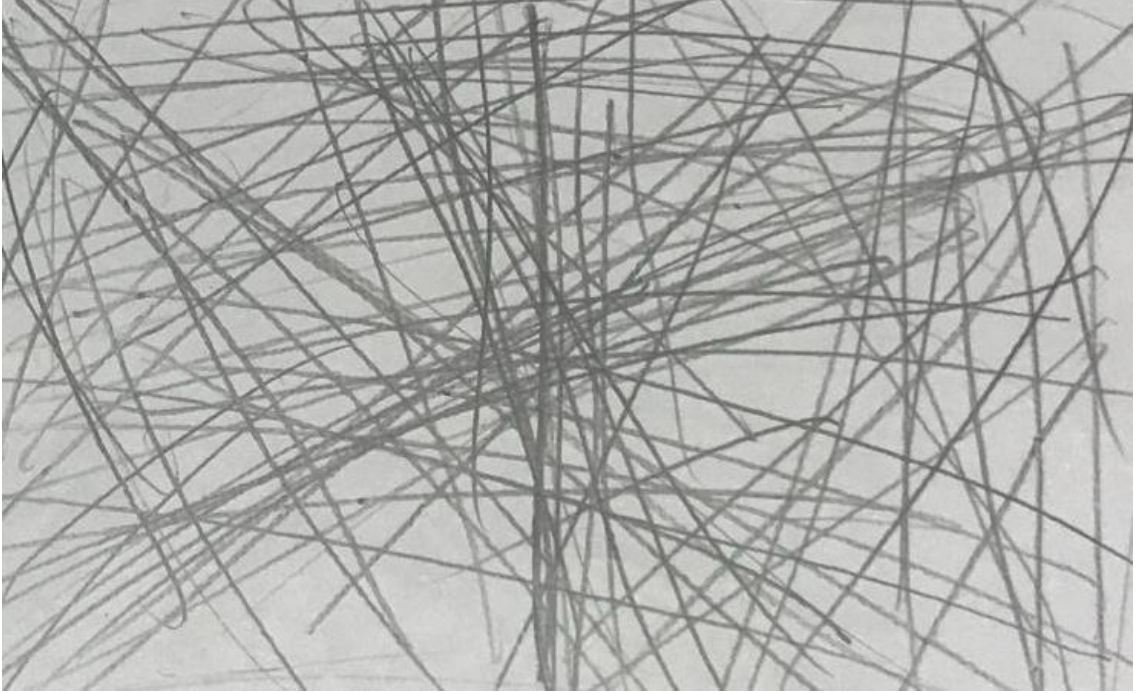
II. Hafta -22, 04.2019- araştırmacı gnlg:

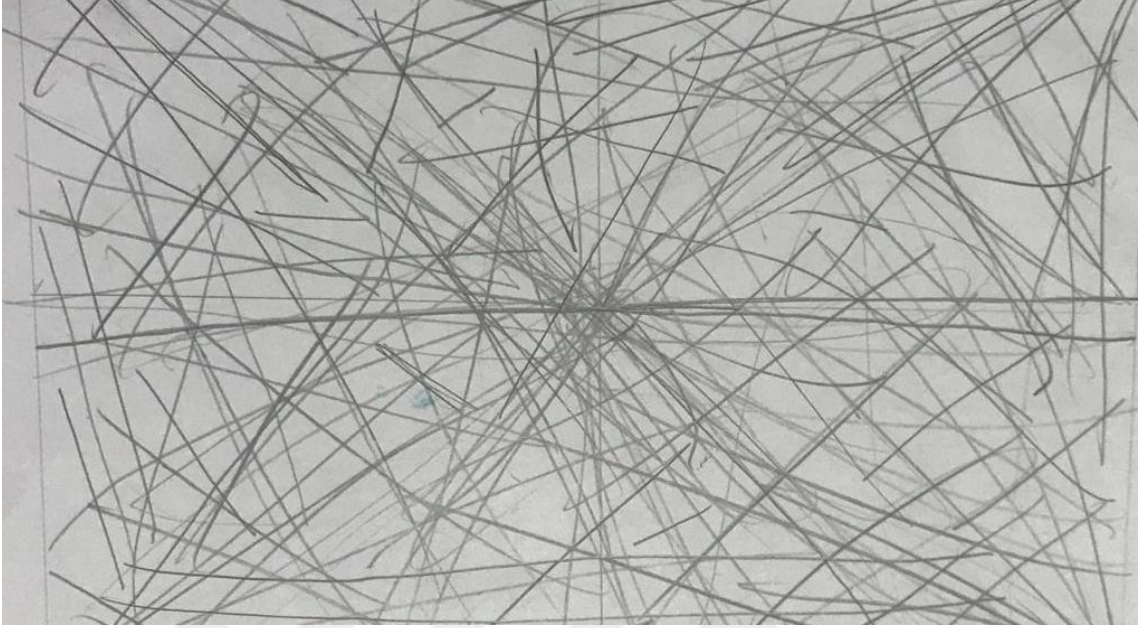
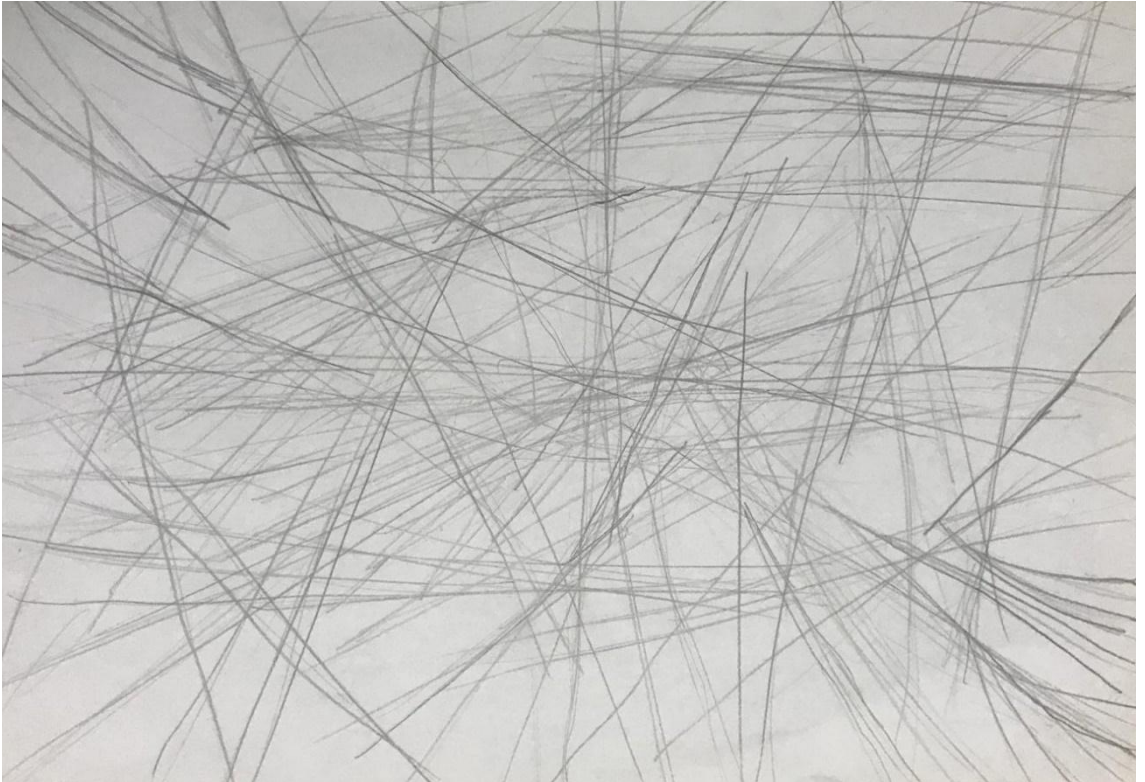
izgi konusu işlenmiştir. Basit bir izgi alışması yapılmıştır. izgi eşitlerinden bahsedilmiştir. izgi konusu ile ilgili yapılan alışmalar aşağıdaki gibidir.

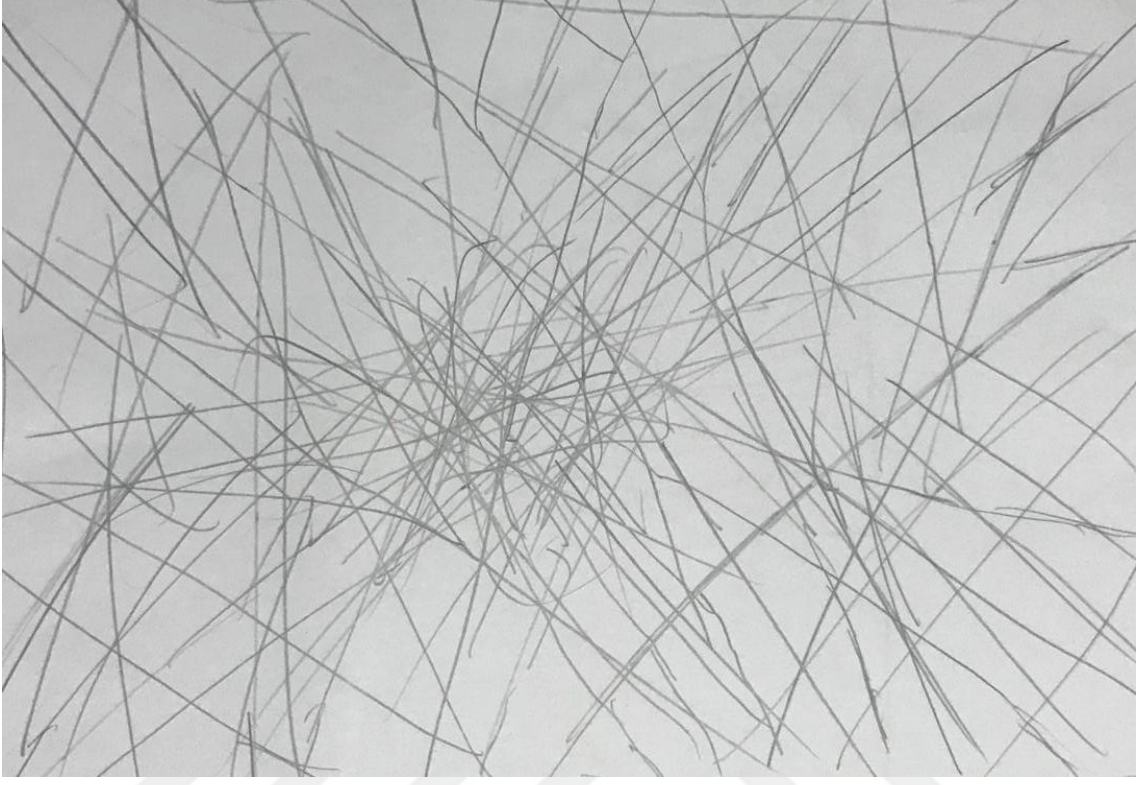
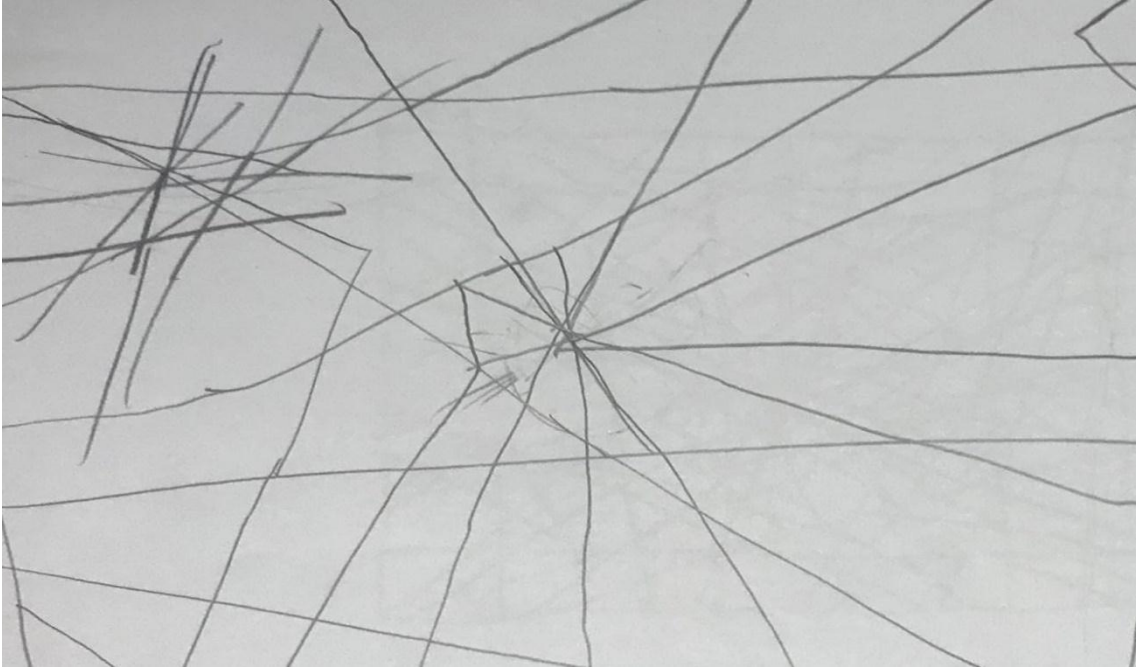
izgi alışması İin Referans Alınacak Olan Görsel

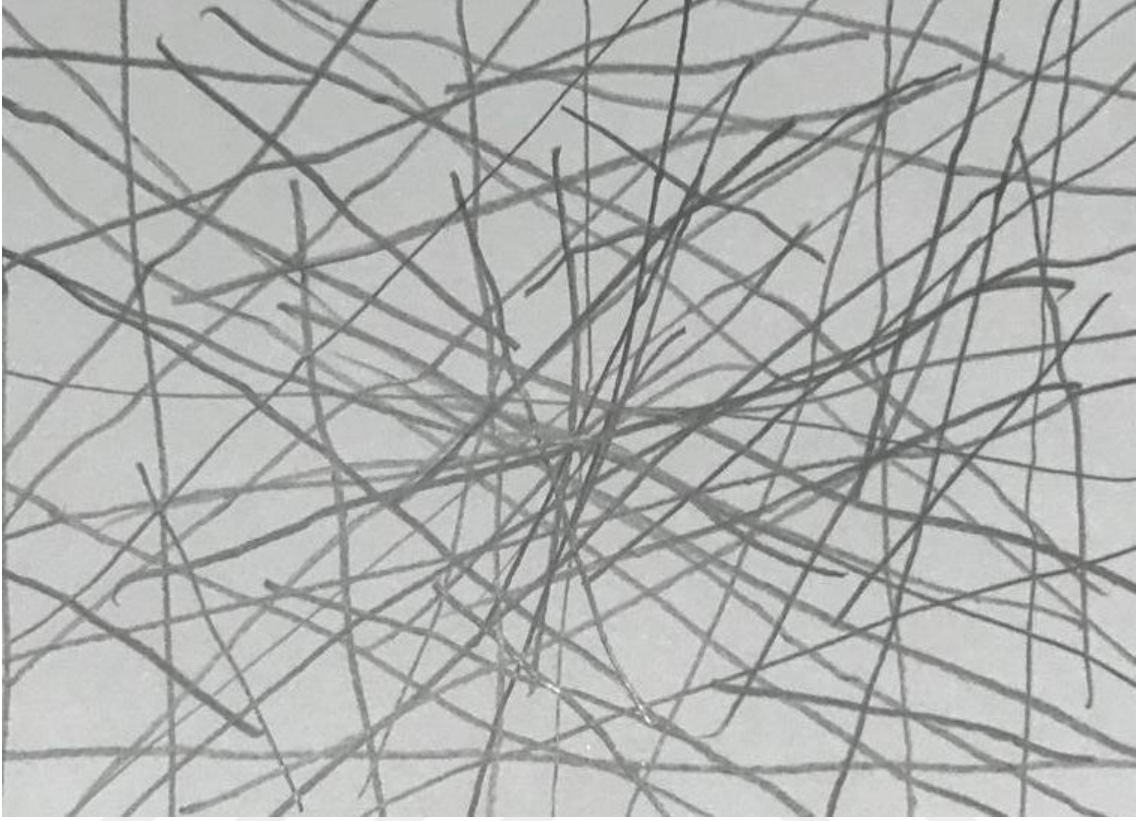
ÖĞR01-22.04.2019- Çizgi Çalışması**02-22.04.2019- Çizgi Çalışması**

03-22.04.2019- Çizgi Çalışması

04-22.04.2019- Çizgi Çalışması**05-22.04.2019- Çizgi Çalışması**

06-22.04.2019- Çizgi Çalışması**07-22.04.2019- Çizgi Çalışması**

08-22.04.2019- Çizgi Çalışması**09-22.04.2019- Çizgi Çalışması**

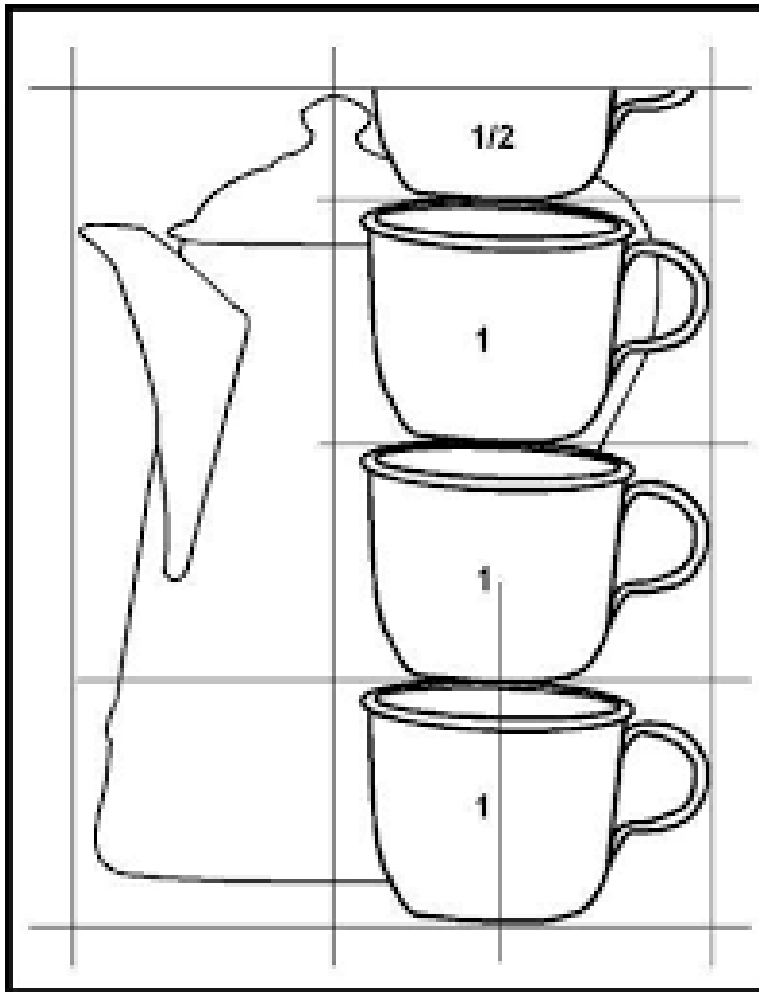
10-22.04.2019- Çizgi Çalışması

Haftalık Ders Değerlendirme Formları**03-22.04.2019- Haftalık Ders Değerlendirme Formu**

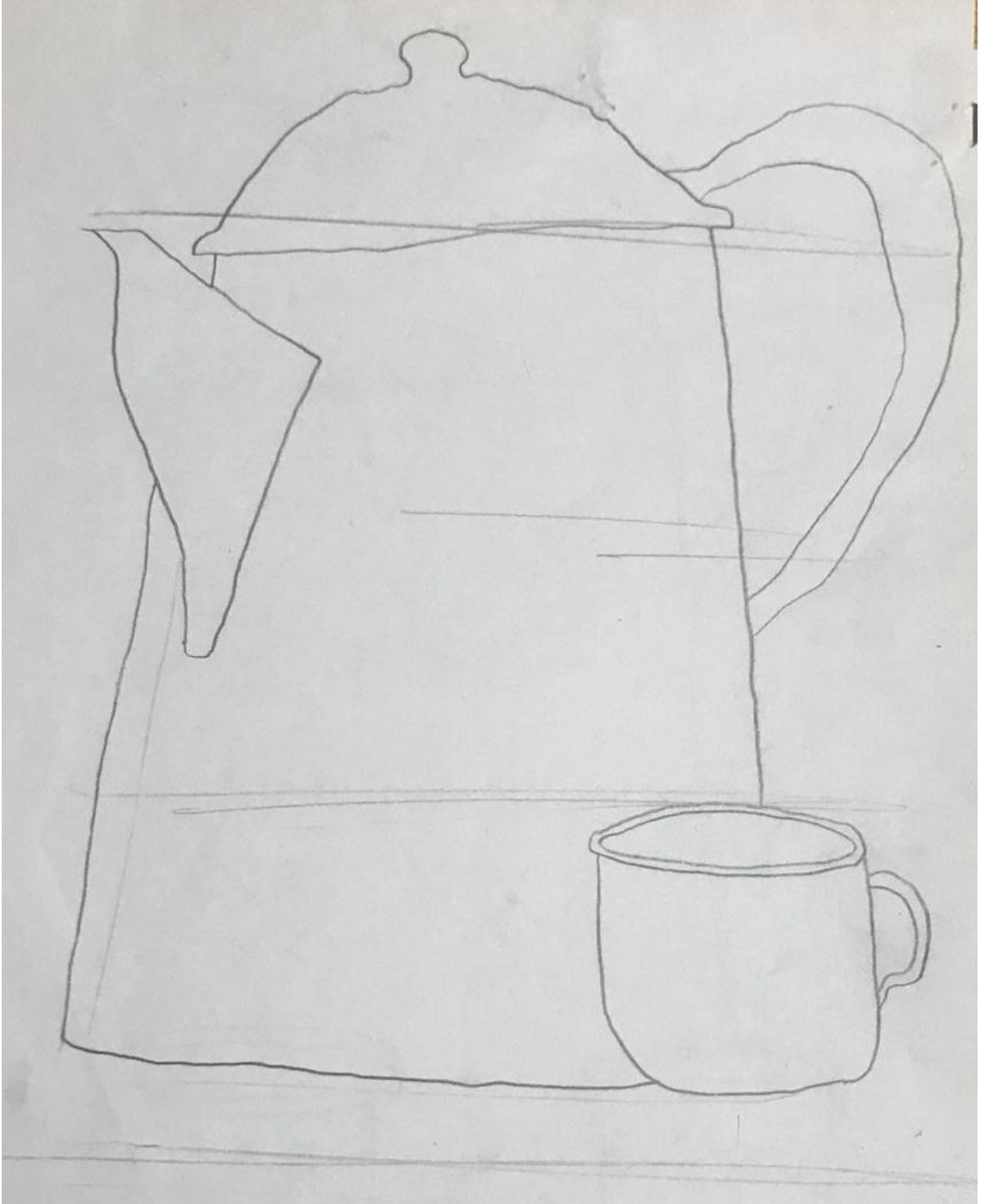
Haftalık Ders Değerlendirme Formu		Evet	Hayır
Yaptığımız çizgi çalışması düz ve çapraz çizgilerden oluşmaktadır.	☒	☐	
Kesişen çizgiler özellikle kompozisyonun merkezinde yoğunlaşmıştır.	☒	☐	
Kendi çalışmamı kurgu ile karşılaştırdığımda başarılı olduğumu düşünüyorum.	☒	☐	
Çalışma süresinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	☐	☒	
Düşünce: Sadece sürenin yeterli olduğunu düşünmüyorum			

III. 29.04.2019-Araştırmacı Gnlg:

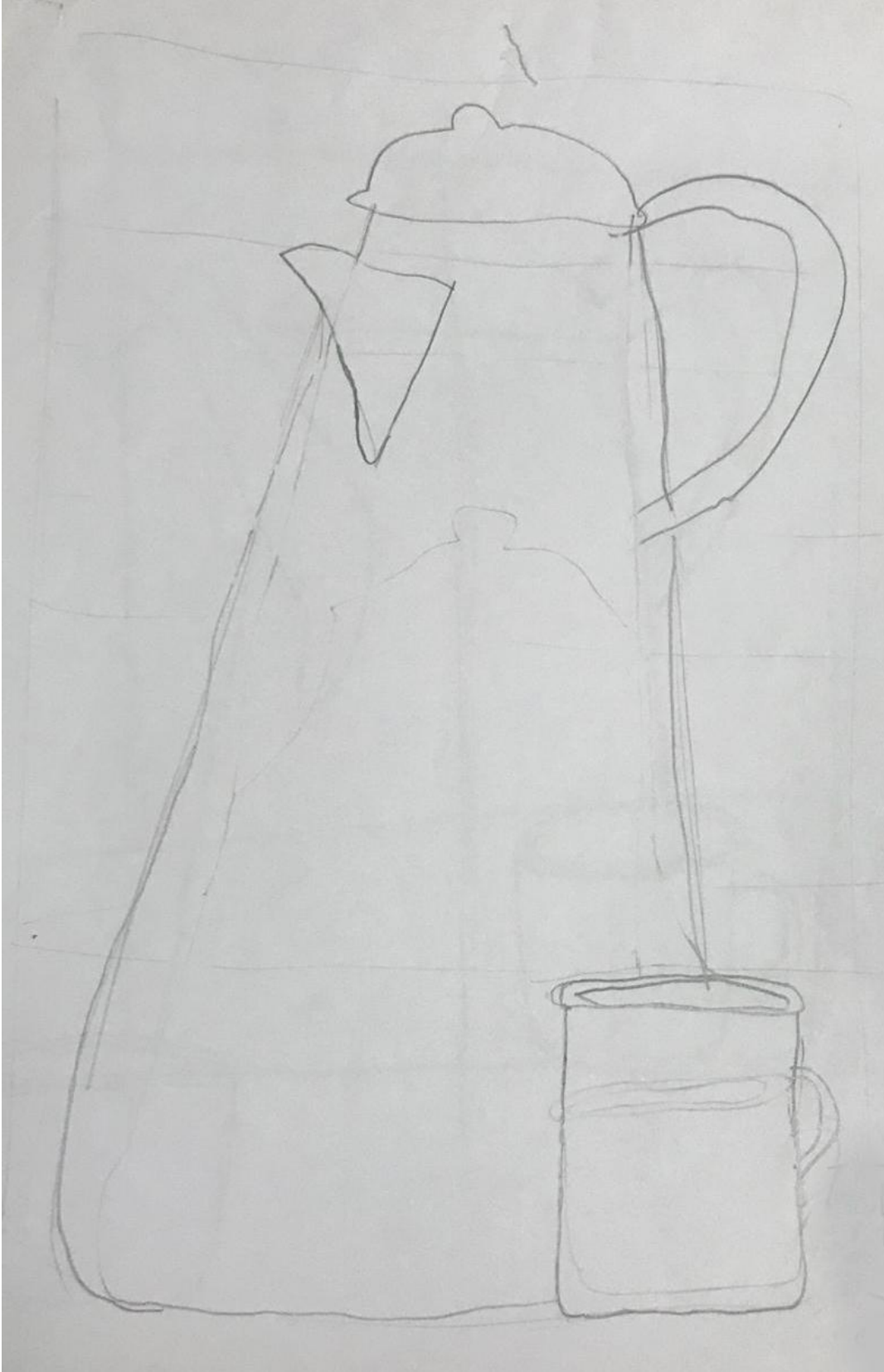
l alma yöntemlerinden bahsedilmiştir. nc hafta oran orantı ve l alma konuları işlenmiştir. Uygulama yapılmıştır. Bu sayede öğrencilerin çizim yaparken nesne ve figürlerin oranlarını karşılaştırarak daha doğru ölülerde kağıda yansıtabilme becerilerinin gelişeceği düşünülmüştür. Öğrencilerin alışma ile ilgili fikirleri ve yapılan çalışmalarının görselleri aşağıdaki gibidir.

Referans Alınacak Olan Görsel

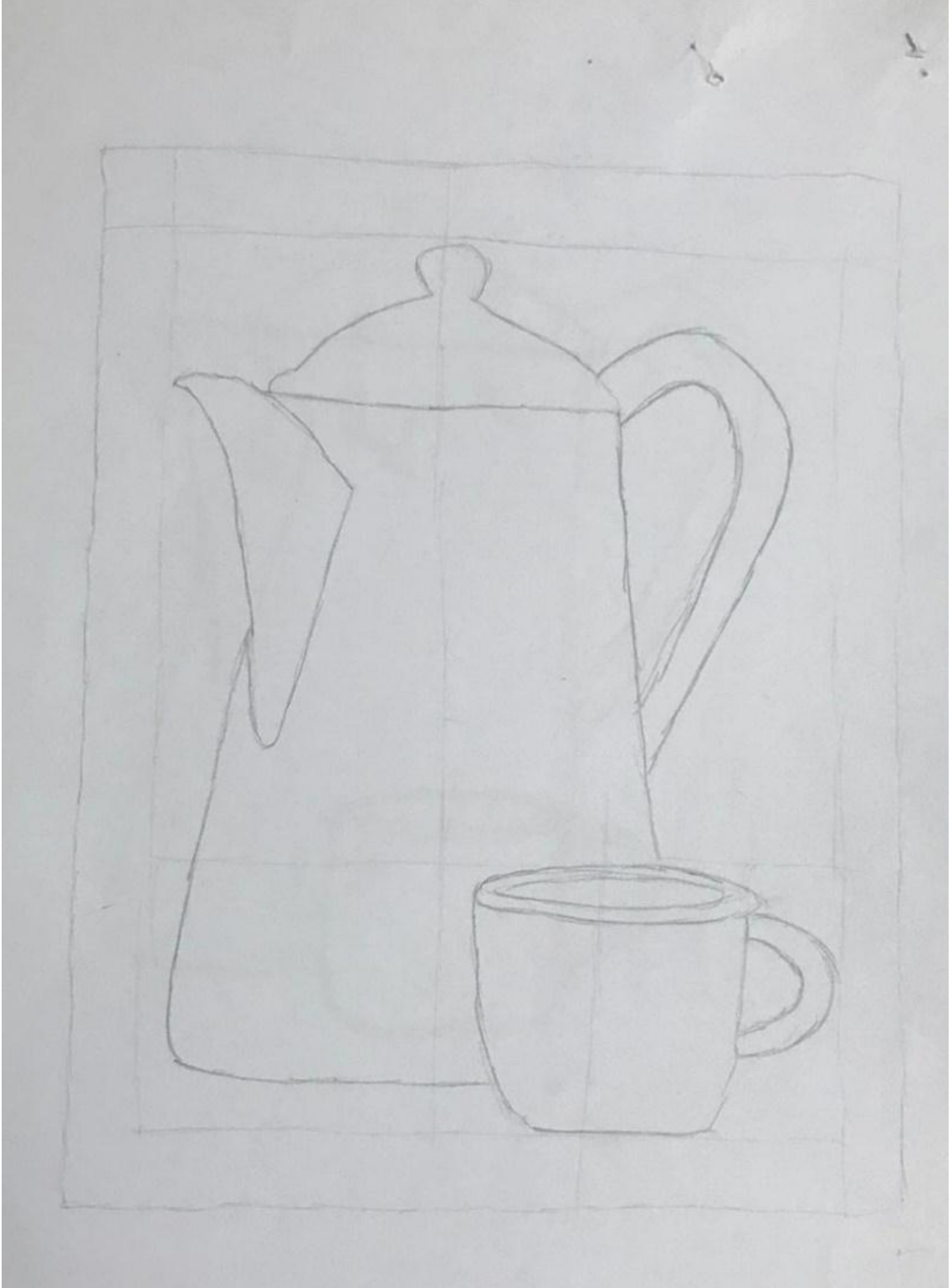
01-29.04.2019- Oran- Orantı konulu çalışma

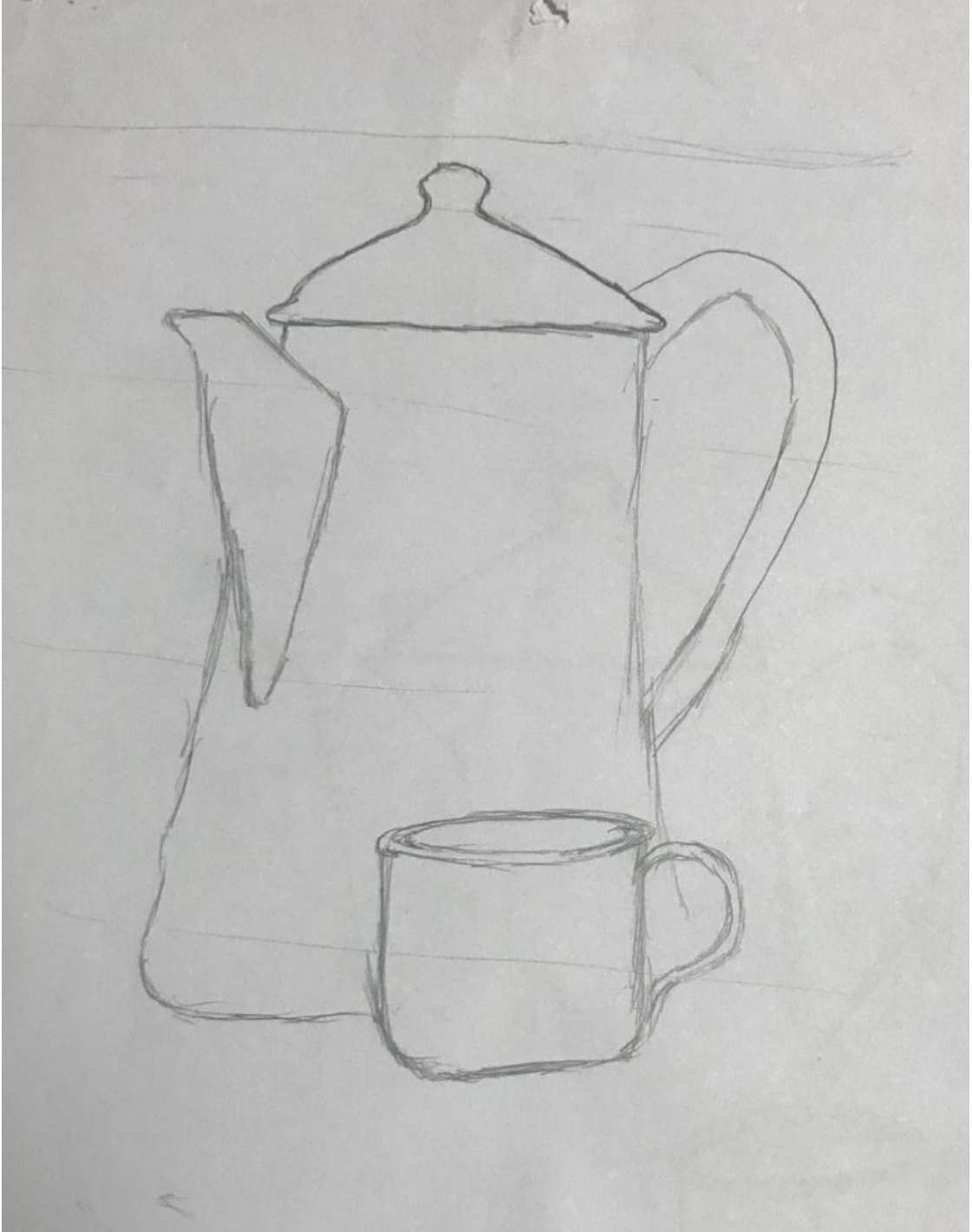

02-29.04.2019- Oran- Orantı konulu çalışma

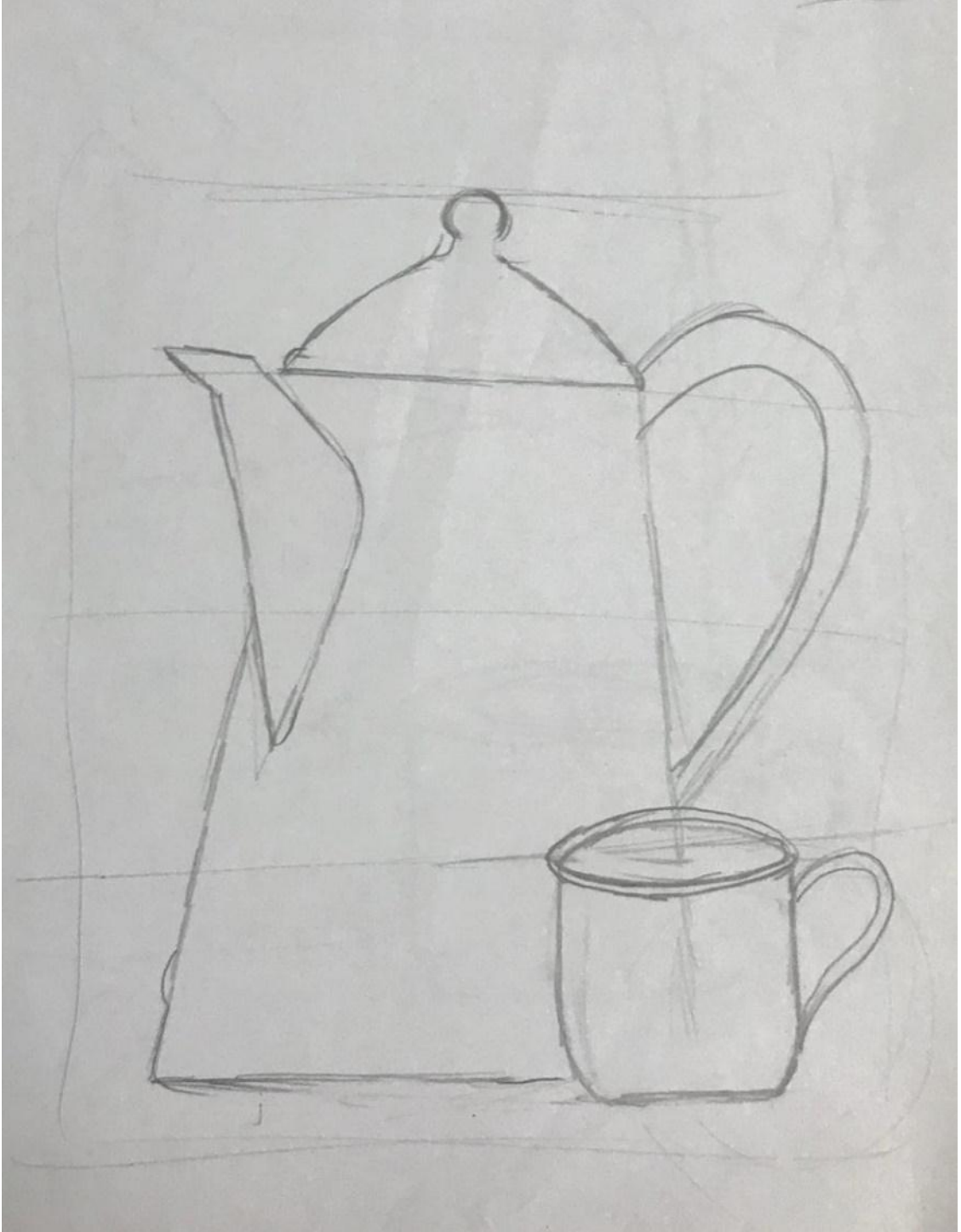

03- 29.04.2019-Oran- Orantı konulu çalışma.

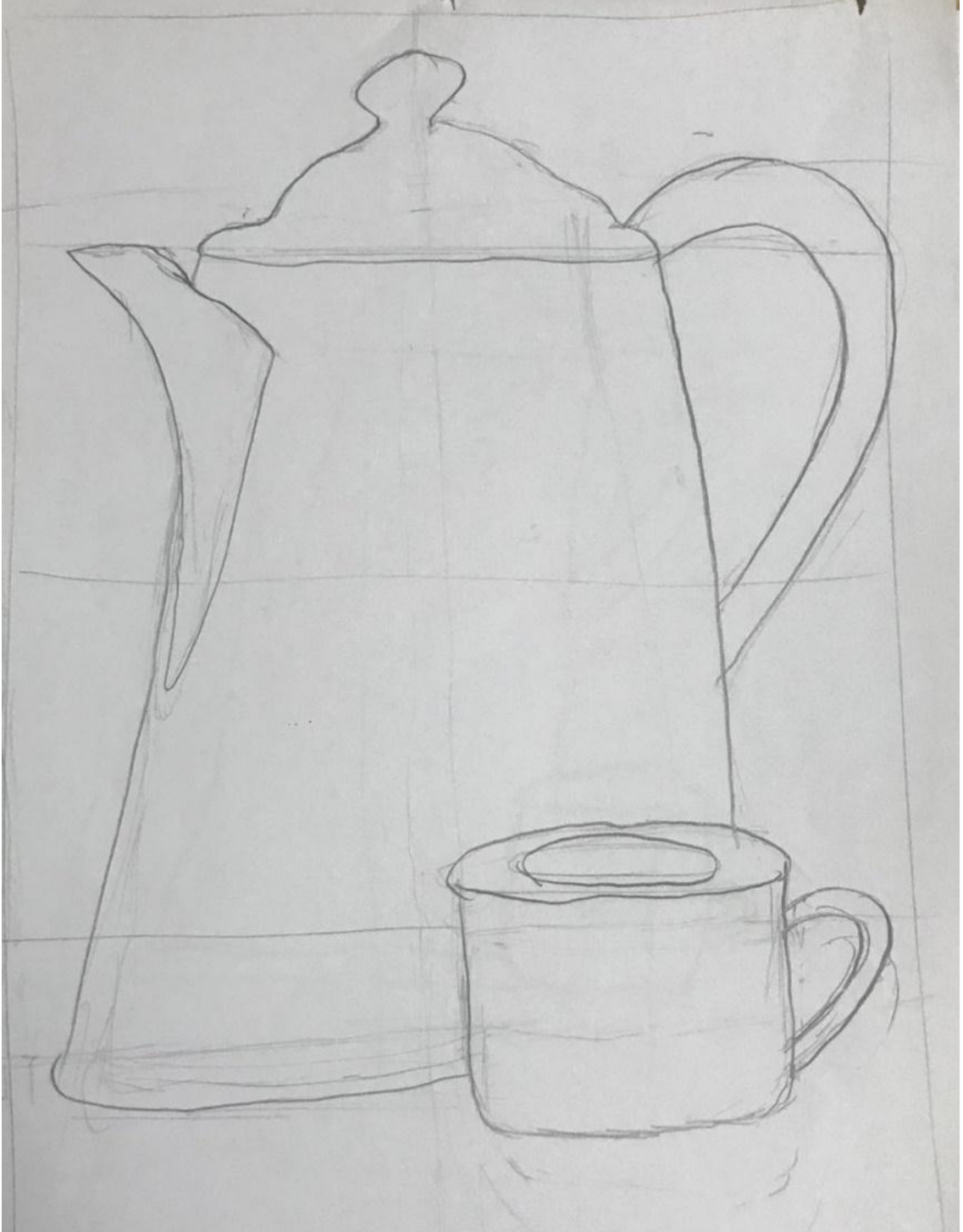

04- 29.04.2019-Oran- Orantı konulu çalışma.

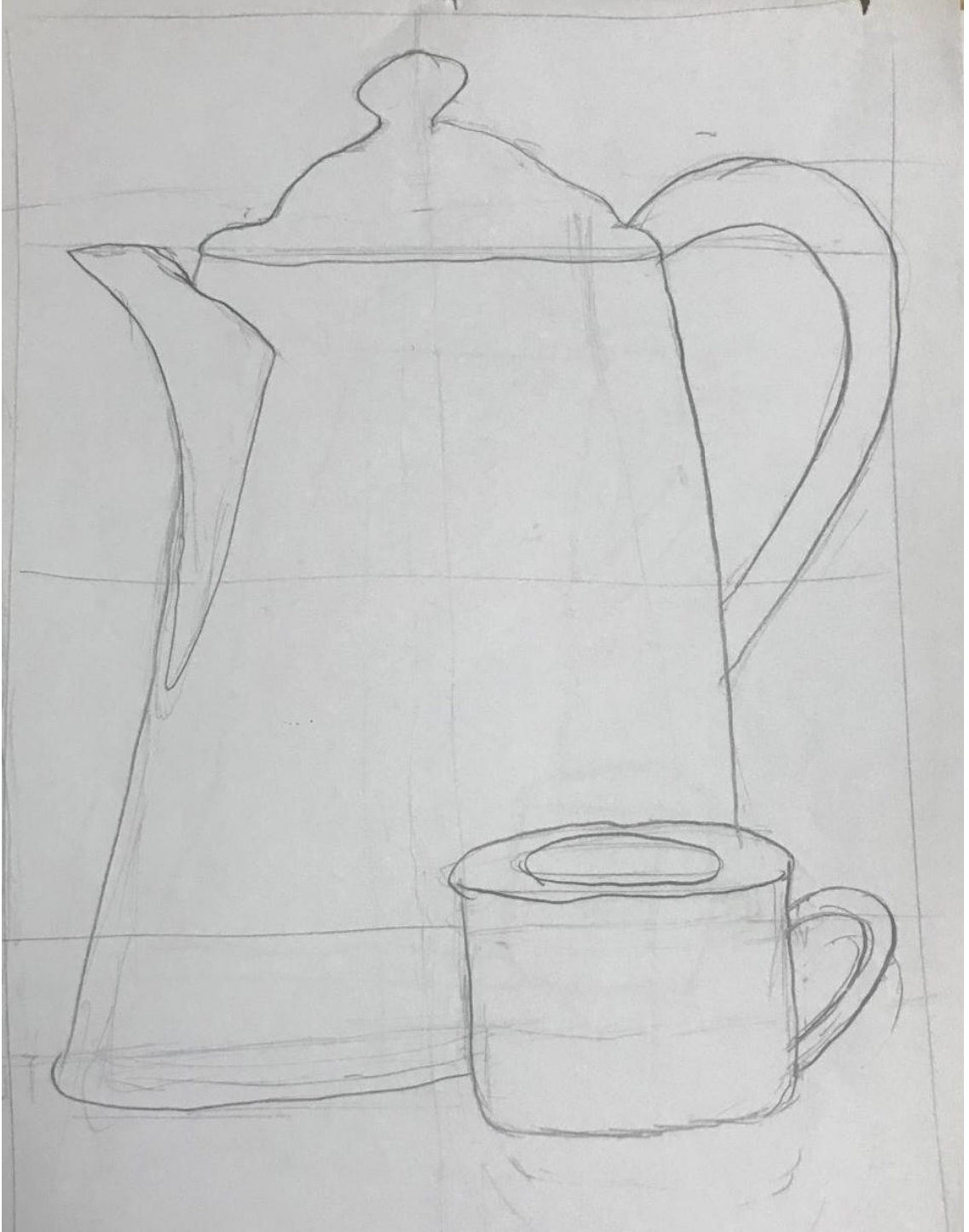
05- 29.04.2019-Oran- Orantı konulu çalışma.

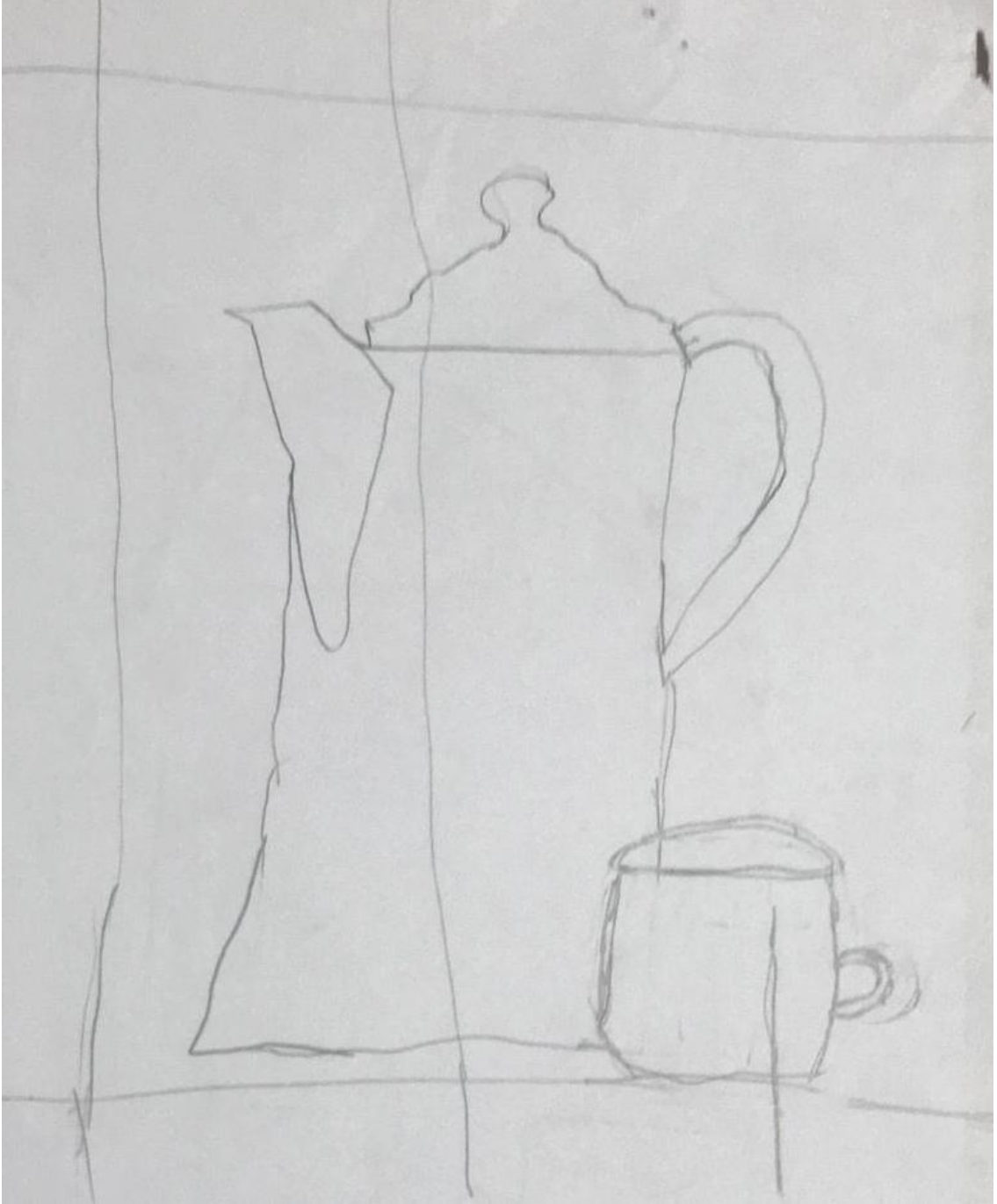
06-29.04.2019- Oran- Orantı konulu çalışma.

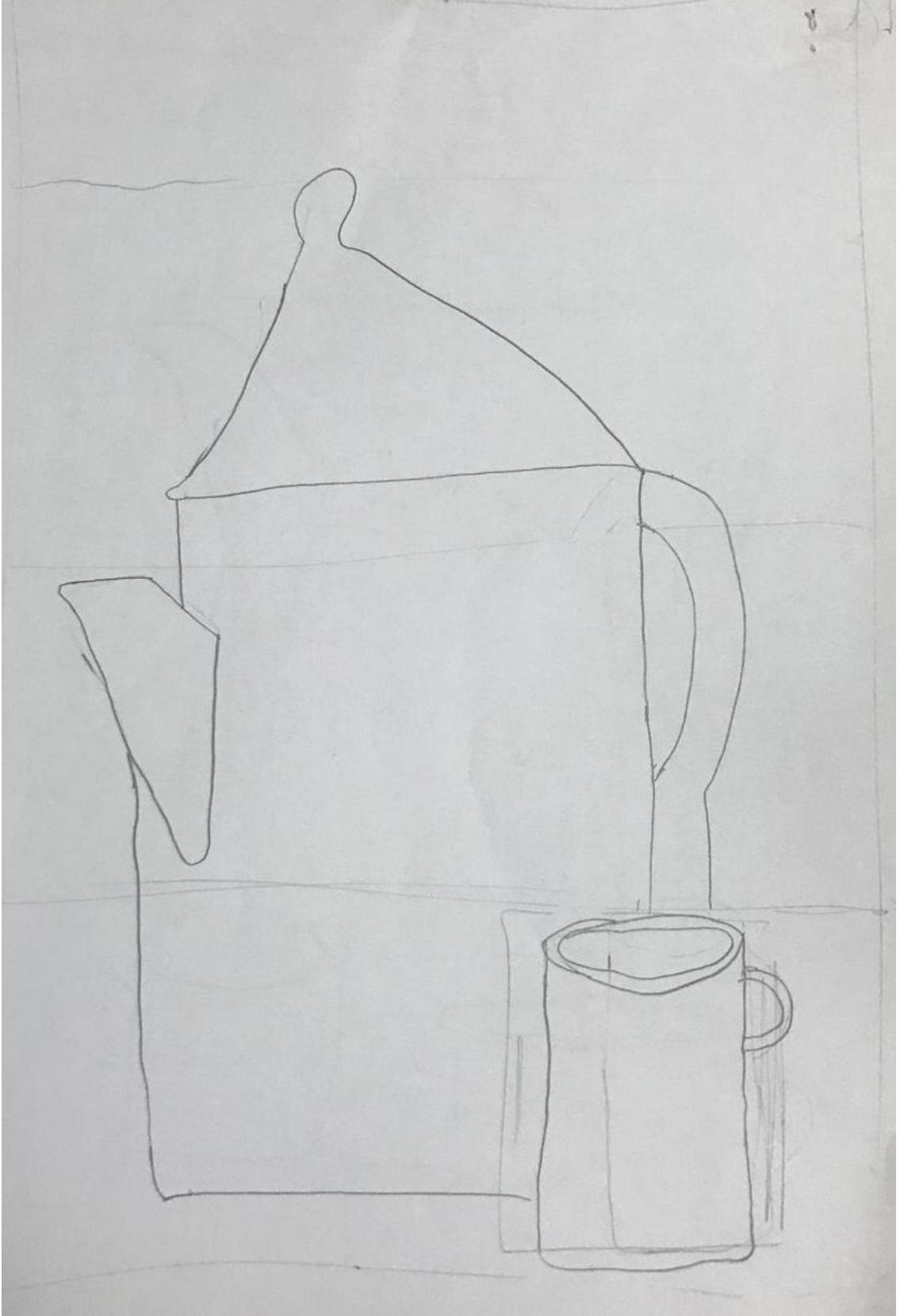
07-29.04.2019- Oran- Orantı konulu çalışma.

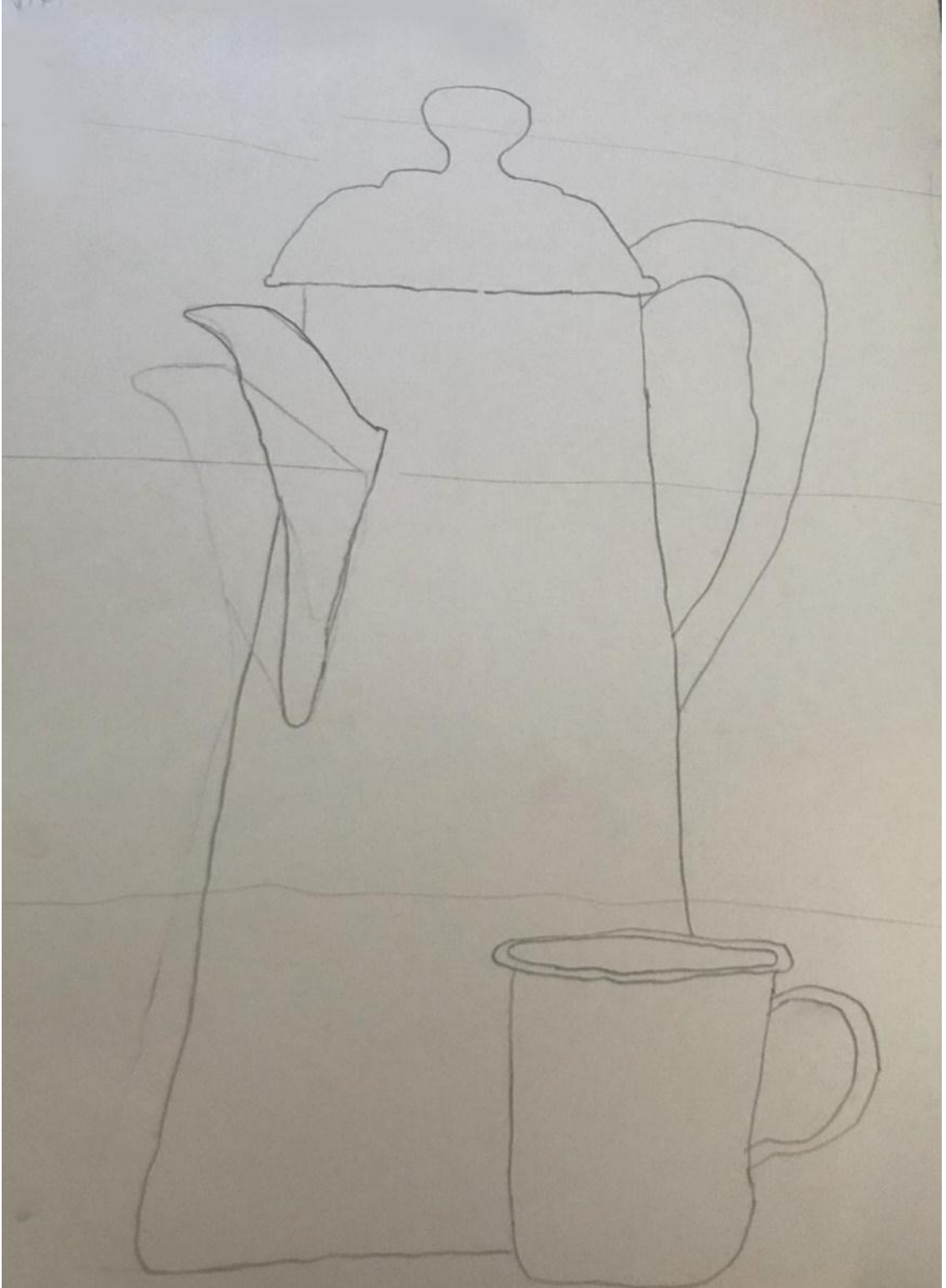
08-29.04.2019- Oran- Orantı konulu çalışma.

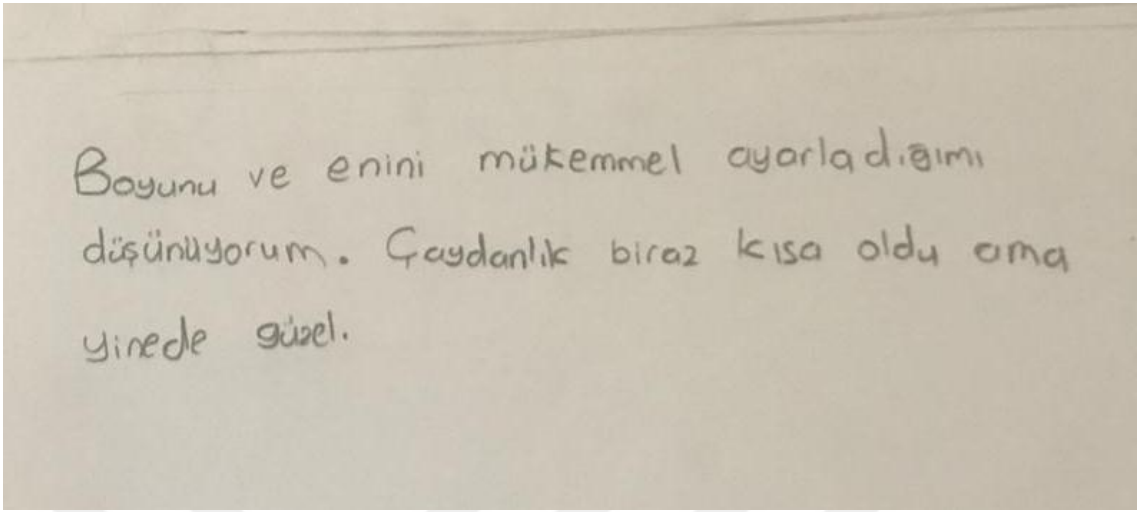

09-29.04.2019- Oran- Orantı konulu çalışma.

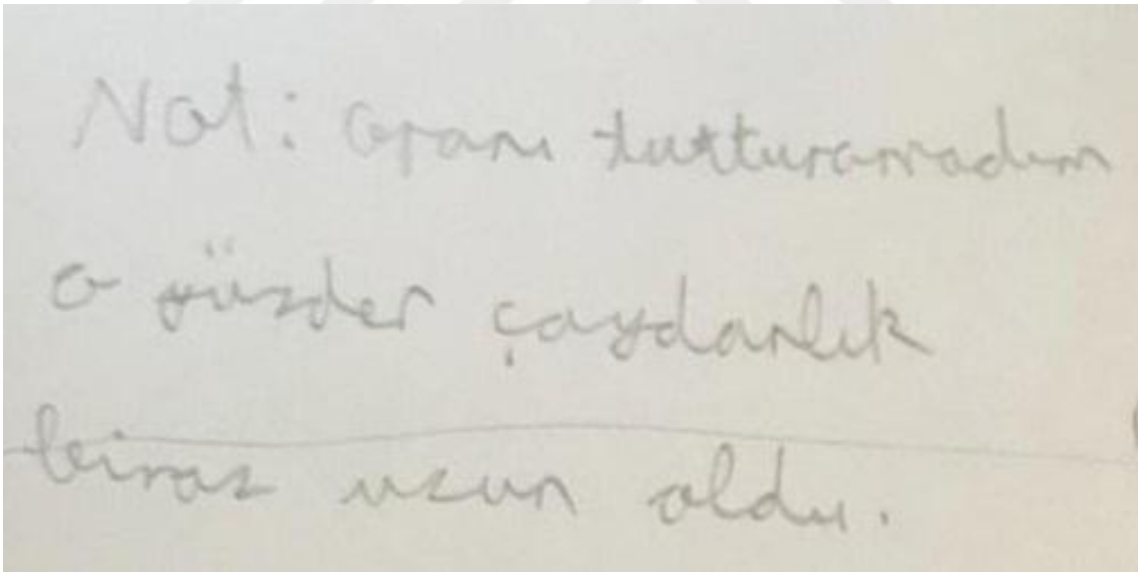

10- 29.04.2019- Oran- Orantı konulu çalışma.

01 –29.04.2019-Öğrenci Günlüğü

01 "Boyunu ve enini mükemmel ayarladığımı düşünüyorum. Çaydanlık biraz kısa oldu ama yine de güzel." Şeklinde çalışma ile ilgili samimi düşüncelerini belirtmiştir.

10-29.04.2019- Öğrenci Günlüğü

10- "Oranı tutturamadım o yüzden çaydanlık biraz uzun oldu" şeklinde hatasını ortaya koymuştur.

Haftalık Ders Değerlendirme Formları

ÖĞR04-29.04.2019- Haftalık Ders Değerlendirme Formu

Haftalık Ders Değerlendirme Formu	Evet	Hayır
Yaptığımız çalışmada oran orantı ve ölçü alma konusu pekiştirilmiştir.	☒	☐
Görseldeki iki objenin oran orantısı karşılaştırılmıştır. Kısa olan obje birim ölçü olarak alınmıştır.	☒	☐
Kendi çalışmamı örnek görsel ile karşılaştırdığımda başarılı olduğumu düşünüyorum.	☒	☐
Çalışma süresinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	☒	☐
Kağıdımın neresine hangi cisimi ne boyutta yerleştirmem gerektiğini öğrendim		

04 –Oran orantı konulu çalışma ile ilgili “Kağıdımın neresine hangi cisimi ne boyutta yerleştirmem gerektiğini öğrendim.” Şeklinde etkinlikle ilgili görüş belirtmiştir.

09- 29.04.2019-Haftalık Ders Değerlendirme Formu

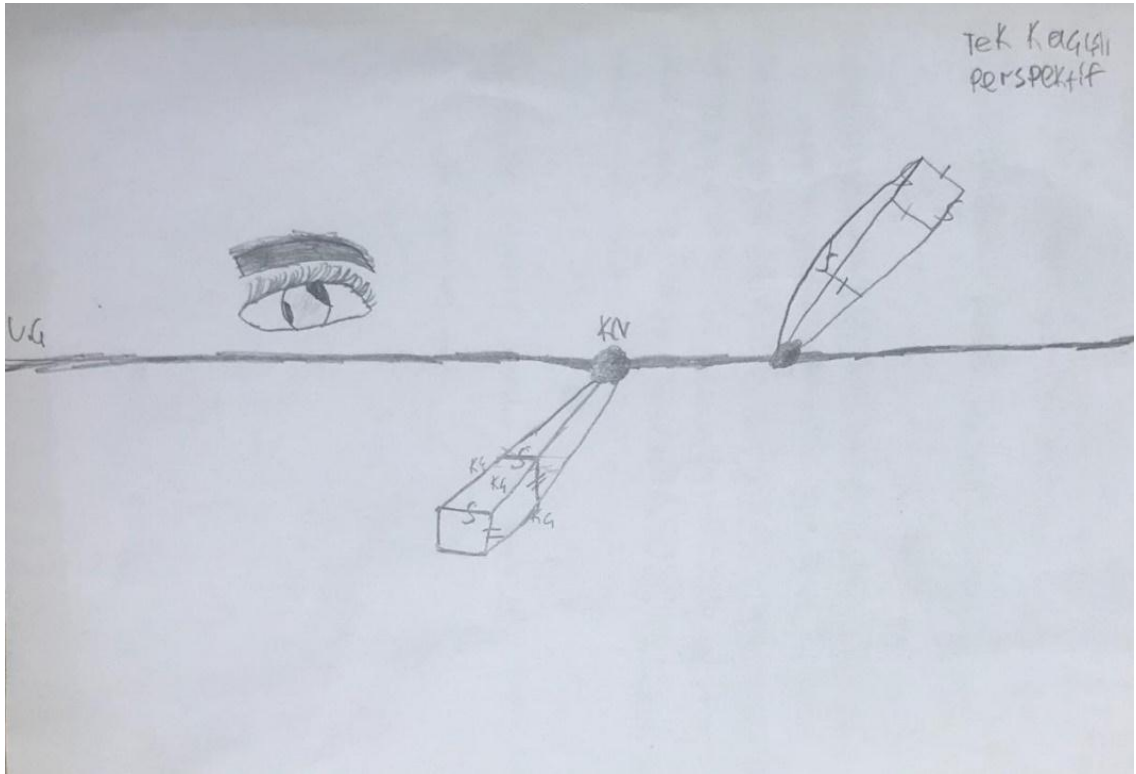
Haftalık Ders Değerlendirme Formu	Evet	Hayır
Yaptığımız çalışmada oran orantı ve ölçü alma konusu pekiştirilmiştir.	☒	☐
Görseldeki iki objenin oran orantısı karşılaştırılmıştır. Kısa olan obje birim ölçü olarak alınmıştır.	☒	☐
Kendi çalışmamı örnek görsel ile karşılaştırdığımda başarılı olduğumu düşünüyorum.	☒	☐
Çalışma süresinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	☒	☐
<p>bu çalışmada bir cismin boyunu oran ve orantı ile çizmeyi öğrendim ve bu şekilde daha doğru çizdiğimi düşünüyorum.</p>		

09- “Bu çalışmada bir cismin boyunu oran ve orantı ile çizmeyi öğrendim ve bu şekilde Daha doğru çizdiğimi düşünüyorum.” Şeklinde oran- orantı konusundaki kazanımlarını değerlendirmiştir.

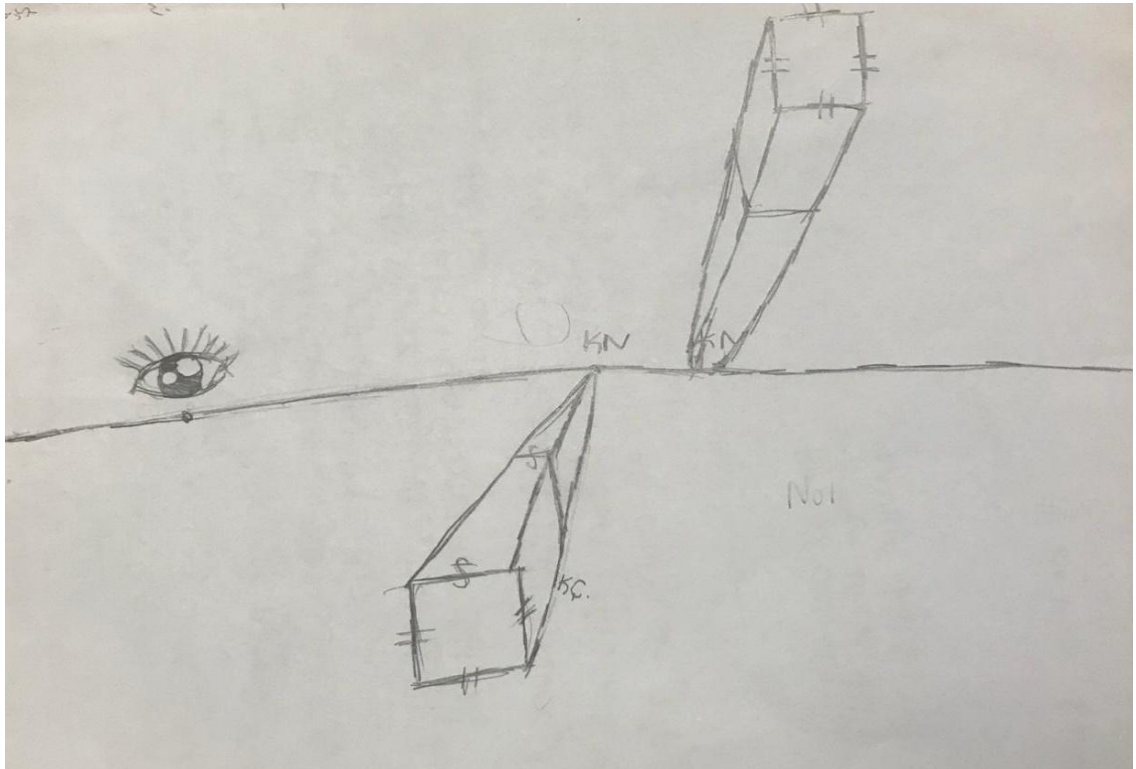
IV.Hafta-06-05-2019- Araştırmacı Günlüğü :

IV. Hafta öğrencilere perspektif konusunda bilgi verilmiştir. Özellikle tek kaçıslı ve çift kaçıslı perspektifle ilgili basit bir çalışma yapılmıştır. Öğrencilerden ufuk çizgisinin altında ve ayrıca üstünde görünen iki ayrı dikdörtgenler prizması çizmeleri istenmiştir. Kaçışa giden çizgileri tek bir kaçış noktasında birleştirerek çizen öğrencilerin nesnelere ya da figürleri bizden uzaklaştıkça küçülen ya da daralan çizgilerle çizmeleri gerektiğini kavramaları hedeflenmiştir. Süre kısa olduğu için konular kısaltılarak ve öğrencilerin algı seviyelerine indirgenerek anlatılmıştır.

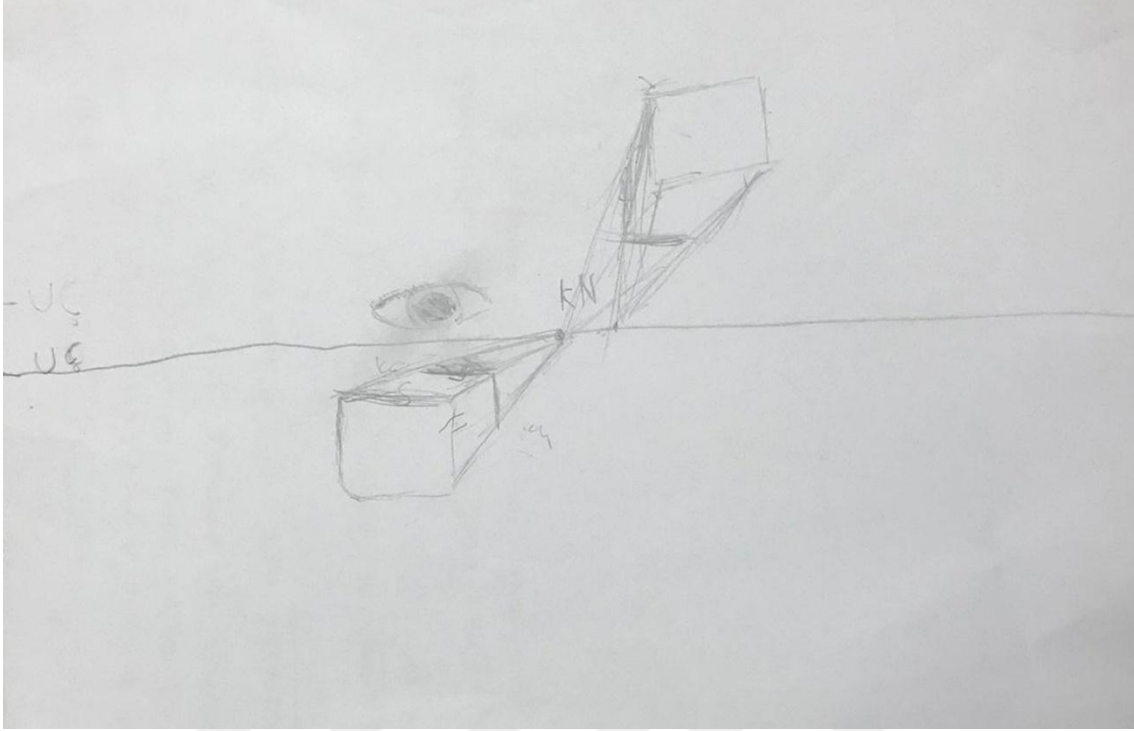
01 -06-05-2019-Tek Kaçışlı Perspektif Tekniği İle Dikdörtgenler Prizması Çizimi

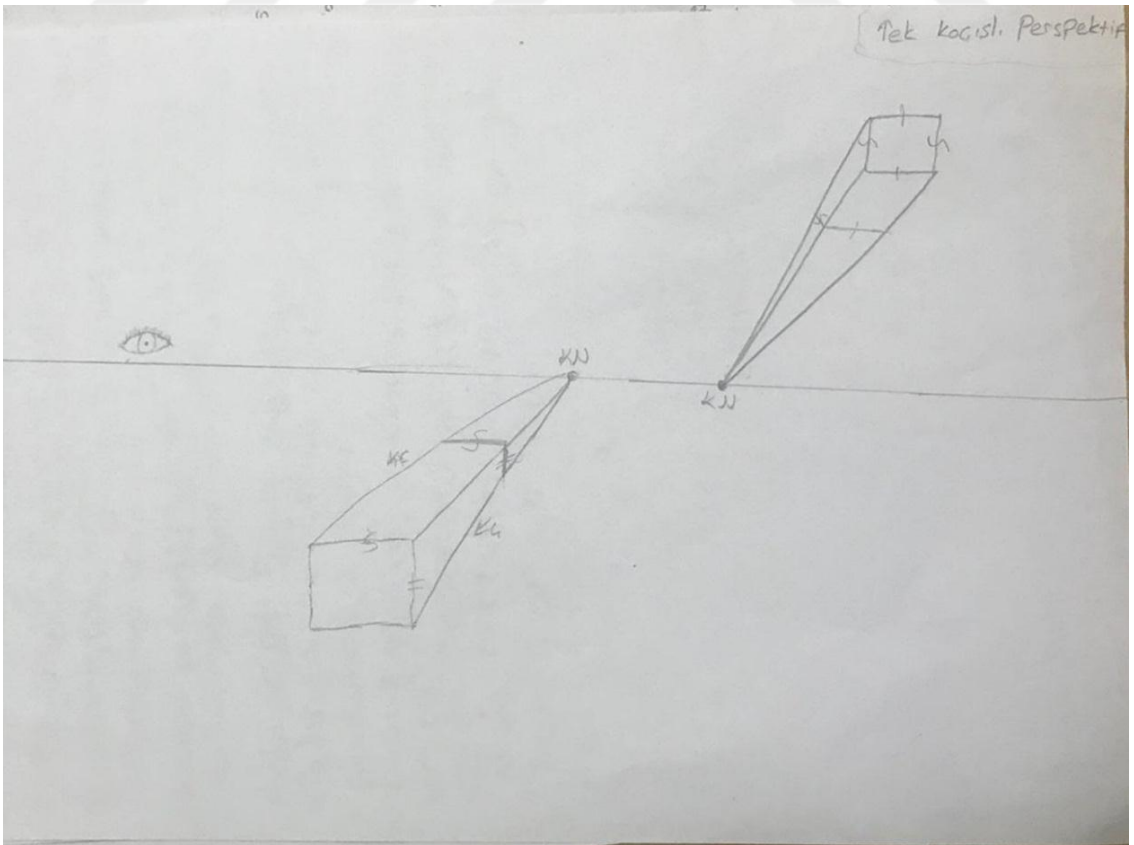
02 -06-05-2019-Tek Kaçışlı Perspektif Tekniği İle Dikdörtgenler Prizması Çizimi

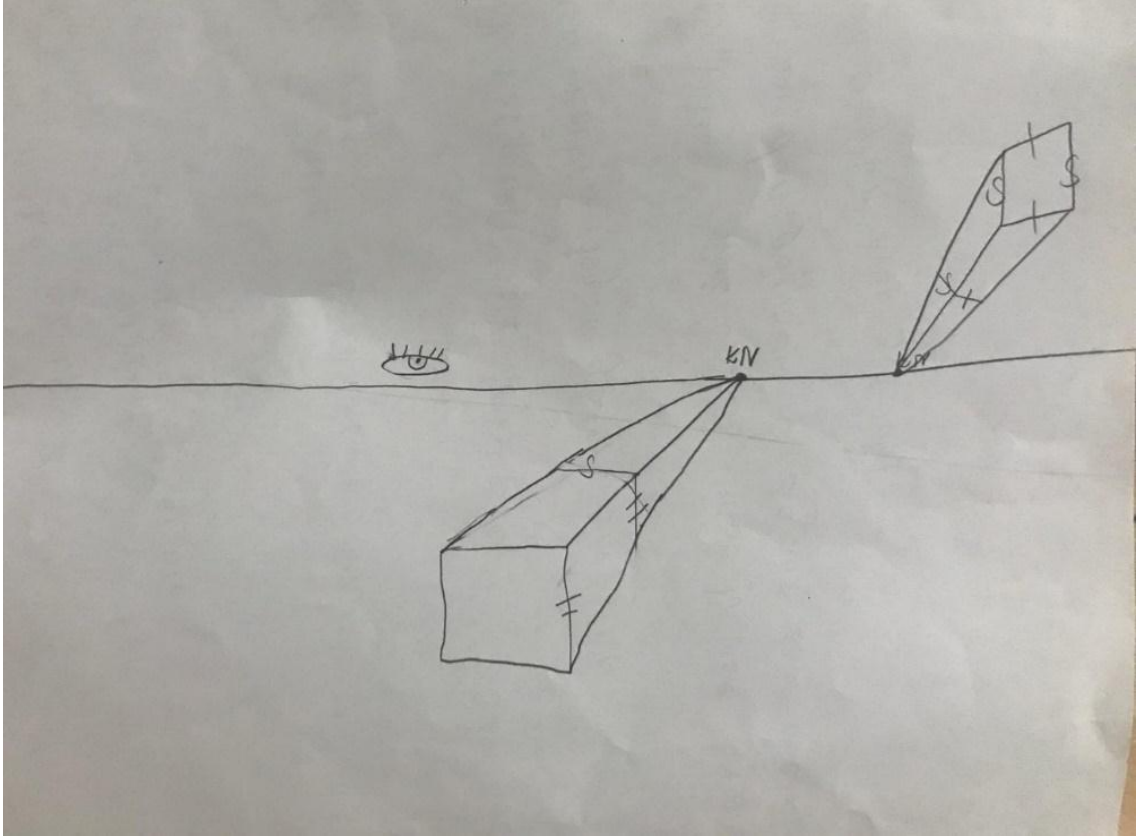
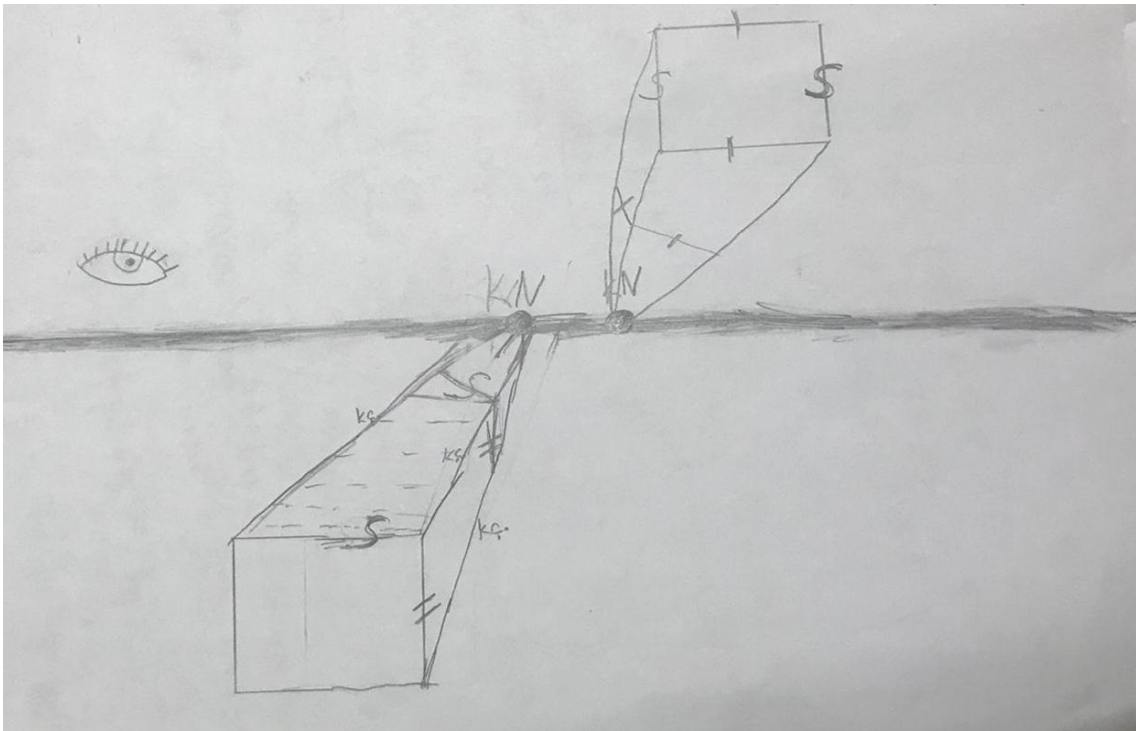

03 -06-05-2019-Tek Kaçışlı Perspektif Tekniği İle Dikdörtgenler Prizması Çizimi

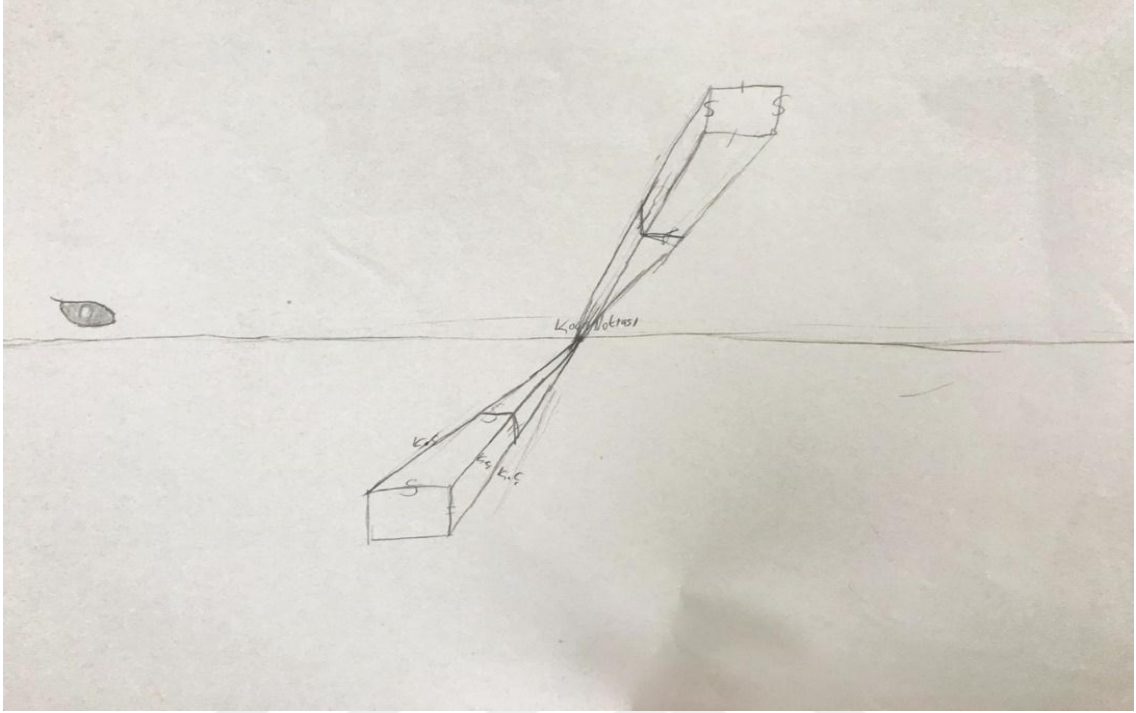

04 -06-05-2019-Tek Kaçışlı Perspektif Tekniği İle Dikdörtgenler Prizması Çizimi

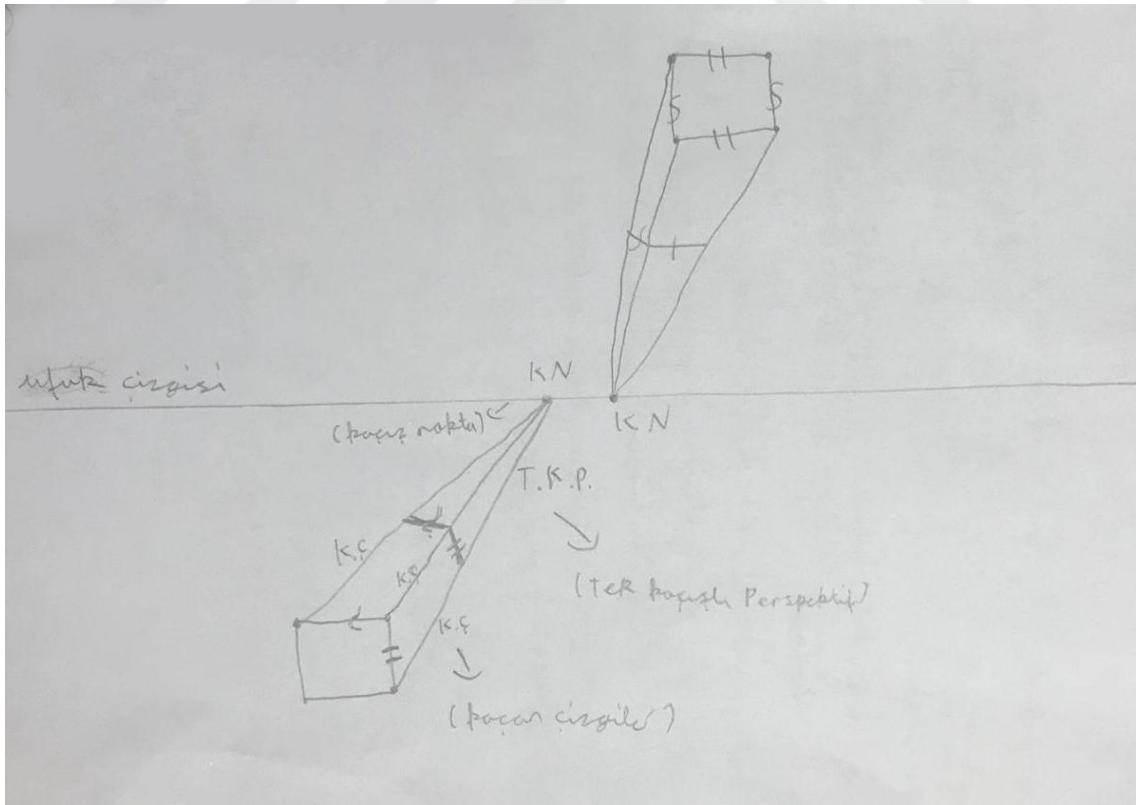

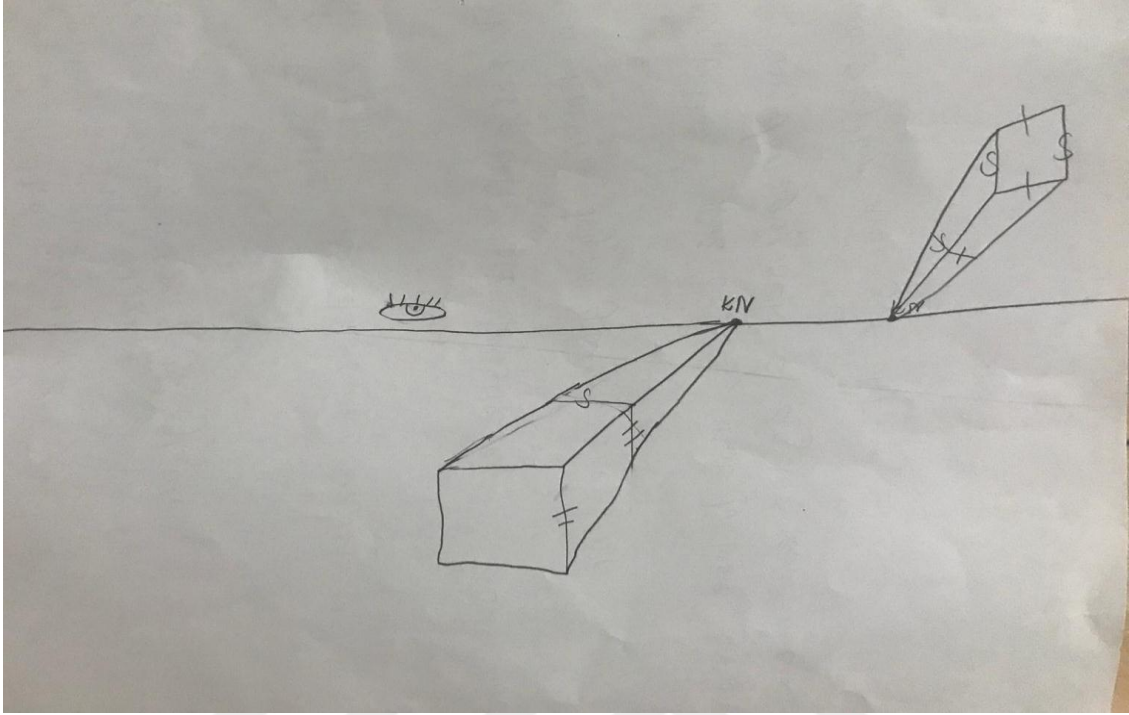
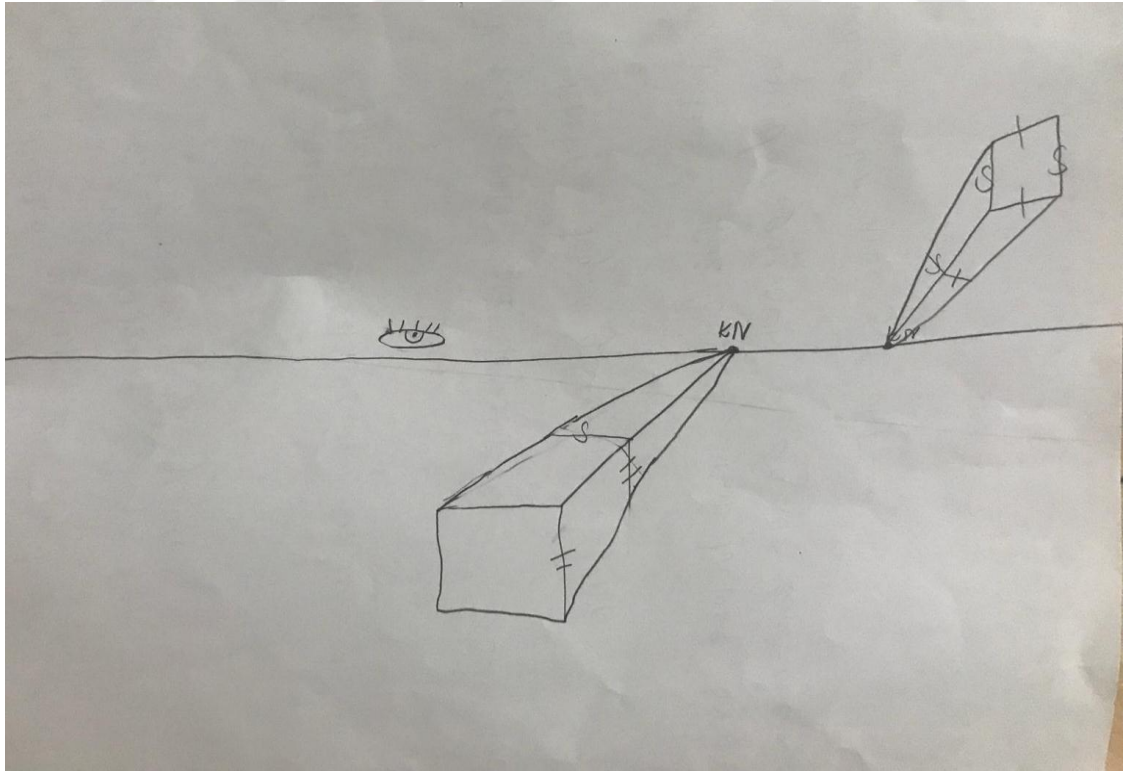
05 -06-05-2019-Tek Kaçışlı Perspektif Tekniği İle Dikdörtgenler Prizması Çizimi**06 -Tek Kaçışlı Perspektif Tekniği İle Dikdörtgenler Prizması Çizimi**

07-06.05.2019-Tek Kaçışlı Perspektif Tekniği İle Dikdörtgenler Prizması Çizimi

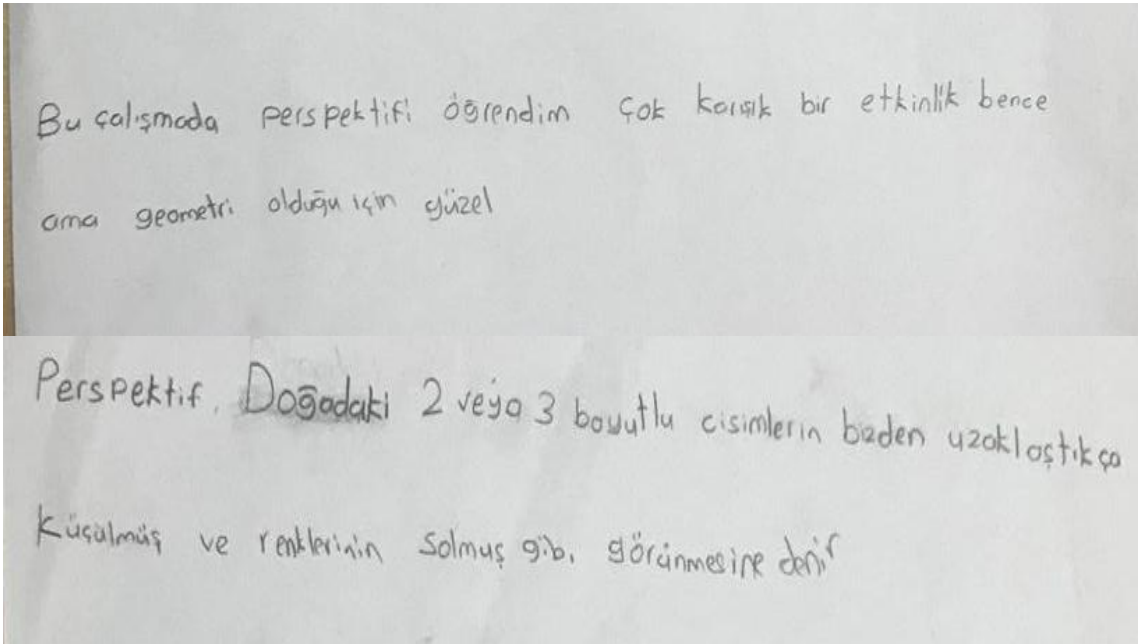

08 -06.05.2019-Tek Kaçışlı Perspektif Tekniği İle Dikdörtgenler Prizması Çizimi

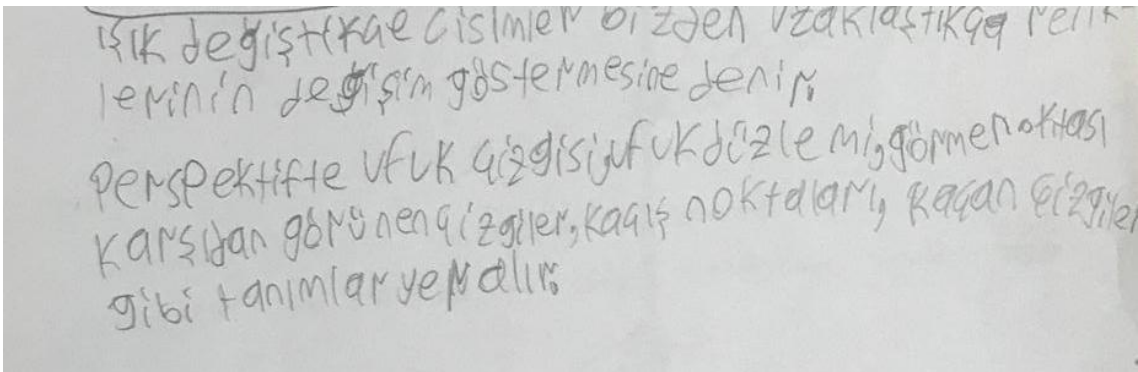
09 -06.05.2019-Tek Kaçışlı Perspektif Tekniği İle Dikdörtgenler Prizması Çizimi**10 -06.05.2019-Tek Kaçışlı Perspektif Tekniği İle Dikdörtgenler Prizması Çizimi**

01-06.05.2019-Öğrenci Günlüğü

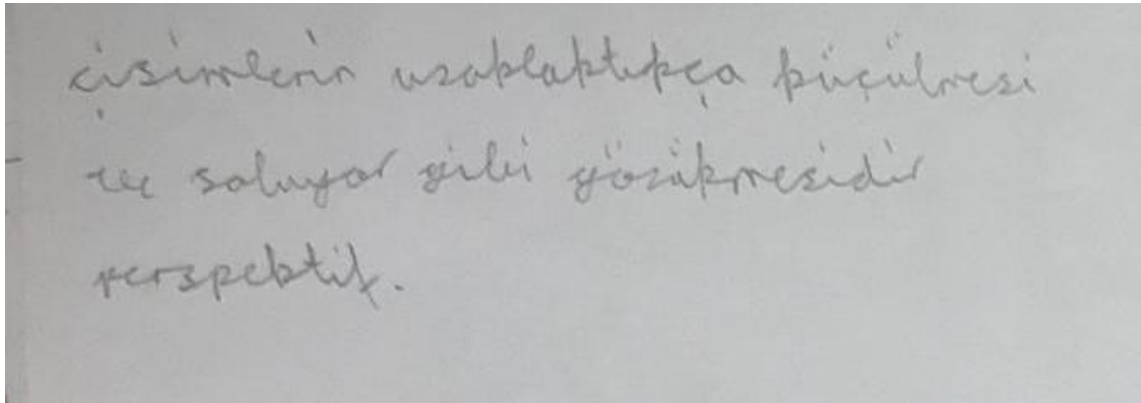
01- “Bu çalışmada perspektifi öğrendim. Çok karışık bir etkinlik bence, ama geometri olduğu için güzel.” Şeklinde düşüncelerini yansıtmıştır. Ayrıca “perspektif doğadaki 2 veya 3 boyutlu cisimlerin bizden uzaklaştıkça küçülmüş ve renklerinin solmuş gibi görünmesine denir” cümlesi ile kendi perspektif tanımını yapmıştır.

06-06.05.2019-Öğrenci Günlüğü

06- İse kendi perspektif tanımını; Perspektif, “Işık değiştiğinde, çizimler bizden uzaklaştıkça renklerinin değişim göstermesine denir” şeklinde yapmıştır.

10-06.05.2019-Öğrenci Günlüğü

10- İse günlüğünde, “cisimlerin uzaklaştıkça küçülmesi ve soluyor gibi gözükmesidir perspektif.” şeklinde perspektifi tanımlamıştır.

Haftalık Ders Değerlendirme Formları

04-06.05.2019- Haftalık Ders Değerlendirme Formu

Haftalık Ders Değerlendirme Formu		Evet	Hayır
Perspektifle ilgili uygulamada dikdörtgenler prizması kullanılmıştır.	☒	☐	
Yaptığımız uygulama tek kaçıslı perspektif örneğidir.	☒	☐	
Yaptığımız uygulamanın perspektifi kavramam açısından yeterli olduğunu düşünüyorum.	☒	☐	
Çalışma süresinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	☒	☐	
Bu çalışmada özellikle tek kaçıslı perspektifi öğrendim			

04- Kodlu öğrenci perspektif etkinliği konusundaki görüşlerini “Bu çalışmada özellikle tek kaçıslı perspektifi öğrendim” şeklinde belirtmiştir. Süre yeterli olmadığı için çift kaçıslı perspektiften de bahsedilmiştir. Ama bu konuyla ilgili uygulama yapılmamıştır.

05- 06.05.2019-Haftalık Ders Değerlendirme Formu

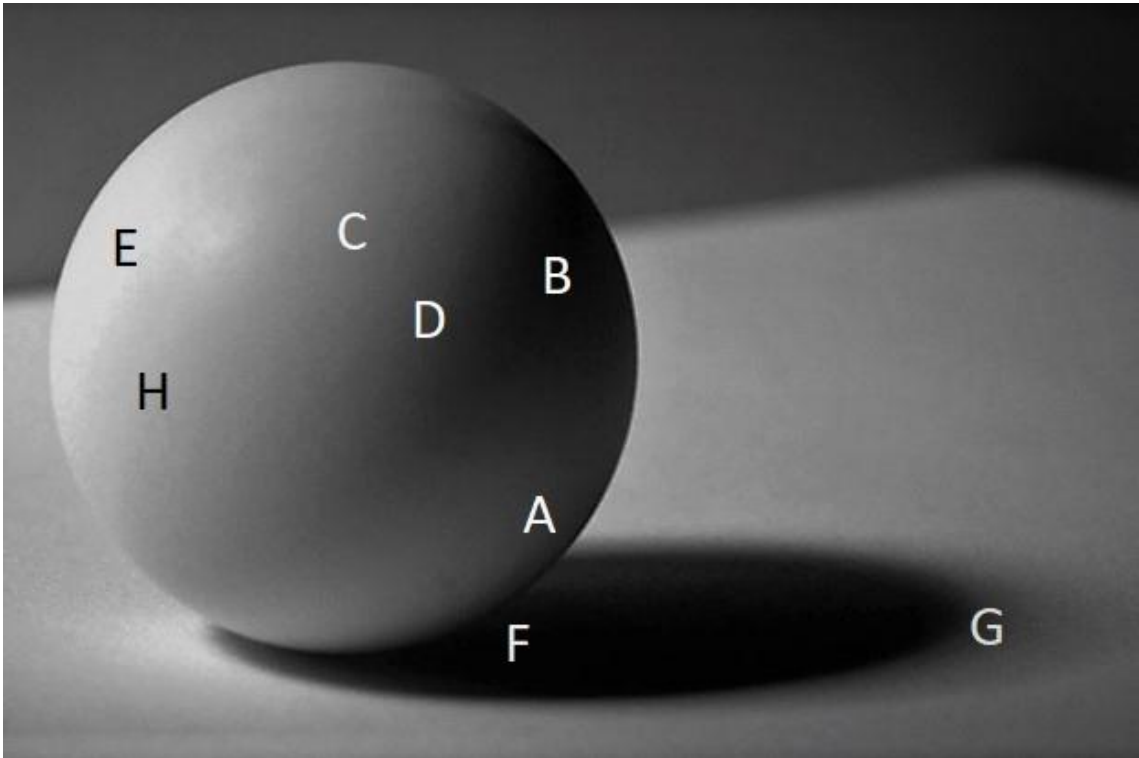
Haftalık Ders Değerlendirme Formu		Evet	Hayır
Perspektifle ilgili uygulamada dikdörtgenler prizması kullanılmıştır.	☒	☐	
Yaptığımız uygulama tek kaçırlı perspektif örneğidir.	☒	☐	
Yaptığımız uygulamanın perspektifi kavramam açısından yeterli olduğunu düşünüyorum.	☒	☐	
Çalışma süresinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	☒	☐	
<p><i>Bu çalışma biraz zorda olsa güzeldi bence.</i></p>			

Öğrenciler daha önce perspektif konusunu işlemedikleri için bazılarının zor gelmiştir.

05- “Bu çalışma biraz zor da olsa güzeldi bence.” Şeklinde görüş bildirmiştir.

V. Hafta- 13.05.2019 -Araştırmacı Gnlg:

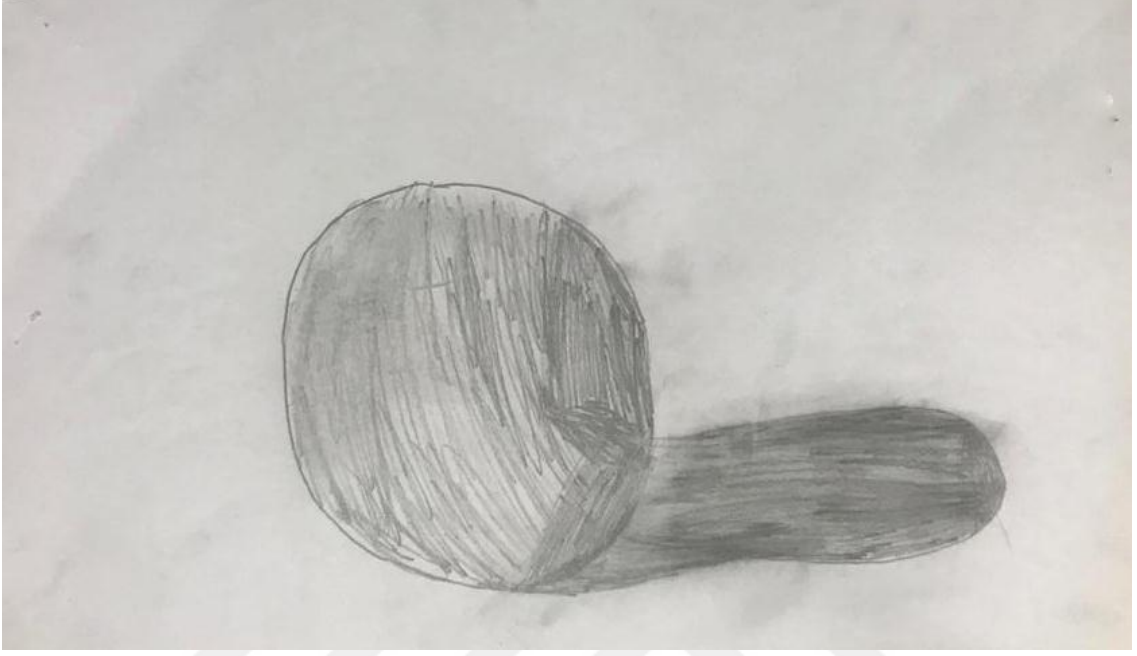
V. Hafta bir küre görseli referans alınarak ışık ve gölge konusunda uygulama yapılmıştır. Öğrenciler genel olarak çalışmada zorlanmıştır ama aynı zamanda eğlenceli bulan öğrenciler de olmuştur. Öğrenciler çalışmalarında ton farkını örnekteki kadar olmasa da yansıtıabildiklerini düşünmüşlerdir. Bir kısmı süreyi kısa ve yetersiz bulmuştur.

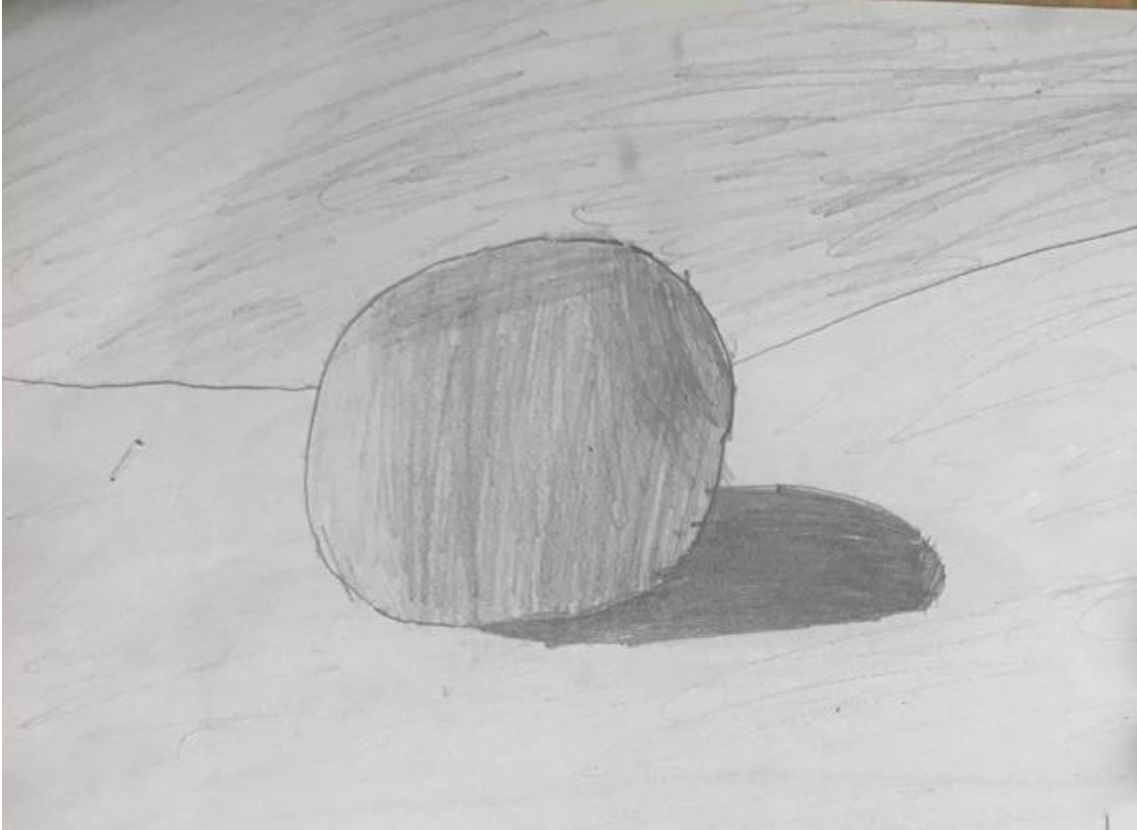
Işık- gölge çalışmasında kullanılan farklı on değerlerini küre üzerinde gösteren görsel yukarıdaki gibidir.

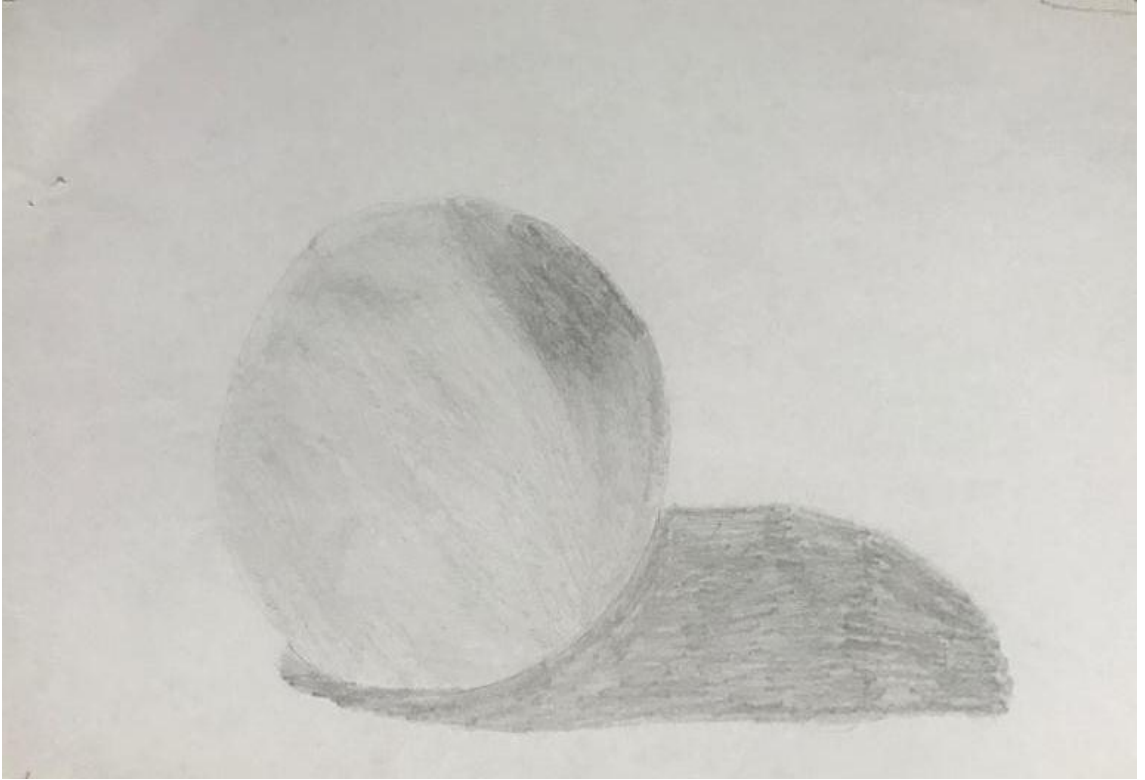
Öğrencilerin çalışmaları ve günlüklerinden alıntılar aşağıdaki gibidir.

01-13.05.2019-Işık Gölge Konulu Çalışma

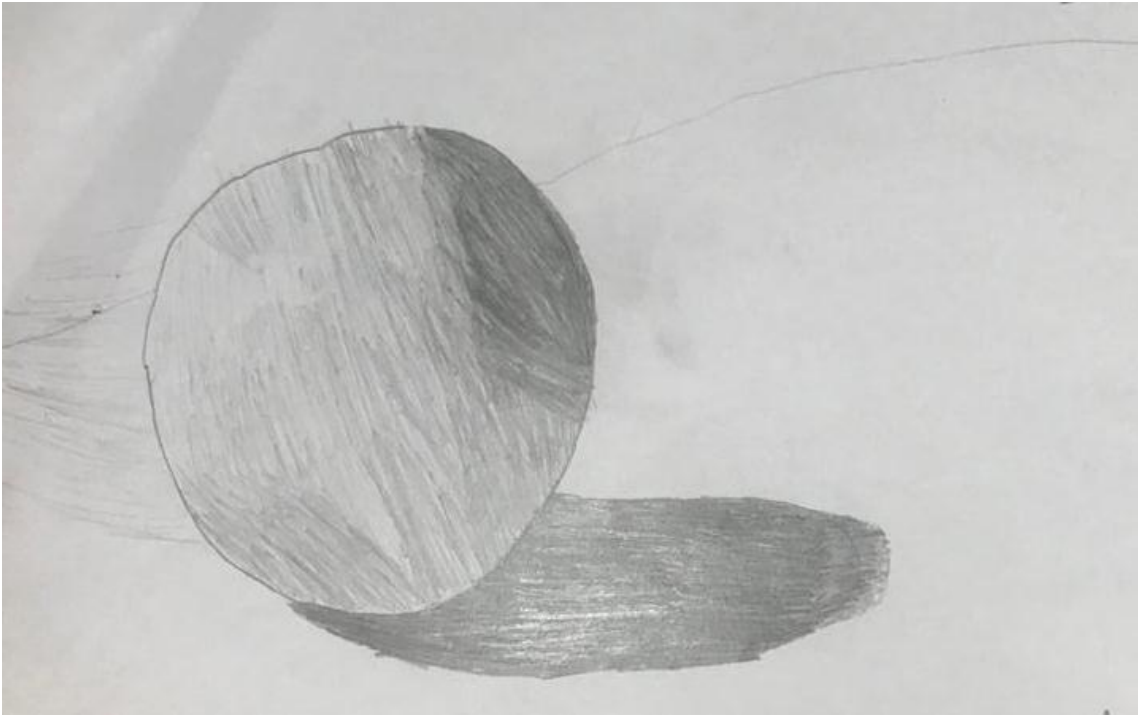
02-13.05.2019-Işık Gölge Konulu Çalışma

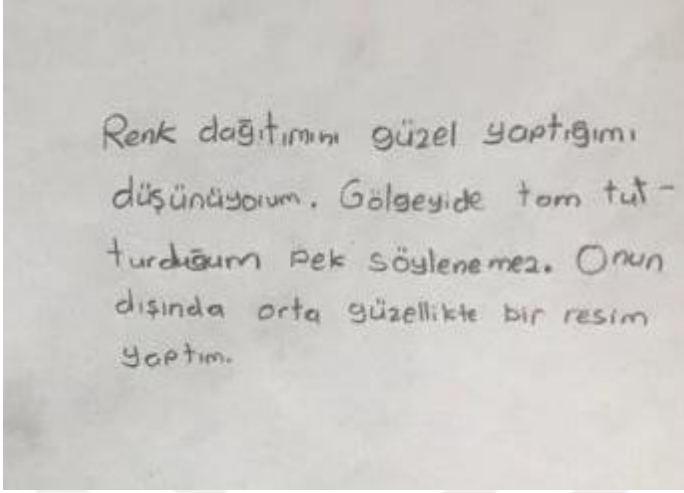
03-13.05.2019-Işık Gölge Konulu alışma**04-13.05.2019-Işık Gölge Konulu alışma**

05-13.05.2019-Işık Gölge Konulu alışma**06-13.05.2019-Işık Gölge Konulu alışma**

07-13.05.2019-Işık Gölge Konulu alışma**08-13.05.2019-Işık Gölge Konulu alışma**

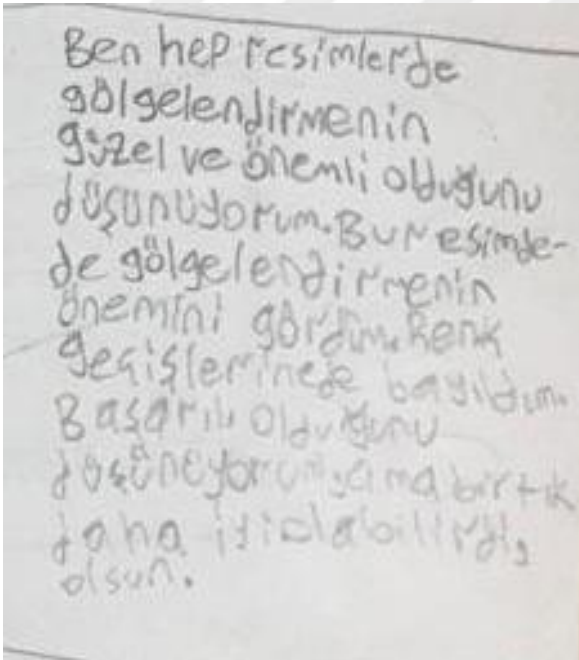
ÖĞR09-13.05.2019-Işık Gölge Konulu Çalışma**ÖĞR10 -13.05.2019-Işık Gölge Konulu Çalışma**

01 -13.05.2019-Öğrenci günlüğü

01- “Renk dağıtımını güzel yaptığımı düşünüyorum. Gölgeyi de tam tutturduğum pek söylenemez. Onun dışında orta güzellikte bir resim yaptım.” şeklinde kendi çalışmasını eleştirmiştir.

02 –13.05.2019- Öğrenci günlüğü

02 “Ben hep resimlerde gölgelendirmenin güzel ve önemli olduğunu düşünüyordum. Bu resimde gölgelendirmenin önemini gördüm.” Ton geçişlerine de bayıldım. Başarılı olduğunu düşünüyorum ama biraz daha iyi olabilirdi. şeklinde çalışmasını eleştirmiştir.

03 – 13.05.2019-Öğrenci Günlüğü

Not: Benim resmim güzel oldu sadece topun rengini tutturamadım bu arada resimde beş farklı ton kullanılmıştır.

03 “Resmim güzel oldu. Sadece topun tonunu tutturamadım. Bu arada resimde beş farklı ton kullanılmıştır.” şeklinde resmini eleştirmiştir.

10 –13.05.2019-Öğrenci Günlüğü

Not: Beni kürenin üstündeki ton geçişleri zorladı aynı şekilde kürenin gölgesinde de zorlandım.

“Beni kürenin üzerindeki ton geçişleri zorladı. Aynı şekilde kürenin gölgesinde de zorlandım” ifadesiyle çalışma sürecini yansıtmıştır.

Haftalık Ders Değerlendirme Formları

02-13.05.2019-Haftalık Ders Değerlendirme Formu

Haftalık Ders Değerlendirme Formu		Evet	Hayır
Yaptığımız çalışmada görsel küre görseli üzerinde ışık - gölge ve ton değerleri gösterilmiştir.	☒	☐	
Küre görseli üzerinde açık - koyu ve orta ton değerleri görülmektedir.	☒	☐	
Görselde gördüğüm ton değerlerini kendi çalışmamda yeterince yansıtılabildiğimi düşünüyorum.	☒	☐	
Çalışma süresinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	☒	☐	
Güzel zevkli ve kolaydı.			

ÖĞR02 beşinci haftanın uygulaması olan ışık ve gölge çalışmasını, “*güzel, zevkli ve kolaydı*” şeklinde değerlendirmiştir.

07-13.05.2019-Haftalık Ders Değerlendirme Formu

Haftalık Ders Değerlendirme Formu		Evet	Hayır
Yaptığımız çalışmada görsel küre görseli üzerinde ışık - gölge ve ton değerleri gösterilmiştir.	☒	☐	
Küre görseli üzerinde açık - koyu ve orta ton değerleri görülmektedir.	☒	☐	
Görselde gördüğüm ton değerlerini kendi çalışmamda yeterince yansıtabildiğimi düşünüyorum.	☒	☐	
Çalışma süresinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	☐	☒	
Bu çalışmada tonları çizmeyi kavradım			

ÖĞR07 Işık ve gölge çalışmasını “Bu çalışmada tonları çizmeyi kavradım” ifadesi ile uygulama sonrası edindiği kazanım ile çalışmayı olumlu değerlendirmiştir.

10-13.05.2019-Ders Değerlendirme Formu

Haftalık Ders Değerlendirme Formu		Evet	Hayır
Yaptığımız çalışmada görsel küre görseli üzerinde ışık - gölge ve ton değerleri gösterilmiştir.	☒	☐	
Küre görseli üzerinde açık - koyu ve orta ton değerleri görülmektedir.	☒	☐	
Görselde gördüğüm ton değerlerini kendi çalışmamda yeterince yansıtabildiğimi düşünüyorum.	☒	☐	
Çalışma süresinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	☒	☐	
<p>Işık ve gölgeyi yaparken biraz zorlandım. Ama artık yapabiliyorum. Ton değerlerini ise umarım yansıtabilmişimdir.</p>			

VI. -20.05.2019- Hafta Araştırmacı Günlüğü:

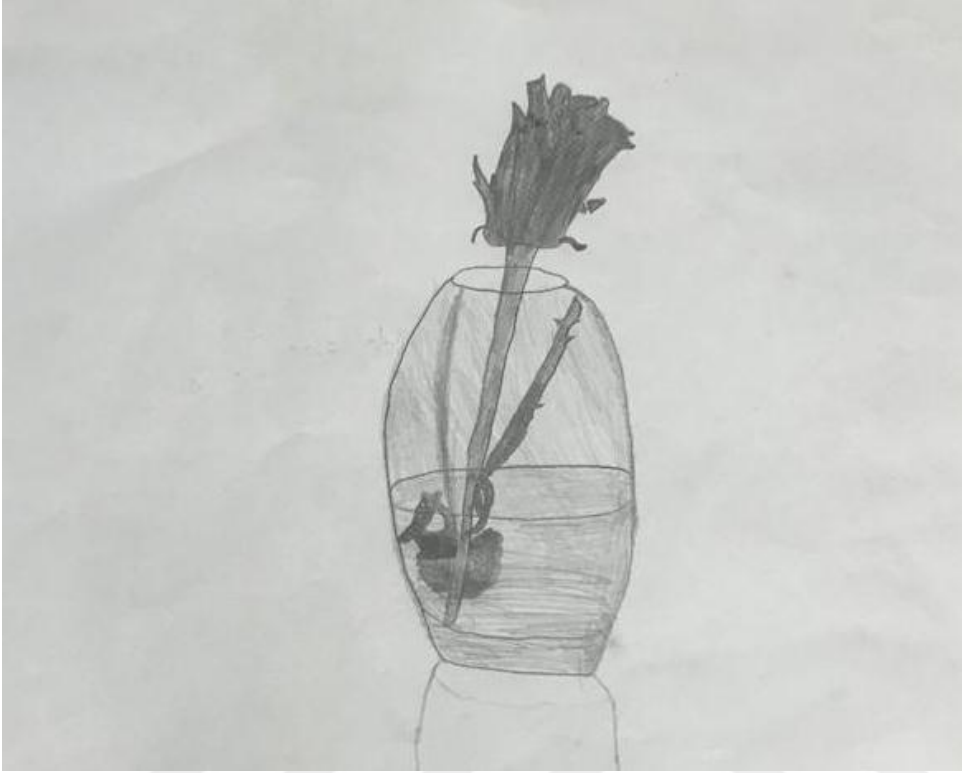
Son haftanın ilk etkinliği yapılmak üzere doku konusu ele alınmıştır. İki ayrı dokudan (gül ve cam dokusu) oluşan bir natürmort çizimi referans alınarak bir çizim yaptırılıp öğrencilerden çalışma ile ilgili görüşleri alınmıştır. Resimde doku farklılıklarına değinilmiştir. Cam, metal, kumaş, plastik gibi maddelerin dokularının resme nasıl yansıtılması gerektiğinden bahsedilip tartışılmıştır.

01- 20.05.2019-Doku Çalışması

02 –13.05.2019-Doku Çalışması

02- 13.05.2019-Doku Çalışması

04-13.05.2019-Doku Çalışması

05-13.05.2019- Doku Çalışması**06-13.05.2019- Doku Çalışması**

07-13.05.2019-Doku Çalışması

08-13.05.2019-Doku Çalışması

09-13.05.2019-- Doku Çalışması**10 -13.05.2019- Doku Çalışması**

Haftalık Ders Değerlendirme Formları

07-13.05.2019- Haftalık Ders Değerlendirme Formu

Haftalık Ders Değerlendirme Formu	Evet	Hayır
Doku çalışması için referans alınan görselde iki ayrı doku özelliklerine sahip obje bulunmaktadır.	☒	☐
Dokulardan biri cam diğeri organik bir form olan gülün dokusudur.	☒	☐
Yaptığımız uygulamanın perspektifi kavramam açısından yeterli olduğunu düşünüyorum.	☒	☐
Çalışma süresinin yeterli olduğunu düşünüyorum.	☒	☐
<p>İki ayrı objeyi de hissettirebildiğimi düşünüyorum. Camda biraz zorlandım. Bence bu gereğinden güzeldi</p>		

07- Son hafta yapılan ve iki ayrı dokuya sahip bardak ve gül objelerinin oluşturduğu natürmort çalışması sonrasında “İki ayrı dokuyu da hissettirebildiğimi düşünüyorum. Camda biraz zorlandım” şeklinde görüş belirtmiştir.

Çalışma sonrasında ikinci uygulama olarak ilk hafta hazırlanan natürmort kurgusu yeniden çizilmiştir. Yapılan uygulamaların tecrübesiyle çalışmalar tamamlanmış, aynı kurgunun etkinliğinin ilk haftasındaki çizimleriyle karşılaştırılmıştır. Kompozisyon, çizgi, oran- orantı, perspektif, ışık- gölge ve doku kullanımı konusunda eksiklikleri tartışılmıştır. Öğrenciler birbirlerinin resimleri hakkında da eleştiri ve karşılaştırma yapmıştır. İlk ve altıncı hafta uygulanan natürmort kompozisyonu çiziminin ardından öğrenenler tarafından genellikle altıncı kompozisyonlar daha olumlu yorumlar almıştır.

Program Değerlendirme Formları

02-13.05.2019- Program Değerlendirme Formu

02- Etkinliği “Çok güzel bir çalışmaydı, çok şey öğrendim. Resimlerim gelişti.” şeklinde yorumlamıştır.

Program Değerlendirme Formu	Evet	Hayır
Yaptığımız çalışmada görsel küre görseli üzerinde ışık - gölge ve ton değerleri gösterilmiştir.	☒	☐
Kompozisyonda boşluk ve doluluk oranlarının dengeli olması gerektiğini kavradım.	☒	☐
Nesnelerin gerçeğe daha uygun ve daha doğru yansıtılabilmeleri için oran orantıyı iyi kullanmam gerektiğini kavradım.	☒	☐
Ölçü alma konusunu uygulamalı olarak kavradım.	☒	☐
Perspektif konusunu özellikle de tek kaçıklı perspektifi uygulamalı olarak öğrendim.	☒	☐
Işık gölge konusunu ve ton değerlerinin nasıl yansıtılması gerektiğini öğrendim.	☒	☐
Resimde farklı dokuların incelenip kağıda nasıl yansıtılması gerektiğini öğrendim.	☒	☐
Öğrendiğim bilgiler eşliğinde son hafta uygulamamı yaptım.	☒	☐
Altı hafta yapılan uygulamanın , desen konuunda bilgi sahibi olmamı ve geliştirdiğini düşünüyorum.	☒	☐
Çalışma sürelerinin yeterli olduğunu düşünüyorum	☒	☐
Çok güzel bir çalışmaydı, çok şey öğrendim. Resimlerim gelişti.		

03-13.05.2019- Program Değerlendirme Formu

Program Değerlendirme Formu	Evet	Hayır
Yaptığımız çalışmada görsel küre görseli üzerinde ışık - gölge ve ton değerleri gösterilmiştir.	☒	☐
Kompozisyonda boşluk ve doluluk oranlarının dengeli olması gerektiğini kavradım.	☒	☐
Nesnelerin gerçeğe daha uygun ve daha doğru yansıtılabilmeleri için oran orantıyı iyi kullanmam gerektiğini kavradım.	☒	☐
Ölçü alma konusunu uygulamalı olarak kavradım.	☒	☐
Perspektif konusunu özellikle de tek kaçıklı perspektifi uygulamalı olarak öğrendim.	☒	☐
Işık gölge konusunu ve ton değerlerinin nasıl yansıtılması gerektiğini öğrendim.	☒	☐
Resimde farklı dokuların incelenip kağıda nasıl yansıtılması gerektiğini öğrendim.	☒	☐
Öğrendiğim bilgiler eşliğinde son hafta uygulamamı yaptım.	☒	☐
Altı hafta yapılan uygulamanın , desen konusunda bilgi sahibi olmamı ve geliştirdiğimi düşünüyorum.	☒	☐
Çalışma sürelerinin yeterli olduğunu düşünüyorum	☐	☒
Süre yetersiz		

07-13.05.2019- Program Değerlendirme Formu

Program Değerlendirme Formu	Evet	Hayır
Yaptığımız çalışmada görsel küre görseli üzerinde ışık - gölge ve ton değerleri gösterilmiştir.	☒	☐
Kompozisyonda boşluk ve doluluk oranlarının dengeli olması gerektiğini kavradım.	☒	☐
Nesnelerin gerçeğe daha uygun ve daha doğru yansıtılabilmeleri için oran orantıyı iyi kullanmam gerektiğini kavradım.	☒	☐
Ölçü alma konusunu uygulamalı olarak kavradım.	☒	☐
Perspektif konusunu özellikle de tek kaçıklı perspektifi uygulamalı olarak öğrendim.	☒	☐
Işık gölge konusunu ve ton değerlerinin nasıl yansıtılması gerektiğini öğrendim.	☒	☐
Resimde farklı dokuların incelenip kağıda nasıl yansıtılması gerektiğini öğrendim.	☒	☐
Öğrendiğim bilgiler eşliğinde son hafta uygulamamı yaptım.	☒	☐
Altı hafta yapılan uygulamanın , desen konsuunda bilgi sahibi olmamı ve geliştirdiğini düşünüyorum.	☒	☐
Çalışma sürelerinin yeterli olduğunu düşünüyorum	☒	☐
<p>Bu 6 haftalık çalışma sonucu resimlerimi geliştirdim. Çok faydalı oldu.</p>		

07- “Bu 6 haftalık çalışma sonucu Resimlerimi geliştirdim. Çok faydalı oldu” ifadesiyle çalışma sonrası değerlendirme yapmıştır.

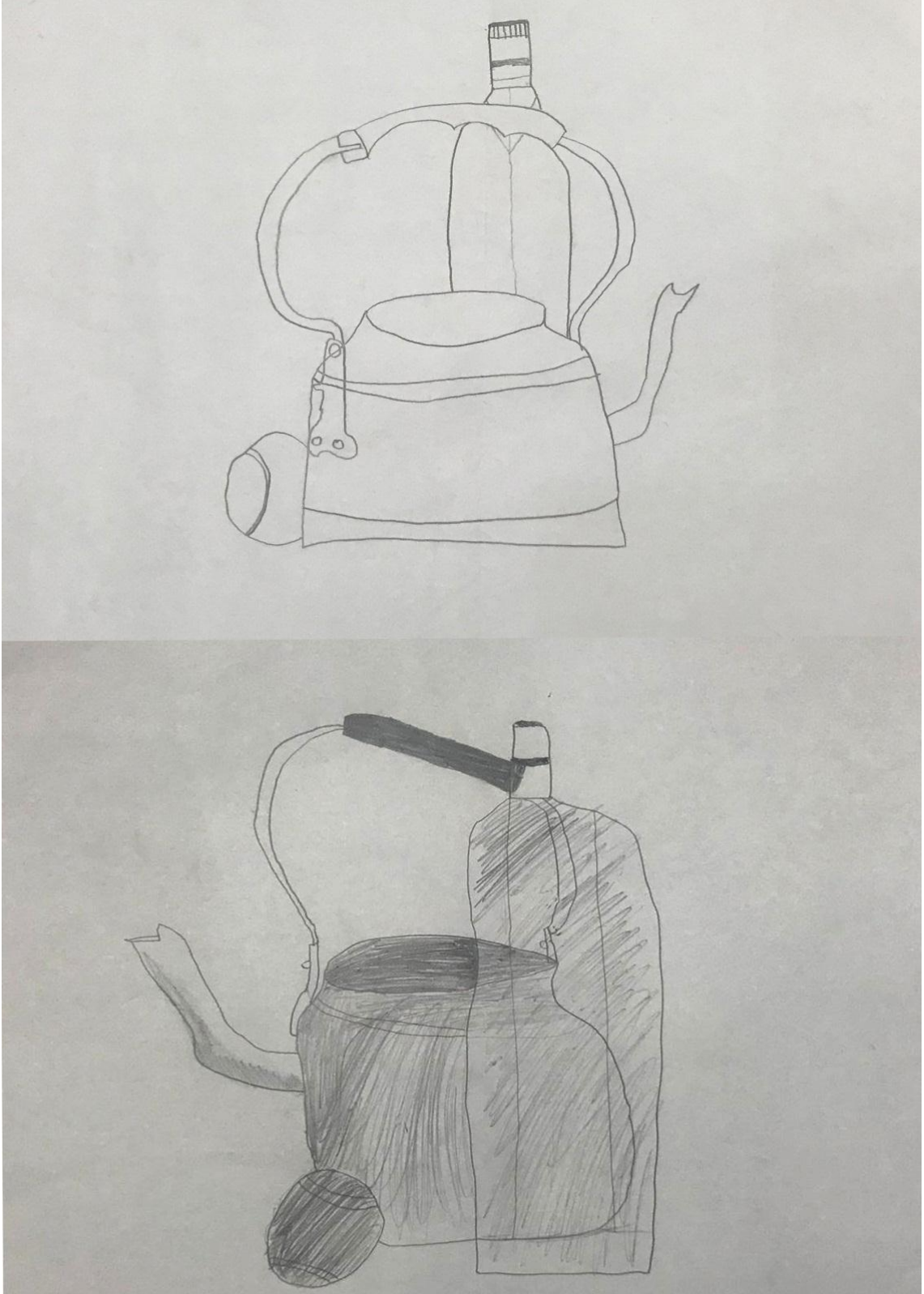
09-13.05.2019- Program Değerlendirme Formu

Program Değerlendirme Formu	Evet	Hayır
Yaptığımız çalışmada görsel küre görseli üzerinde ışık - gölge ve ton değerleri gösterilmiştir.	✓	
Kompozisyonda boşluk ve doluluk oranlarının dengeli olması gerektiğini kavradım.	✓	
Nesnelerin gerçeğe daha uygun ve daha doğru yansıtılabilmeleri için oran orantıyı iyi kullanmam gerektiğini kavradım.	✓	
Ölçü alma konusunu uygulamalı olarak kavradım.	✓	
Perspektif konusunu özellikle de tek kaçışlı perspektifi uygulamalı olarak öğrendim.	✓	
Işık gölge konusunu ve ton değerlerinin nasıl yansıtılması gerektiğini öğrendim.	✓	
Resimde farklı dokuların incelenip kağıda nasıl yansıtılması gerektiğini öğrendim.	✓	
Öğrendiğim bilgiler eşliğinde son hafta uygulamamı yaptım.	✓	
Altı hafta yapılan uygulamanın , desen konsuunda bilgi sahibi olmamı ve geliştirdiğini düşünüyorum.	✓	
Çalışma sürelerinin yeterli olduğunu düşünüyorum	✓	
Eskisine göre bu çalışmalar işime yaradı daha iyi çizmemi sağladı. süre yeterli		

10-13.05.2019-Program Değerlendirme Formu

Program Değerlendirme Formu	Evet	Hayır
Yaptığımız çalışmada görsel küre görseli üzerinde ışık - gölge ve ton değerleri gösterilmiştir.	☒	☐
Kompozisyonda boşluk ve doluluk oranlarının dengeli olması gerektiğini kavradım.	☒	☐
Nesnelerin gerçeğe daha uygun ve daha doğru yansıtılabilmeleri için oran orantıyı iyi kullanmam gerektiğini kavradım.	☒	☐
Ölçü alma konusunu uygulamalı olarak kavradım.	☒	☐
Perspektif konusunu özellikle de tek kaçışlı perspektifi uygulamalı olarak öğrendim.	☒	☐
Işık gölge konusunu ve ton değerlerinin nasıl yansıtılması gerektiğini öğrendim.	☒	☐
Resimde farklı dokuların incelenip kağıda nasıl yansıtılması gerektiğini öğrendim.	☒	☐
Öğrendiğim bilgiler eşliğinde son hafta uygulamamı yaptım.	☒	☐
Altı hafta yapılan uygulamanın , desen konusunda bilgi sahibi olmamı ve geliştirdiğini düşünüyorum.	☒	☐
Çalışma sürelerinin yeterli olduğunu düşünüyorum	☐	☒
<p><i>Bu yaptığım çalışmada gölgelendirmeleri, dokuları, çizgileri daha iyi çizmeyi öğrendim</i></p>		

10- “Bu yaptığım çalışmada gölgelendirmeleri, dokuları, çizgileri daha iyi çizmeyi öğrendim” Şeklindeki ifadesiyle çalışmayı değerlendirmiştir.

Araştırma Öncesi ve Sonrası Çizimlerin Karşılaştırılması**01-15.04.2019 & 20.05.2019**

Tablo 4.1.
01 Kodlu Öğrenci İlk Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması

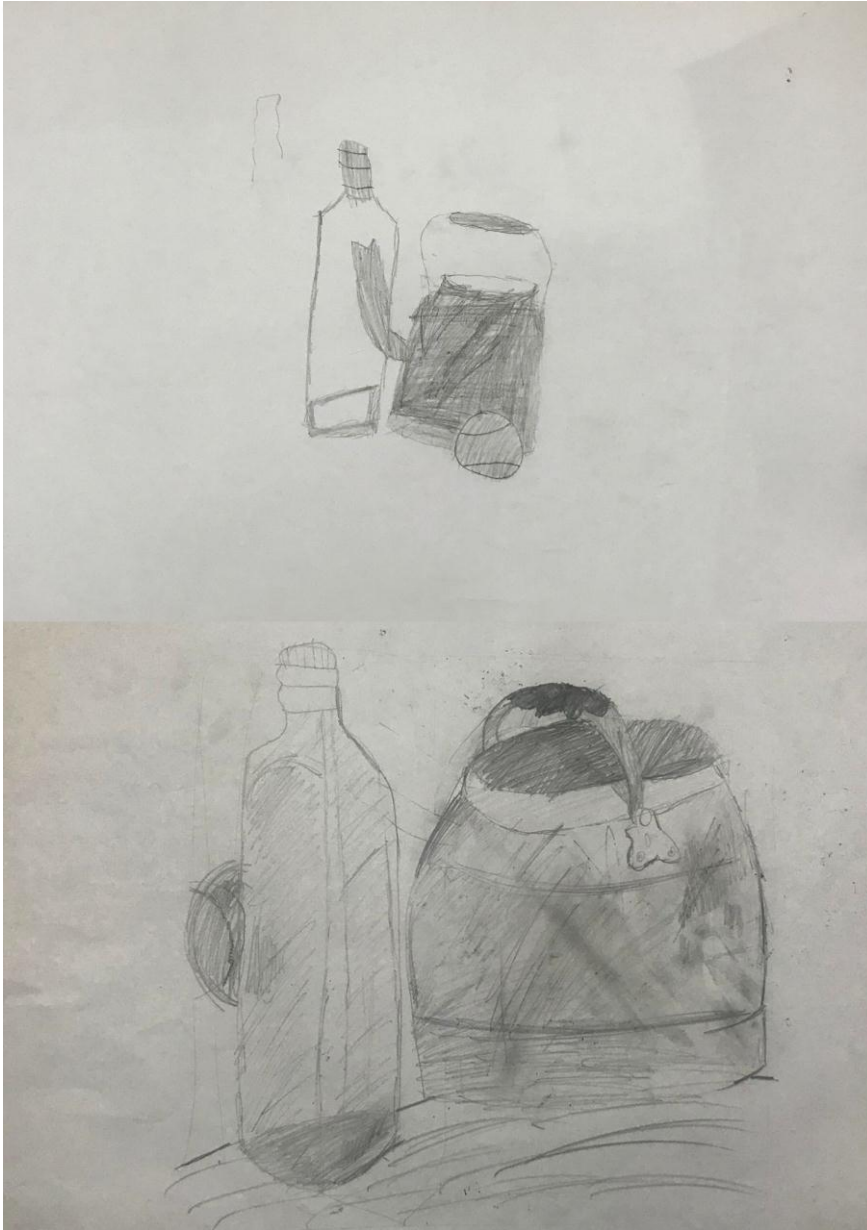
	ÇOK İYİ	ORTA DÜZEYDE YETERLİ	HİÇ YETERLİ DEĞİL	GÖZLEMLENMEDİ
KOMPOZİSYON		3		
ÇİZGİSEL DENEYİM		3		
ORAN ORANTI		3		
ESPAS			2	
IŞIK & GÖLGE			2	
DOKU			2	
ORTALAMA PUAN				2,5

Tablo 4.2.
01 Kodlu Öğrenci Son Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması

	ÇOK İYİ	ORTA DÜZEYDE YETERLİ	HİÇ YETERLİ DEĞİL	GÖZLEMLENMEDİ
KOMPOZİSYON		3		
ÇİZGİSEL DENEYİM		3		
ORAN ORANTI		3		
ESPAS	5			
IŞIK & GÖLGE		3		
DOKU	5			
ORTALAMA PUAN				3,67

Yukarda 01 kodlu öğrencinin ilk hafta ve son hafta, desen eğitimi öncesi ve sonrasında yaptığı aynı objelerin kullanıldığı natürmort çalışmasında farklı açılardan bakarak oluşturulan desenleri görmekteyiz. Her iki desene de bakıldığında öğrencinin kompozisyon algısında pek bir değişim görülmemekle birlikte birinci desendeki formlar ikincisine göre yer yer daha doğrudur. İkinci desene bakıldığında ton değerleri eklendiğini, bu ton değerlerinin birinci desende olmadığını çalışmanın sadece kontur çizgileri ile oluşturulduğunu görmekteyiz. Her iki desende de kompozisyonda alt ve üst boşluklar konusunda hatalar yapıldığını görebiliriz.

02- 15.04.2019 & 20.05.2019

Tablo 4.3.
02 Kodlu Öğrenci İlk Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması

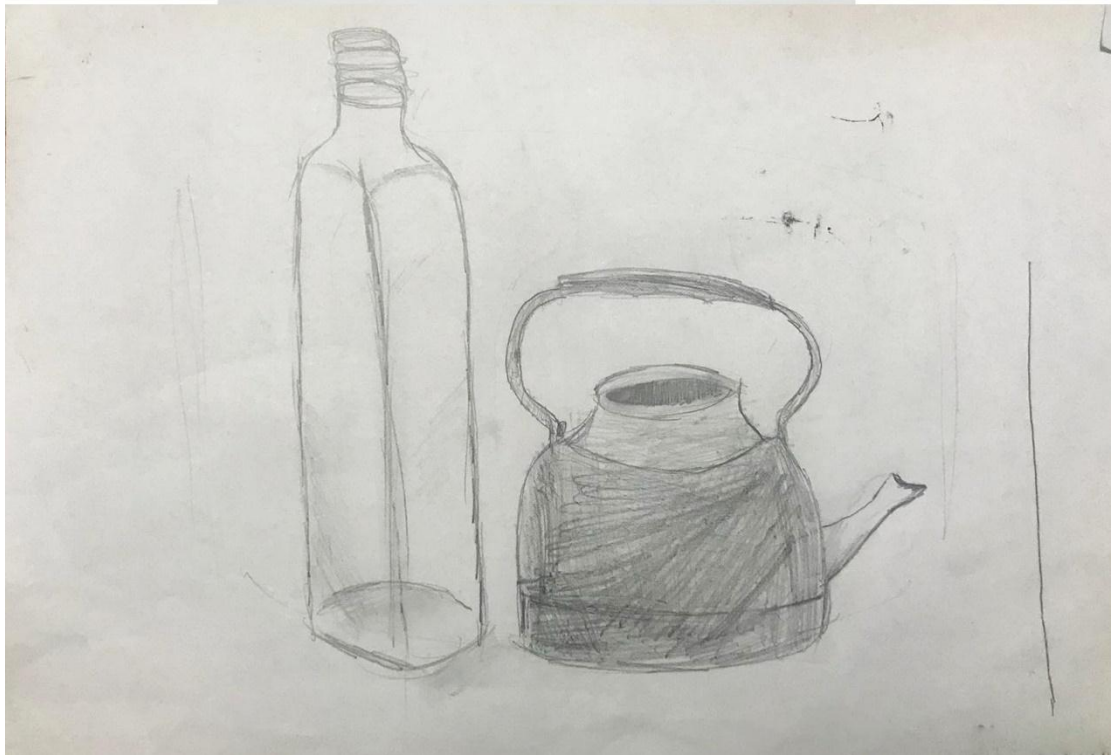
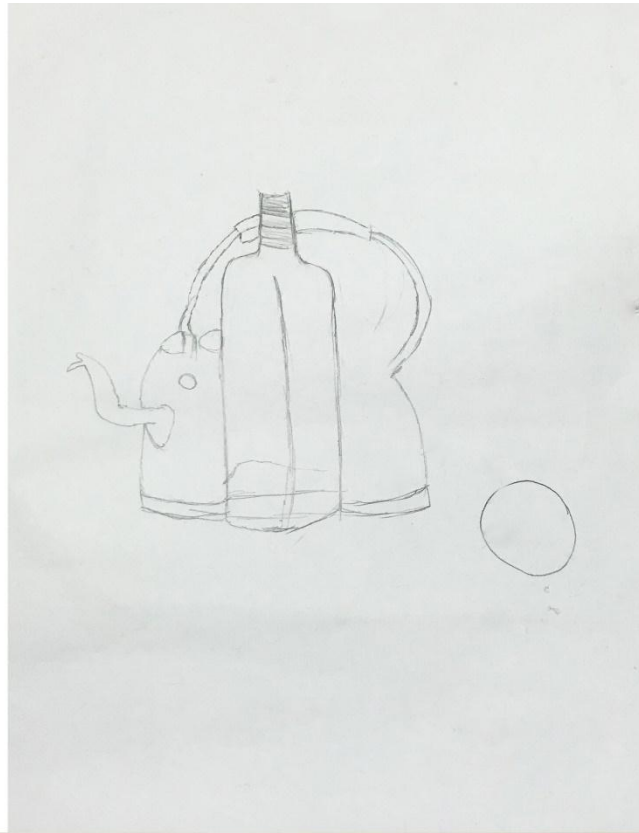
	ÇOK İYİ	ORTA DÜZEYDE YETERLİ	HİÇ YETERLİ DEĞİL	GÖZLEMLENMEDİ
KOMPOZİSYON			2	
ÇİZGİSEL DENEYİM			2	
ORAN ORANTI		3		
ESPAS			2	
IŞIK & GÖLGE			2	
DOKU		3		
ORTALAMA PUAN				3

Tablo 4.4.
02 Kodlu Öğrenci Son Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması

	ÇOK İYİ	ORTA DÜZEYDE YETERLİ	HİÇ YETERLİ DEĞİL	GÖZLEMLENMEDİ
KOMPOZİSYON		3		
ÇİZGİSEL DENEYİM		3		
ORAN ORANTI		3		
ESPAS	5			
IŞIK & GÖLGE	5			
DOKU	5			
ORTALAMA PUAN				4

Yukarıda 02 kodlu öğrencinin ilk hafta ve son hafta yaptığı çalışmalarını görmekteyiz. Her iki çalışmayı da izlediğimizde birinci desende boşluk ve doluluk oranına bakıldığında kompozisyonun çoğunluğunun boş olduğu görülmektedir. Ayrıca nesnelerin (objelerin) dengede durmadığı da gözlemlenmektedir. Bu durum alttaki son hafta yapılan çalışmada daha doğrudur. Objeler daha dengeli yerleştirilmiştir. Espas konusuna da dikkat çekersek topun arkada olduğu hissedilmektedir. Şişe üzerinde topun arkada kalan kısmının hafif bir lekeyle gösterilmesi kısmen cam şişenin saydamlık özelliğini de yansıtmıştır diyebiliriz. Metal dokusu ise daha keskin koyuluk ve parlaklıklara sahip olması gereken bir dokuyken çaydanlık biraz daha nötr kalmıştır. Bazı kısımlarda elle dağıtılan çizgiler etkiyi kaybettirmiştir. Ama birinci desene göre çizgiler de bir nebze daha tereddütsüz ve rahattır.

15.04.2019 & 20.05.2019

Tablo 4.5.
03 Kodlu Öğrenci İlk Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması

	ÇOK İYİ	ORTA DÜZEYDE YETERLİ	HİÇ YETERLİ DEĞİL	GÖZLEMLENMEDİ
KOMPOZİSYON		3		
ÇİZGİSEL DENEYİM		3		
ORAN ORANTI		3		
ESPAS		3		
IŞIK GÖLGE		3		
DOKU		3		
ORTALAMA PUAN				3

Tablo 4.6.
03 Kodlu Öğrenci İlk Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması

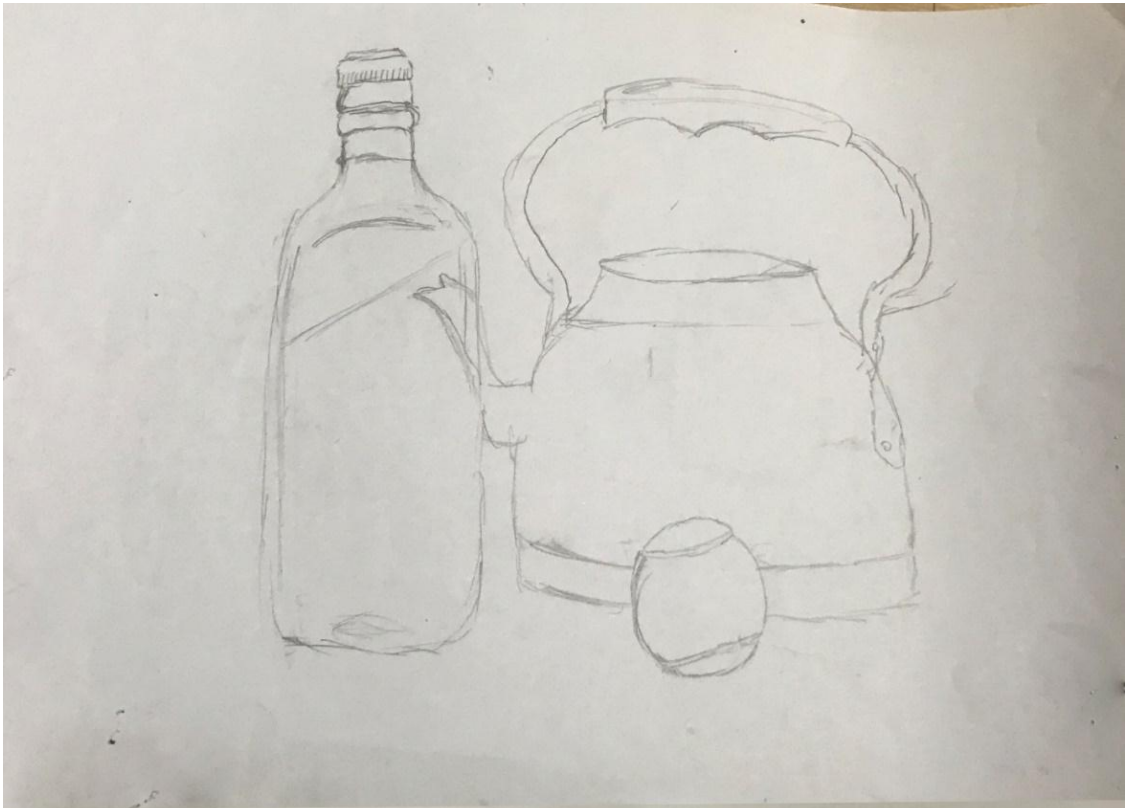
	ÇOK İYİ	ORTA DÜZEYDE YETERLİ	HİÇ YETERLİ DEĞİL	GÖZLEMLENMEDİ
KOMPOZİSYON		3		
ÇİZGİSEL DENEYİM		3		
ORAN ORANTI		3		
ESPAS		3		
IŞIK GÖLGE		3		
DOKU		3		
ORTALAMA PUAN				3

03 Kodlu öğrencinin etkinlik öncesi ve sonrası yaptığı her iki çizimi de yukarıda görebiliyoruz. Üstte, ilk hafta yapılan natürmort kurgusunda üç obje görünürken son hafta çalışmasında topun çaydanlığın arkasında kalmasıyla birlikte obje sayısı ikiye düşmüştür.

Her iki resme de baktığımızda kompozisyonun boşluk doluluk oranının ve dengesinin ikinci resimde yani etkinliğin son haftasında yapılan resimde daha doğru ve etkili olduğunu görürüz. İkinci resimde de formlar yer yer deforme edilmiş olsa da bu birinci resimdeki kadar belirgin değildir. İkinci resimde ton değerleri, doku farklılıkları, oran orantı konularında gelişmeler vardır. Çizgiler daha rahattır. Bazı kısımları deformasyona uğramış olsa da şişe de doğru bir perspektif uygulanmıştır. Nesneler kompozisyonun merkezinde ve dengelidir.

Nesneler tam kompozisyonun merkezine oturtulmuş ve dengededir. Bütün bu özellikleriyle birinci resme göre daha başarılı olduğunu düşünebiliriz.

04 -15.04.2019 & 20.05.2019

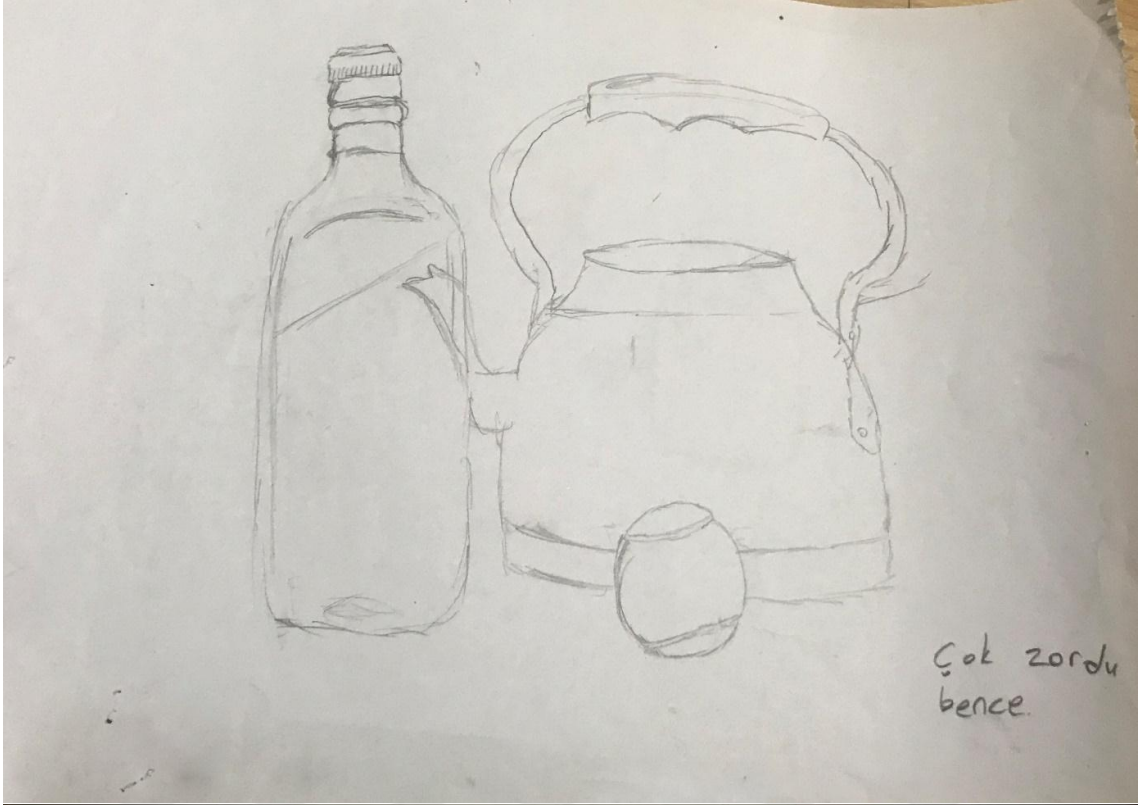
Tablo 4.7.
04 Kodlu Öğrenci İlk Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması

	ÇOK İYİ	ORTA DÜZEYDE YETERLİ	HİÇ YETERLİ DEĞİL	GÖZLEMLENMEDİ
KOMPOZİSYON		3		
ÇİZGİSEL DENEYİM		3		
ORAN ORANTI		3		
ESPAS		3		
IŞIK & GÖLGE		3		
DOKU			2	
ORTALAMA PUAN				2, 83

Tablo 4.8.
04 Kodlu Öğrenci Son Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması

	ÇOK İYİ	ORTA DÜZEYDE YETERLİ	HİÇ YETERLİ DEĞİL	GÖZLEMLENMEDİ
KOMPOZİSYON	5			
ÇİZGİSEL DENEYİM	5			
ORAN ORANTI	5			
ESPAS	5			
IŞIK & GÖLGE	5			
DOKU	5			
ORTALAMA PUAN				5

05 – 15.04.2019 & 20.05.2019

Tablo 4.9.
05 Kodlu Öğrenci İlk Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması

	ÇOK İYİ	ORTA DÜZEYDE YETERLİ	HİÇ YETERLİ DEĞİL	GÖZLEMLENMEDİ
KOMPOZİSYON	5			
ÇİZGİSEL DENEYİM	5			
ORAN ORANTI	5			
ESPAS		3		
IŞIK & GÖLGE		3		
DOKU		3		
ORTALAMA PUAN				4,3

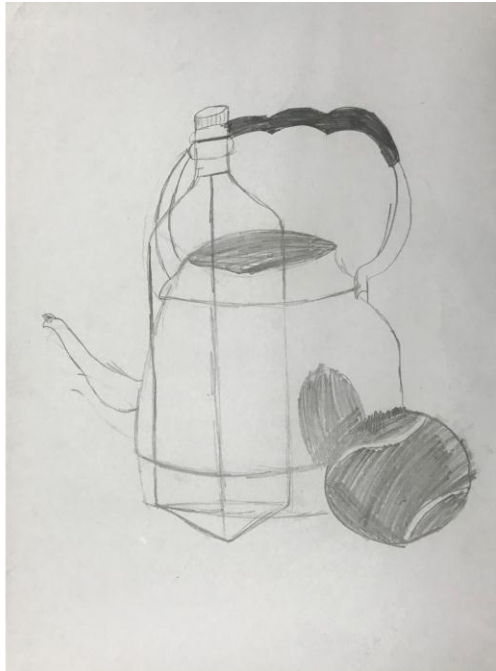
Tablo 4.10.
05 Kodlu Öğrenci Son Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması

	ÇOK İYİ	ORTA DÜZEYDE YETERLİ	HİÇ YETERLİ DEĞİL	GÖZLEMLENMEDİ
KOMPOZİSYON	5			
ÇİZGİSEL DENEYİM	5			
ORAN ORANTI	5			
ESPAS	5			
IŞIK & GÖLGE	5			
DOKU	5			
ORTALAMA PUAN				5

05 – Numaralı öğrencinin yaptığı her iki çalışmayı karşılaştırdığımızda kompozisyon açısından değerlendirildiğinde her iki resimde birbirine yakın özellikler taşımaktadır. Birincisi tamamen çizgisel bir anlatımdır.

İkincisinde ton değerlerinin resme dahil olmasıyla birlikte maalesef ilk çalışmadaki kararlı çizgiler biraz etkisini kaybetmiştir. Metal dokusu çok başarılı olmasa da camın saydamlığı kısmen yansıtılmaya çalışılmıştır.

06-15.04.2019 & 20.05.2019

Tablo 4.11.
06 Kodlu Öğrenci İlk Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması

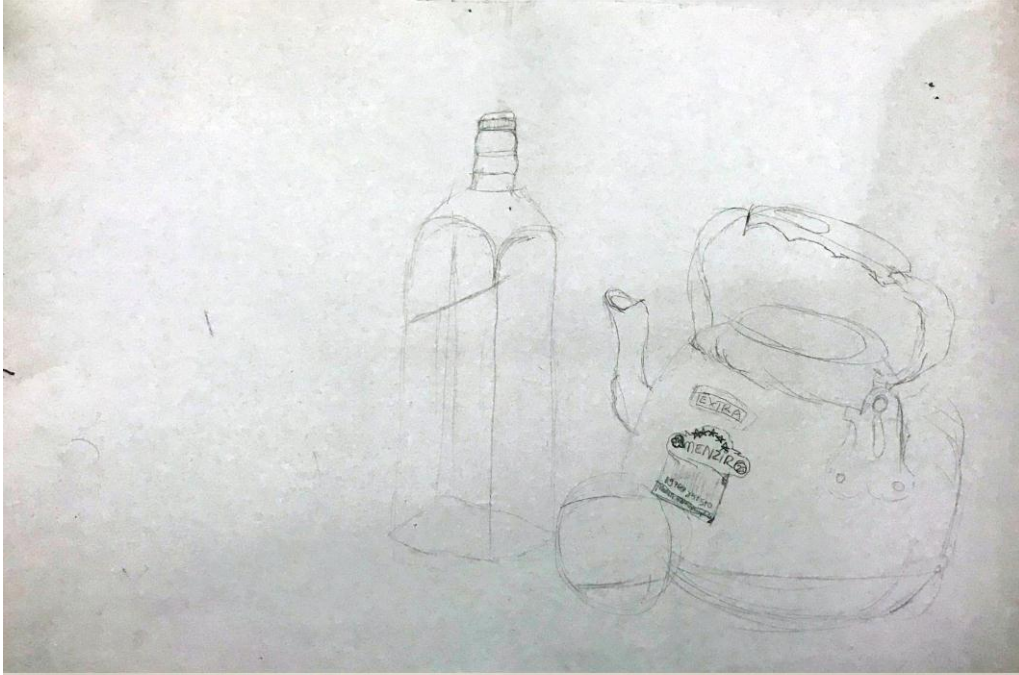
	ÇOK İYİ	ORTA DÜZEYDE YETERLİ	HİÇ YETERLİ DEĞİL	GÖZLEMLENMEDİ
KOMPOZİSYON	5			
ÇİZGİSEL DENEYİM	5			
ORAN ORANTI	5			
ESPAS	5			
IŞIK & GÖLGE	5			
DOKU	5			
ORTALAMA PUAN				3,67

Tablo 4.12.
06 Kodlu Öğrenci Son Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması

	ÇOK İYİ	ORTA DÜZEYDE YETERLİ	HİÇ YETERLİ DEĞİL	GÖZLEMLENMEDİ
KOMPOZİSYON	5			
ÇİZGİSEL DENEYİM	5			
ORAN ORANTI	5			
ESPAS	5			
IŞIK & GÖLGE	5			
DOKU	5			
ORTALAMA PUAN				5

06- Kodlu öğrenci daha önce kurstaki deneyimlerine göre ilk çalışmasında da farklı ton değerleri kullanmaya çalışmıştır. Her ikisinde de formlarda hatalar olsa da ilk çalışmaya göre ikincisi daha başarılıdır denilebilir.

07- 15.04.2019 & 20.05.2019

Tablo 4.13.
07 Kodlu Öğrenci İlk Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması

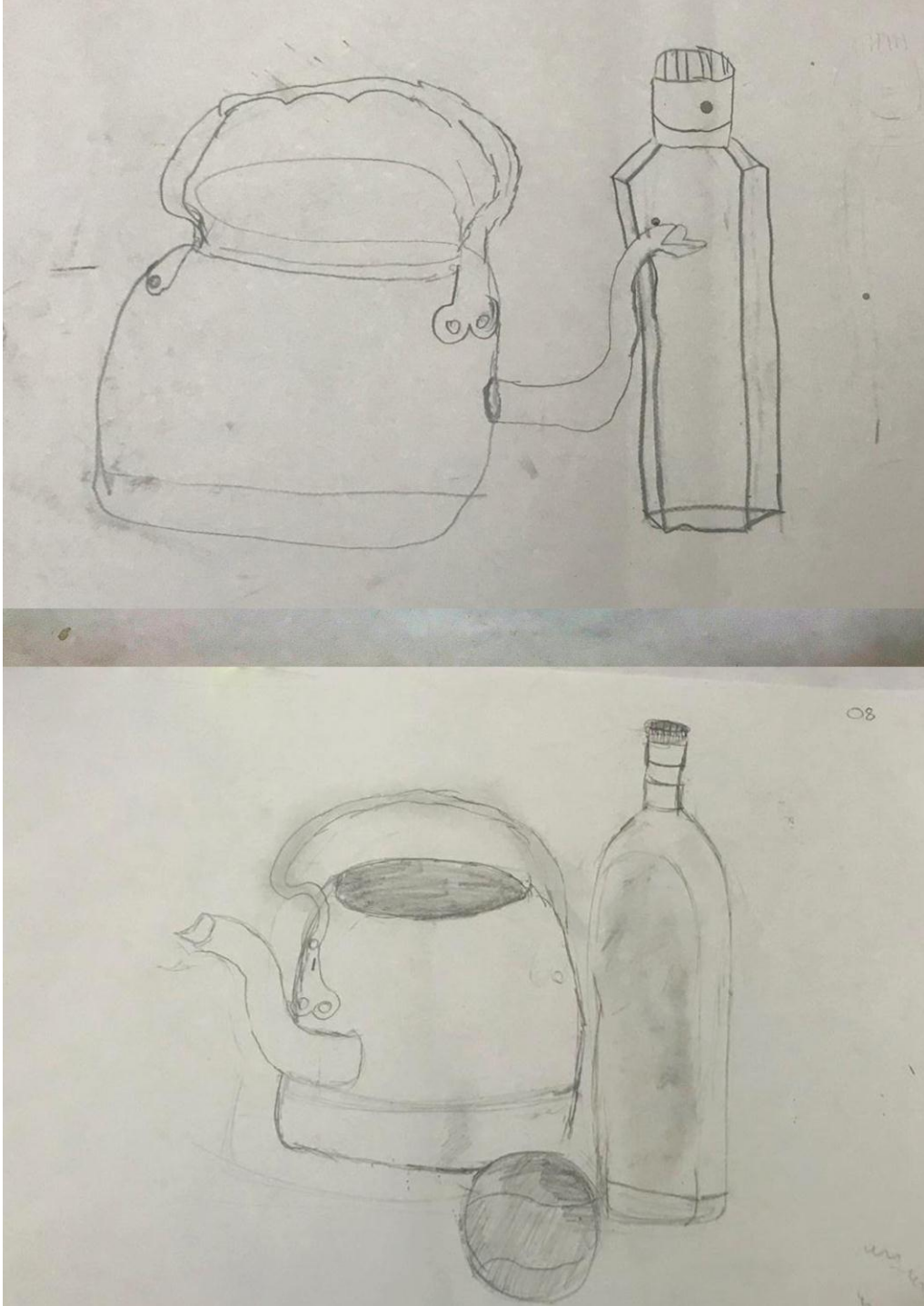
	ÇOK İYİ	ORTA DÜZEYDE YETERLİ	HİÇ YETERLİ DEĞİL	GÖZLEMLENMEDİ
KOMPOZİSYON			2	
ÇİZGİSEL DENEYİM	5			
ORAN ORANTI	5			
ESPAS	5			
IŞIK & GÖLGE		3		
DOKU		3		
ORTALAMA PUAN				3,83

Tablo 4.14.
07 Kodlu Öğrenci Son Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması

	ÇOK İYİ	ORTA DÜZEYDE YETERLİ	HİÇ YETERLİ DEĞİL	GÖZLEMLENMEDİ
KOMPOZİSYON	5			
ÇİZGİSEL DENEYİM	5			
ORAN ORANTI	5			
ESPAS	5			
IŞIK & GÖLGE	5			
DOKU	5			
ORTALAMA PUAN				5

07 –İse birinci çalışmasında daha detaycı olmasına rağmen kompozisyonu çok dengesizdir. Formları genel olarak iyi algılamasına rağmen birinci çalışmada çok kırık ve güvensiz çizgiler kullanmıştır. İkinci çalışma hem kompozisyon hem çizginin rahatlığı hem de dokuların yansıtılması açısından daha başarılıdır.

08 – Sonuç

Tablo 4.15.
08 Kodlu Öğrenci İlk Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması

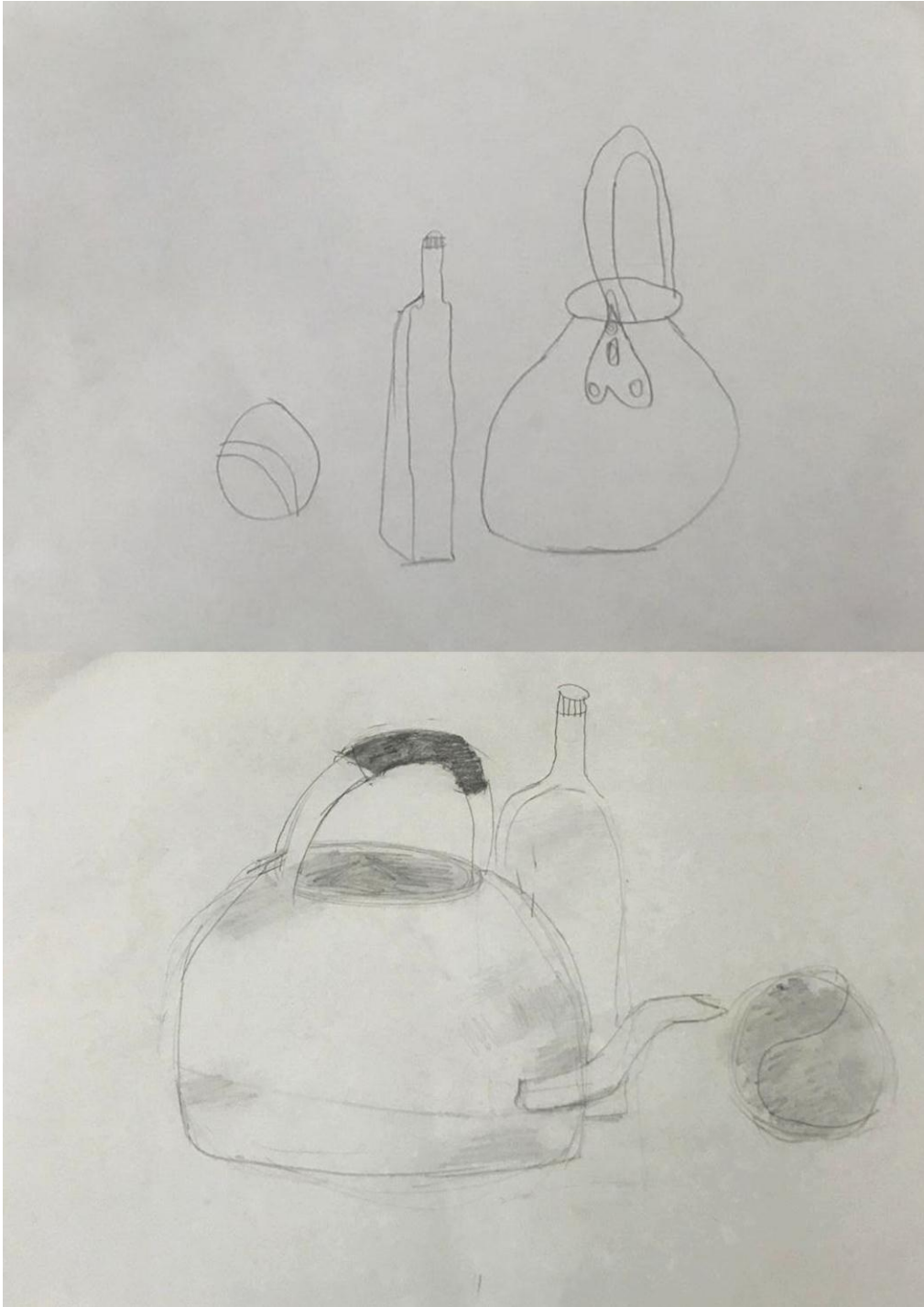
	ÇOK İYİ	ORTA DÜZEYDE YETERLİ	HİÇ YETERLİ DEĞİL	GÖZLEMLENMEDİ
KOMPOZİSYON		3		
ÇİZGİSEL DENEYİM			2	
ORAN ORANTI		3		
ESPAS		3		
IŞIK & GÖLGE			2	
DOKU			2	
ORTALAMA PUAN				2,5

Tablo 4.16.
08 Kodlu Öğrenci Son Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması

	ÇOK İYİ	ORTA DÜZEYDE YETERLİ	HİÇ YETERLİ DEĞİL	GÖZLEMLENMEDİ
KOMPOZİSYON	5			
ÇİZGİSEL DENEYİM	5			
ORAN ORANTI	5			
ESPAS		3		
IŞIK & GÖLGE	5			
DOKU		3		
ORTALAMA PUAN				4,3

08- numaralı öğrencinin ikinci çalışmasında birincisine karşın, kırık ve sert çizgiler yüksek oranda azalmıştır. Daha dokulara istinaden çizgiler atılmıştır. Formlar biraz daha gerçeğe yakın çizilmiştir.

09 – 15.04.2019 & 20.05.2019

Tablo 4.17.
09 Kodlu Öğrenci İlk Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması

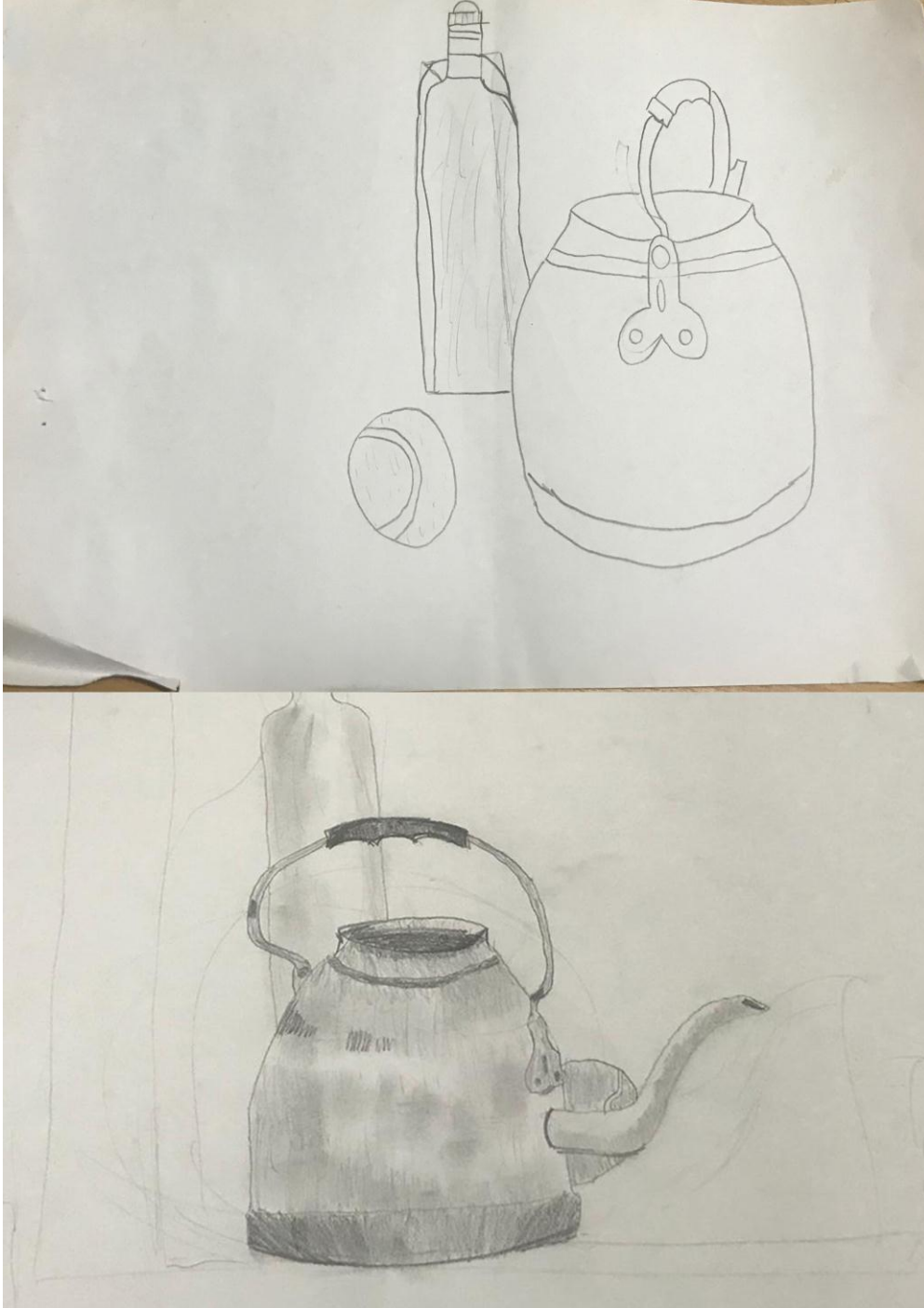
	ÇOK İYİ	ORTA DÜZEYDE YETERLİ	HİÇ YETERLİ DEĞİL	GÖZLEMLENMEDİ
KOMPOZİSYON		3		
ÇİZGİSEL DENEYİM			2	
ORAN ORANTI		3		
ESPAS		3		
IŞIK & GÖLGE			2	
DOKU			2	
ORTALAMA PUAN				3

Tablo 4.18.
09 Kodlu Öğrenci Son Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması

	ÇOK İYİ	ORTA DÜZEYDE YETERLİ	HİÇ YETERLİ DEĞİL	GÖZLEMLENMEDİ
KOMPOZİSYON	5			
ÇİZGİSEL DENEYİM	5			
ORAN ORANTI	5			
ESPAS	5			
IŞIK & GÖLGE		3		
DOKU	5			
ORTALAMA PUAN				4,4

09- Numaralı öğrencinin ikinci resmi birincisine göre çok daha fazla gelişim göstermiştir. Çizgiler daha rahatlamıştır. Ne kadar da hatalı olsa da formlar daha üç boyutlu ve ilk çalışmaya göre daha gerçeğe yakın gözükmektedir. Daha dengede durmaktadırlar.

10 – 15.04.2019 & 20.05.2019

Tablo 4.19.
10 Kodlu Öğrenci İlk Hafta Uygulama Değerlendirme Formu Geçerlilik Hesaplaması

	ÇOK İYİ	ORTA DÜZEYDE YETERLİ	HİÇ YETERLİ DEĞİL	GÖZLEMLENMEDİ
KOMPOZİSYON		3		
ÇİZGİSEL DENEYİM		3		
ORAN ORANTI	5			
ESPAS	5			
IŞIK & GÖLGE		3		
DOKU	5			
ORTALAMA PUAN				4,4

Tablo 10 – Numaralı öğrenci de birinci çalışmasına göre fazlasıyla gelişme göstermiştir.

BÖLÜM V: SONUÇ

Nitel araştırmaların en zor evrelerinden biri de toplanan verilerin analiz edilmesi sürecidir. Bu zorluk temelde, her nitel araştırmada elde edilen verilerin farklı özellikler taşımasından ve dolayısıyla standart bir veri analizi sürecini takip etmenin güçlüğünden kaynaklanmaktadır. Tezin bu bölümünde amaç soruları doğrultusunda yargılarda bulunulmuştur (Yıldırım ve Şimşek, 2005, s.116).

Bir kolejin 6. Sınıflarından bir grup öğrenciyle yapılan bu çalışmada desen eğitiminin görsel sanatlar dersinde her yaş grubunun seviyesine indirgenerek verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenciler bu sayede mevcut fikirlerini hayal güçlerini daha doğru bir desen diliyle ortaya koyabileceklerdir. Bütün uygulamacı öğrenciler sonuçtan memnundur.

Uygulanan yaş grubunda çocuklar daha çok hiyerarşik perspektif kullanmalarına rağmen eğitimle birlikte gerçeği daha olduğu gibi algılamaya yönlendirilmişlerdir.

Başlangıçta verilen serbest ve düz çizgi eğitimi onları çizim konusunda rahatlatmıştır.

Bir sonraki çalışmada çizgisel deneyim sayesinde daha zorlanmadan çizmişlerdir.

Oran orantı konusunu geometri ile bağdaştırmışlardır. Ve bir çoğu zorlandıklarını söylese de sonuç büyük çoğunlukla başarılı çıkmıştır.

Öğrenciler düzenli olarak çalışmaya devam ettiklerinde el göz koordinasyonlarının gelişerek çizimlerini çok daha iyi bir seviyeye getireceklerini anlayıp uygulama sonrası severek çizmeye devam etmişlerdir. Desen eğitimi sadece sanatsal bir ifade yöntemi değil aynı zamanda çocukların matematiksel, mantıksal gelişimlerine de katkı sağlamaktadır.

Uygulama sırasında tek problem zamanın kısıtlı oluşudur. Ekstra bir zaman dilimi verildiğinde öğrenciler özellikle de ışık gölge doku gibi konularda daha başarılı olabilecektir.

Öğrencilerin izlenince öncesi yaptıkları çizimlerle sonrasında yaptıkları karşılaştırılmıştır.

Öğrenenler kompozisyon, çizgi, oran orantı, perspektif, ışık gölge, doku konularında bilgi sahibi olmuştur.

Kısa süre zarfında yapılan çalışmada çizimlerde bu konular doğrultusunda gelişmeler görülmüştür. İlk ve son çalışmalar desenin öğeleri doğrultusunda DPA İle ölçülerek karşılaştırılmıştır. Her iki haftanın çalışmalarına bakıldığında, özellikle daha önce desen hakkında hiç bilgisi olmayan öğrencilerde gelişme daha fazladır. Genel olarak özellikle kompozisyon konusunda gelişme gösterilmiştir. Doku ve ışık gölge konularında ise öğrenciler zamanın kısıtlı olması sebebiyle yetiştiremediklerini bildirmiştir.

5.1. Tartışma

Desen eğitiminin görsel sanatlar dersinde kullanımı konusu uzmanlarca da tartışılarak desen eğitiminin gerekliliği ve her yaş grubuna yönelik olarak verilebileceği ortak görüşüne varılmıştır.

5.2. Öneriler

Görsel sanatlar dersinde desen etkinliği daha çok kullanılması öğrencilerin sanatsal gelişimini daha da hızlandırabilir. Estetik algılarının ve el göz koordinasyonlarının hatta matematiksel zekalarının gelişmesini sağlayabilir. Duygu, düşünce ve tasarımlarını hayal ettiklerine daha yakın bir biçimde bir düzleme yansıtabilirler. Deseni sadece resim alanında değil diğer bütün görsel sanatlar ve tasarım alanlarında eserlerinin oluşturmak için kullanabilirler.

KAYNAKÇA

- Albayrak, A. (2012) Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 32, 2.
- Albert, G. ve Wolf, R. (2012) Temel Çizim Teknikleri İstanbul: Pegasus Yayınları.
- Anonim (2015) Sanatın Büyük Ustaları -2 “Leonardo Da Vinci.” İstanbul: Hayalperest Yayınları.
- Anonim (2015) Sanatın Büyük Ustaları -3 “Caravaggio” İstanbul: Hayalperest Yayınları.
- Arıcı, B. (2006) Resim, psikoloji ve Çocuğun Dünyasında Resim. Dergi Park Sanat Dergisi.
- Artut, K . (2004) “Okul Öncesi Resim Eğitiminde Çocukların Çizgisel Gelişim Düzeylerine İlişkin Bir İnceleme”. Dergi Park, Akademik Yayınlar.
- Ayaydın, A. (2010) “Desen Eğitiminde Ölçme ve Değerlendirme Üzerine Bir Araştırma.” Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2, 159.
- Ayaydın, A (2009) Güzel Sanatlar Eğitimi Resim-iş Öğretmenliği Anabilim Dallarının sorunları ve Çözüm önerileri İstanbul:M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi 30, 31 – 45.
- Berger, J. (1999) “Görme Biçimleri.” İstanbul: Metis Yayınları
- Bilirdönmez, K. ve Karabulut, N. (2016) Sanat Eğitimi Süreç ve Kuramları. Ekev Akademi Dergisi.
- Bulut, Ü. (2003) “M.Ü. Plastik Sanatlar Eğitiminde Desen Çalışmaları” İstanbul: Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 17, 21-22.
- Buyurgan, S. ve Buyurgan, U. (2012). Sanat Eğitimi Ve Öğretimi. Ankara: Pegem Yayınevi.
- Capon, R. (2018) Çizim “Kendi Kendine Öğren”. İstanbul: Hayalperest Yayınevi.
- Civardi, G. (2010). Çizim Sanatı 8 “Perspektifi Anlamak” Form Derinlik ve Mesafe. Milano
- Civardi, G. (2005) Çizim Sanatı – 5 “Chiaroscuro’yu Anlamak” Işık ve Gölgenin Çizimi. Milano.
- Civardi, G. (2010). Çizim Sanatı 7 “İnsanların Çizimi” Yüzler ve Figürler. Milano

- Çelik, H. Çelik, N. (1993) Çizginin Gücü “Büyük Ressamlardan Desenler” İstanbul: Troya Yayıncılık.
- Erdoğan, F. C. (2015) “Leonardo Da Vinci” Sanatın Büyük Ustaları -2. İstanbul: Hayalperest Yayınları.
- Ertuğ, H.İ. (2014) Çocukta Sanat ve Yaratıcılık. Samsun: 19 Mayıs Üniversitesi.
- Farthing, S. (2014) Sanatın Tüm Öyküsü. İstanbul: Hayalperest Yayınları.
- Fürüzan, V.G. (2011) Eylem Araştırması Yöntemiyle Araştıran Öğretmen. Sempozyum: 20. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı.
- Geçen, F. (2018) Çocuğun Gelişim Basamaklarına Göre Figürleri Ele Alma Biçimleri ASEAD. Cilt: 5 Sayı:10 S 60-83
- Gombrich, E.H. (1998) Sanatın Öyküsü. İstanbul: Remzi kitabevi
- Gökçe, N. K. ve Gökçe, N.M. (2013) Desen Sanatı-2 “Uygulama Teknikleri ve Pratik Öneriler.” İstanbul: Hayalperest Yayınevi.
- Gökçe, N.K., Gökçe, N.M. (2013) Desen Sanatı -1 “Temel İlkeler ve Teorik Bilgiler.” İstanbul: Hayalperest Yayınevi.
- Hogart, B. (1993) Sanatsal Anatomi. İstanbul: Troya Yayıncılık.
- İmamoğlu, G. (2004) Güzel Sanatlar Eğitimi Resim Bölümlerinde Desen Dersinin Sorunlarına Yönelik Bir Araştırma. Ankara: Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 2, 262.
- İpşiroğlu, M.Ş. ve Eyüpoğlu S. (2013) Avrupa Resminde Gerçek Duygusu. İstanbul: Hayalperest Yayınevi.
- İpşiroğlu, N. ve İpşiroğlu, M. (2009) Sanatın Tarihi. İstanbul: Hayalbaz yayınları.
- İpşiroğlu, N. ve İpşiroğlu, M. (2009) Sanatta Devrim. İstanbul: Hayalbaz Yayınları.
- Kahraman, D. (2014) “Sınıf Öğretmenlerinin Görsel Sanatlar Dersi Programının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Görüşleri ve Çözüm Önerileri”. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 14, 222.
- Kıvrak, N. (2015). Dijital Çizim Ve Görselleştirme Tekniklerinin Desen Eğitiminde Kullanılması. Yüksek Lisans Tezi. Antalya: Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Kutluer, G. (2015) “Gelişim Süreçlerinde Çocuk Resminin Yeri.” Ekev Akademi Dergisi Yayınları. Yıl: 19 Sayı : 63
- Mehmet, N. (2010) “Desende İnsan Figürü” İstanbul: İzlenim Sanat Yayınevi.

- Mercin, L. ve Alakuş, A.O. (2007) Birey ve Toplum İçin Sanat Eğitiminin Gerekliliği. Diyarbakır: D.Ü. Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi 9, 14-20
- Sönmez, V. Alacapınar, F. G. (2013). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara.
- Saray, M. (2008) Bilimsel Araştırma Yöntemleri El Kitabı. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi..
- Selçuk, E. (2010). İlköğretim Okulları Görsel Sanatlar Derslerinde Geometrik Obje Destekli Uygulama Çalışmalarının Desen Eğitime Etkileri. Yayınlanmış Yüksek -Lisans Tezi. Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Sönmez, V. Alacapınar, F. G. (2013). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı.
- Süzen, H. N. (2018) “Modern Batı Sanat Akımlarının Güncel Sanata Katkısı” Uluslararası Beşeri ve Sosyal Bilimler İnceleme Dergisi.
- Türkmenoğlu, D. (2012) “Çağdaş Bir İfade Formu Olarak Desen” Sanat Dergisi, 20, 41.
- Uzuner, Y. (2005) Özel Eğitimden Örneklerle Eylem Araştırmaları. Antalya: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi.
- Yıldırım, A. (1999) Nitel Araştırma Yöntemlerinin Temel Özellikleri Ve Eğitim Araştırmalarındaki Yeri Ve Önemi. İstanbul: Türk Eğitim Derneği
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005) Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, İ. (2016). Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 5-19.
- Yıldız, M.T. (2018) Barok Rokoko ve Maniyerizm Dönemi Sanatı.

İnternet kaynakları

1. <http://www.rifatsahiner.com/makaleler/cezanne.pdf>
2. <http://www.radikal.com.tr/radikal2/ronesansi-yaratan-desenler-1006213/>
3. <https://www.tarihlisanat.com/maniyerizm-sanat-akimi-sanatcilari/>